

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14 చెన్న పట్టణము 1927-వ సం॥ మార్చి నెల 21-వ తేది సోమవారము
 నంపుటము ౧౪ } శ్రీ అక్షయనామనందన తల్లి పాల్వనమాన బహుళ తృతీయ. } No. 285
 } సంచిక ౨౪౫

అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వులకు మంచిమందు

గోష్ఠగోష్ఠవారిచే వేలకు వేలు
 యోగ్యతావస్త్రములు పొందియున్నది
 తలనోవ్వులమాన్యును, వాయు పోట్ల
 బాపును, పార్శ్వపునోవ్వుల బారదోలును,
 పొట్లబోగొట్టును, బెణుకుల భేదించును,
 వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును
 దురదను తొలగించును.
 ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
 వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
 లగించును. నోవ్వులు తగ్గించును. విదేశము
 లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్ని విధములకు
 నోవ్వులకు సుబోధమయ్యింది.
 పంచభావ చీటీ మంచి కొనిన
 మోసము గలుగదు.
 చక్కని జబ్బితో నడవ సీనా 1-6 0-10-0
 డజన్ 1-3 రు 6-4-0 లు.
 ప్రతియింట కుఱ్ఱముగా నుండగలది
 అమృతాంజనం డిపో
 6, 7 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు
 లేక
 249, ప్రేరికోడ్, పోస్ట్ మొంగళూరు.

ప్రశ్న 2598
 భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు
 రూ 1-0-0. వై ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0 చి. పి. పత్రము 0-4-0
 అవును. ప్రశ్న వ్రాయుకాలమును తెలుపవలెను.
 హనుమాన్ జ్యోతిషాలయము, తిరు త్తణి.

ఆయుర్వేదాపధ రత్నా కరము రు. 3-0-0
చరక చికిత్సాస్థానము రు. 6
 ఆంధ్రవైద్యరత్నావళి రు. 2, భస్మప్రకాశిక రు. 1
 (2046) ద్వారక శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.

హిందూస్థాన్ కో ఆపరేటివ్
ఇన్సూరెన్స్ సొసైటీ (లిమిటెడ్)
 స్థాపితము 1907: హెడ్ ఆఫీసు: కలకత్తా
 కేవలము హైదరాబాద్ లోనే నడుపబడు జీవితముల భీమా ఆఫీసు.
 భీమా చేయబడిన మొత్తము రు 2,00,00,000
 రాబడి రు 75,00,000
 భీమా నిధి రు 60,00,000
 రాజధానియందంతయు ప్రచారకులు కావలె
 ను. విశేషములకు క్రిందివారికి వ్రాయును.
 పి. రంగస్వామయ్యగారు
 పులవర్తి సూర్యనారాయణరావు
 లాసగబడును
 (బ్రాంచి మానేజరు పోస్ట్ బాక్సు 228 మద్రాసు.
 గోదావారి, కృష్ణా నదుల ప్రాంతాల్లో, కాకినాడ

యింఫీరియర్ కోల్లు స్పార్టింగు క్రాడు

ఆయిలు

ఇతర ఆయిలు
 యింజనుల కం టె
 బలమైనవి. చాలత
 క్కువ ఆ యి లు
 ఖర్చుగును.
 యిండియాలో
 అన్ని స్థానములలో
 పనిచేయుచున్నవి.

**యింజ
ను**

12 ఘెనుదలు 75
 గుట్టముల వరకు
 పాకులో వున్నవి.
 ధర్మలు చాల
 సరసము.

మావద్ద వైటు హేరు బెల్టింగు, బాలు బేరింగులు మిల్లులకు కావలసిన అన్ని సామానులు
 చాలసరిసమైన ధరలకు వారుకును.

వలయువారు మాకు వ్రాసి అన్ని విషయములు తెలుసుకొనవచ్చును.

సోల్ యేజంట్లు

ఆంధ్రా యింజనీరింగు కంపెనీ, బెజవాడ

ప్రాప్తయిటరు, చుండూరు వెంకటరెడ్డి. బి. ఏ

కావలెను

25 గురు వెండిపనివాండ్లను 5 గురు వెండి పనిపనివాండ్లను
 తక్షణమే కావలెను. పనిచూచి మంచిచిరమేర్పాటుచేయబడు
 ను. నియమితకాలమునందుమాత్రమే పనిచేయవలసియుండును.
 శేటలో వచ్చిమాట్లాడుట మంచిది.
 పే. సత్యనారాయణాచారి, ప్రొవైడెన్స్,
 శ్రీ లక్ష్మీవర్కును, నెం 8, కాకి శెట్టిపేటి, మద్రాసు.

సువర్ణ సుందరరసము పక్షాదులకు
 కుండరకాస్త్రీగారిచే కనిపెట్టబడినది. ఎటువంటి పాపము
 ములైనను గురుత్వము, ఇకాశక్త్యు అనవసరము. ముఖము
 రు. 5/ చాడువిధము మందుతో పరిపక్వము చేయవలెను.
 తిరు రసాయన శాల, మద్రాసు.

30 సంవత్సరములుగ ప్రసిద్ధిగాంచిన
వైద్యరత్న
పండిత డి. గోపాలాచార్యులువారి

జీవామృతము

(రిజిస్టరు చేయబడినది)

జీవామృతము నరముల బలహీనముచేత కలిగిన రోగముల కిది యమోఘమైన రసాయనము, జీవామృతము: బలహీనము, ధాతుక్షయము, శక్తిక్షయము, వీర్యనష్టము, మెదడుయొక్క బలహీనము మున్నగు రోగములకు జీవామృతముతో సాటియైన రసాయనము లేదు. బుడ్డి 1-కి రూ 3-4-0 క్యాటలూగు కోరినవారికి పుచితముగా పంపబడును.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

151, గోవిందప్పనాయునిపేట,

బ్రాంచి 183, బ్రాడ్యే, పాండుబాక్సు 287, మదరాసు.
ఏజంట్లు: కాకి నెంకటసుబ్బారావుగారు మర్చంట్సు రాజమండ్రి

హిస్ ఎక్జలెంట్ హైనేస్ ది

నైజాము గారంటీడ్ టేట్

రైల్వేసుకంవెనీ, లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇక్ కార్పొరేటు చేయబడినది)

కారేపల్లి కొత్తగూడెంరైల్వే

తెరువబడును

21-3-1927 తేదీనుండి వైన తెలుపబడిన పేరు

తో ఒక బ్రాంచిలైన హిస్ ఎక్జలెంట్ హైనేస్ గారి డోర్నకల్ సింగలేని కాలియరీసు బ్రాంచిలైన మిదను, ఎన్.జి.యస్. రైల్వే బ్రాడ్ గేజ్ లైన మిదను స్టేషనునున్న కారేపల్లినుంచి ఈదిగువ తెలుపబడిన స్టేషనులతో తెలుపబడును.

స్టేషను పేరు కోడ్ కారేపల్లినుండి

ఇనిషియల్ ధూరము గల

మెళ్ల సంఖ్య

1. తడ్ కలపూడి టి.పి.వై. 14

2. కొత్తగూడెం కె. ఓ. ఎఫ్. 24 1/2

కారేపల్లి కొత్తగూడెం బ్రాంచిలైన మిదను బండ్లు సోమ, బుధ, శుక్రవారములందు మాత్రము ఈదిగువ తెలుపబడిన కాలపరిమితి ప్రకారము పోవును.

గం. ని.

డోర్నకల్ నుండి బయలుదేరుట ఉదయం 7-20

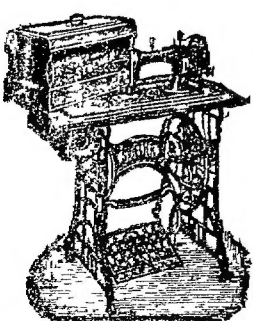
కొత్తగూడెం చేరుట సగలు 9-30

కొత్తగూడెం నుండి బయలుదేరుట ,, 11-20

డోర్నకల్ చేరుట ,, 1-25

తడ్ కలపూడి కొత్తగూడెము స్టేషనులనుండి మోటారుకారులును, చక్రము లమర్చబడిన బండ్లను, శశువులనుతప్ప ప్రయాణికులను ఇతర అన్ని రకముల సామానులను తీసుకొనిపోవుటకు ఏర్పాటుచేయబడినది.

ప్రొవరు కుట్టు ఘోషములు రొఖధర 120/-

ఇవి జువ్వనీయందు తయార చేయబడినవి. విశేష కాలపు వర మున్ను లేకుండా పనిచేయుగలవు. ప్రతిపట్టణమునను యేజంట్లు వలెను.

సి. హెచ్. కోభావలం అండ్ సన్స్ చిలకలపూడి పోస్టు మచిలీపట్నం. రేలుబడునలను, గూడ మేము ఆమోచున్నాము.

ఆస్పత్రి-స్త్రీలు-స్వరాజ్యము

సుహాసిన దేవిగారి లేఖ

కాంగ్రెసు మహాసభాధ్యక్షుడగు శ్రీమాన్ శ్రీనివాస య్యంగారు ఆస్పత్రితమగూర్చి అధ్యక్షకోపన్యాసమున చాల విషయములను వివరించిరి. చెన్నపురిలో మైలాపూరులో నేను పెక్కుసంవత్సరములుంటిని. కాస్త్రము లంగీకరించినట్టియు అధిక సంఖ్యాకులచే ననుష్ఠింపబడుచున్నట్టియు అనాగరక పద్ధతుల ప్రారంభమగుచున్నట్టి అవకాశము నాకధికముగా నచట లభించినది. కొన్ని స్థానములందున్నట్లు నేనుగూడ గురిగా వలసినదాన నైతిని. మైలాపూరు పూర్వాచారపరాయణత్వమున కు పెట్టినకోట్లయొక్కదిగాన అయ్యంగారునుడివిన విషయములనుగూర్చి నేను కొన్నిప్రశ్నల నడుగగోరెదను.

“చాలకాలమువరకును ఆస్పత్రిని నివారణమునగూర్చి మత- సంఘసంస్కరణసభలలో చర్చలుజరుగుటలేదు మరెట్టి అభిప్రాయమును కలుగలేదు గాని గాంధీమహాత్ముని నాయకత్వముక్రింద దానిని నిర్వాహవిధానమునందొక యంశముగా చేర్చి మేము పనిచేయుటవలన నచికాలములోనే జనసామాన్యము యొక్కయు విద్యాధికులయొక్కయు భావమునందు ఘనముగ మార్పుకలిగినది” అని అయ్యంగారువ్రాసిరి. విద్యాధికులభావమునందు ఘనముగ మార్పు కలుగుటనిజమేనా? నేను నాలుగేండ్లు విదేశములలోనుండివచ్చినపిమ్మట 1926 లో ఆరునెలలపాటు చెన్నపురిలో నుంటిని. చెన్నపురి హోస్పిటల్ నాయకులు భూస్వాములు, బాధ్యతగల జాతీయవాదప్రముఖులు మున్నగు విద్యాధికులసాహచర్యముగూడ నాకు తరుచుగా లభించుచుండెను. సాధారణముగా నిజముగ మనఃపరివర్తనమే నాకు కనబడలేదు కొందరిపట్ల నట్టిదికనబడినను, ఆప్రకారము నడుచుకొనుటకు వారికి సాహసములేకుండెను. పురుషులు కొందరు నా సహపంక్తిని భుజించిరి. కొందరు నన్ను తమయొద్దకుగూడ భోజనమునకు పిలిచిరిగాని అచటగూడ నవనాగరికులనబడు పురుషులు మాత్రమే నాపక్షిని కూర్చుండిభుజించిరి. అందువలన తక్కినవారందరూ నన్ను కులము చేడి న దానినిగా భావించుచున్నారను సంతాపము నాకు కలిగినది. విద్యావతిని అంగీకరింపబడిన నావిషయము ననే విద్యాధికులనబడువారే యిటుల మెలంగినపుడు నింద్యముగ వర్ణింపబడతలవలన ఆస్పత్రిస్థులనబడువారివిషయమున వారెటుల మెలంగుదురో మనము సలభముగనే యూహింపగలుగుదుము. కొద్దిమంది పురుషులలో అత్యల్పముగ మార్పు అభిప్రాయములందు మాత్రమే కలిగినది. స్త్రీలలో నసలే కలుగలేదు స్త్రీల భావములను మార్చగలిగిననే గాని పురుషులేమియును చేయజాలరని అందరు సంగీకరించినట్లు యుండిరిగా. మరి యా స్త్రీల భావములను మార్చుటకేమైన కృషి సలుపుచున్నారా? ఇంతెందుకు. శ్రీనివాసయ్యంగారు చెల్లడించిన సంస్కరణ భావములను వారు తమ గృహమునందైన నెరవేర్చగలిగియున్నారా?

“స్వరాజ్యమునకు ఆస్పత్రిత ప్రబలముగ నిరోధము అని తెలుపునట్టి విదేశీయ స్వదేశీయ విమర్శకులవాదమున కెట్టి ఆధారములేదు.” అని శ్రీనివాసయ్యంగారు వ్రాసిరి. భారతదేశమున మొత్తము జనసంఖ్యలో ఆస్పత్రిస్థులు ఏడవవంతునకు తక్కువగాకుండెనున్నారు. వారిసంఖ్య అయిదుకోట్లున్నది. వీరి నందరిని జాతీయోద్యమము వదలుకొనగలదా? ఆస్పత్రిత స్వరాజ్యమునకు నిరోధముకాదని అంగీకరించినచో హిందూమహమ్మదీయ కలహములు మాత్రమెటుల నిరోధకము కాగలదు. భారతదేశమున మహమ్మదీయుల సంఖ్య ఏడుకోట్లు మాత్రమే కాదా? అయిదుకోట్లమంది ఆస్పత్రిస్థులను వదలుకొనగలిగిన జాతీయోద్యమము ఏడుకోట్లమంది మహమ్మదీయులను మాత్రమే వదలుకొనజాలదా? శ్రీనివాసయ్యంగారు చెల్లడించిన ఆనందముగ నీభావము మన నాయకలలో మరి చాలమందికి గూడ కలదు.

“ఆస్పత్రిత మానవనిర్మితముగాని దైవనిర్మితముకాదు. దైవనిర్మితమునకు కెట్టి ఆధారములేదు” అని గూడ శ్రీనివాసయ్యంగారు వ్రాసిరి

ఆస్పత్రిత నింతటివ్రముగా నిరసించుచున్నపుడు దానిని తొలగించుటకు గట్టి ప్రయత్న మేలచేయుటలేదు? ఒక పంచమ బాలికను మహాత్ముడు పెంచుచున్నాడని శ్రీనివాసయ్యంగారు వ్రాసిరి. అట్టి కార్యము నొకదానిని చేయగలిగినందువలన కలుగునట్టి ప్రచలనమున సహస్రాంశమైనను లక్ష యుపన్యాసముల నొసంగిననుకూడ కలుగదు. ఎల్లవారును వందలకోట్లది నాలుగువందల కోట్లది ముందుగా గాని ఒక్క చిన్నపనినైన చేయజాలరు. చెన్నపురి రాష్ట్రమునందు ముఖ్యముగా మైలాపూరులో గట్టి అనుశ్ఠానపరులు నాకొక్కరును కనబడలేదు. మనము చేయునట్టి పనులను నాయకులు చేయనట్టి పనులను సాగునటు సేపివర

గా పరిశీలనకుండునచో ఆత్మవంచన అధికముగనుండును. నిజముగ పనియేమియును జరుగదు. శూన్యవాక్యరూపక ప్రచారము మాత్రము ప్రబలముగా నుండును. 1927 లో జరుగనున్న కాంగ్రెసు మహాసభలో నాయకులు అభిప్రాయనిధిని నిదర్శనపూర్వకముగా చూపించుట గాక యని నేను కోరెదను” అని సుషేనీదేవి వ్రాసినలేఖ 10-3-27 వ తేదీని వెలువడిన ఎంగుయిండియాలో ప్రకటింపబడినది.

గాంధీమహాత్ముని ప్రత్యుత్తరము

శ్రీనివాసయ్యంగారు సమర్థులగుటచే ఆయనను గూర్చిన ఆక్షేపణల కాయనయే ప్రత్యుత్తరము నీయగలరు. ఈమె తనకు గల అత్యల్పము ననుభవము నాధారముచేసుకొని దానిని సార్వత్రికము గావించుటలో మితిమీరినదేమోయని నేను తలచుచున్నాను. ఆస్పత్రిత నివారణోద్యమమునందే దత్తధికుమగునభివృద్ధి కలిగినదనుటకు లెక్కలను వివరింపవలసిన అవసరమేమియును కనబడదు. అన్నికడలనుగూడ నిరోధము పడలందున యున్నది. అన్ని రాష్ట్రములలోను ఆగ్రహములవారనబడువారు ఆస్పత్రిస్థులనబడువారికొరకు పాఠశాలలను నిలయములను ఏర్పరచి వారికి తోడ్పడుచునేయున్నారు. దీనిని మనసులో నుంచుకొనియే శ్రీనివాసయ్యంగారులు వ్రాసియుండురు. జరిగిన పనికంటె జరుగవలసినపని యింకను చాల హెచ్చుగానే యున్నదనుట కెట్టి సంశయమును లేదు.

స్త్రీలలో నిట్టిమార్పును కలిగించుట మిక్కిలి కష్టమైనపనియే యగును. స్త్రీలకు విద్య నేర్పటయే అందులకు ముఖ్యసాధనము. కేవలము బాలికలకుమాత్రమేగాక పెండ్లియైన స్త్రీలకుగూడ విద్య నేర్పవలెను. దేశభక్తిగల పురుషులందరూ తమభార్యలకు విద్యనేర్పి వారు తమకంటె పెదలగు స్త్రీలకు సహాయముచేయుచుండునట్లు బోధించుచుండవలెను. జాతీయనిర్వాహమున భార్యలు తమకు సహకారిణులని పురుషులు భావింపవలెనుగాని కేవలము భోగక సాధనలని భావింపగూడదు. సీతలేనిచో రాముడు కీర్తికాలికాజాలడు. ప్రవాసమందు కష్టములనడచి విందుచుండిన కాలమునందే రాముడు తన భార్యకు ప్రేమపూర్వకముగ సకలవిషయములను బోధింపగలిగెను. ఇప్పుడు మన దేశమునందు మన మందరమును ప్రవాస శిక్ష నే అనుభవించుచున్నాము గాన మనకే కష్టనకాశములను ఇట్టి ప్రయత్నలోపము చేయుకుండ మనముగూడ సీతారాముల పద్ధతి నే అవలంబింపదగును. శ్రీనివాసయ్యంగారు స్వయముగా సంస్కరణ పద్ధతుల ననుసరించుచుండుటయే గాక ఆయన భార్యయును కుటుంబమును గూడ ఆయన మార్గమునే అనుసరించుచున్నారని గూడ నేను సుషేనీదేవిగారి కెరిగించుట తప్పనిసరియైనది. వారిటుల చేయుగలుగుదురనిన పడేండ్లక్రితము నేనేనమ్ముజాలకపోవుదును.

ఆస్పత్రిత నివారణమునకును సహజ ద్విభోజనములకును సంబంధమును కలుపగూడదు. భోజనవిషయమున ప్రత్యేకత హిందూ మతమునందలి ప్రబలముగానున్నది. దానిని ఆస్పత్రిత నివారణమున కంటగట్టినచో ఆస్పత్రిత నివారణము కొనసాగుటకు గూడ నిరోధముకలుగగలదు. సాంఘిక సేవయందు ఇతరులకు గల అవకాశముల నన్నిటిని ఆస్పత్రిస్థులకు, గూడ కలుగజేయుటయే యీ యుద్యమముయొక్క ముఖ్యాశయము.

స్వరాజ్య శబ్ద నిర్వచనమును గూర్చి గూడ భిన్నాభిప్రాయములు కలవు. ఈశబ్దమున కనేకములగు నర్థములుకలవు. శ్రీనివాసయ్యంగారు నుడివిన స్వరాజ్యము రాజకీయ హక్కులను బడయుట యనియే నేను భావించెదను. ద్వంద్వపరిపాలనమునకును ఆంతకంటె నధికమగు రాజకీయ హక్కులను బడయుటకును ఆస్పత్రితయంతమాత్రమును అభ్యంతరకరముకాజాలదు. ఆస్పత్రిత నివారణము సాంఘిక సమస్య. అది కేవలము హిందువులకే మాత్రమే సంబంధించినది. అట్టిచో హిందువులు మహమ్మదీయులు పార్సీలు మున్నగువారుకలసి పైనికవ్యయములను పరిశీలించుట మధ్యపానమును నిర్మూలించుట విదేశీబట్టలపై పన్ను వేయుట దేశీయపరిశ్రమలను రక్షించుట మున్నగునధికారములను బడయుట కిదియెటుల సభ్యంతరకరము కాగలదు? యథార్థముగ స్వరాజ్యము వేరువిషయము ఆస్పత్రితను తొలగించుట వివిధ మతములవారికిని శాఖలవారికిని మైత్రినికలిగించుట మరి పెక్కు సాంఘిక దురాచారములను తొలగించుట మున్నగునవి జరిగిననేగాని ప్రజలుకోరునట్టి సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము మనకు లభింపజాలదు. ద్వేషము శామక్రోధాదులు మూఢవిశ్వాసము మున్నగునవి యాపుమాసినగాని అట్టి స్వరాజ్యము లభింపజాలదు. (మో. క. గాంధీ ఎంగుయిండియా ప్రధానవాంఛనము. 10-3-27)

అంధకారము

(ఆంధ్రపత్రికకు ప్రత్యేకం)

కల

బాలుడు—నాన్నా; నీవు నాకు రూపాయ ఇచ్చి నట్టుగా రాత్రి కల వచ్చింది.

తండ్రి—ఆరూపాయ నీవగ్గరనే ఉంచుకో.

డబ్బు

భర్త—సంతకరానికి నెయ్యిరూపాయల చొప్పున డబ్బు సంపాదించాను.

భార్య—ఎంతకాలండాకా సరిపోతుంది?

భర్త—రెండు నెలలు.

బుణ్ణం

ఒకడు—సోమయ్య ఎంత చెడ్డవాడయ్యా?

ఇంకొకడు—ఏమి జరిగింది?

ఒకడు—అతడు బుణ్ణం అడిగితే ఇయ్యనని గట్టిగా చెప్పడా మునుకున్నాను.

ఇంకొకడు—అడిగాడా?

ఒకడు—అదగలేదు. అందుకనే నాకు విచారంగా ఉన్నది.

సభ

సభలో ఉపన్యాసం జరుగుతుండేను. చాలామంది కేకలు నెయ్యడం మొదలు పెట్టిరి.

ఉపన్యాసకుడు—ఎవరా మానేవారు?

సభికుడు—ఎవరూ లేరండీ. తమ ప్రతిభ్యనేనండీ.

బ్రాడ్యే

క్రాంతవాడు—బ్రాడ్యే ఏదండీ?

మద్రాసు పొరుడు—తమరు దానిమీదనే నిలుచు న్నారండీ.

క్రాంతవాడు—అందుకనే కనిపించలేదు.

జ్ఞాపకం

రామయ్య—నాకు జ్ఞాపక శక్తి తగ్గకున్నది. ఇవ్వకో జరిగింది రేపటికి జ్ఞాపకం వుండడంలేదు.

భీమయ్య—అట్లాగా? ఆయితే అయిదు రూపాయలు బదులు ఇవ్వండి.

గాత్ర

బాలుడు—అమ్మా ఇంకోగాత్ర వుందా?

తల్లి—ఎందుకు?

బాలుడు—ఇంకోటి ఇయ్యకపోతే దీనినే నెమ్మది గా తిండామని.

స్వర్గం

పాపయ్య—అయ్యా, స్వర్గానికి పొయ్యేమాడ్లం మాడు మాటలతో చెప్పండి.

గురువు—చెరువులో నుడిగితే సరి.

గుడ్డి

బిచ్చగాడు—అయ్యా గుడ్డివాడికి ఒకపావలా ఇవ్వండి.

పెద్దమనిషి—నీకు ఒక్కపావ మంత్రమే గుడ్డి.

బిచ్చగాడు—అయితే పేడయినా ఇవ్వండి.

మాడడం

ఒకడు—మితమ్ముడు కనపడ్డాడుగాని, నన్ను చూడ లేదు.

ఇంకొకడు—మితమ్ముడు ఆసంగతి నిన్ననేచెప్పాడు.

మోటారు

అంగడివాడు—ఈమోటారు బండి కొనండి. మీ ఇంట్లో వున్నట్టే ఉంటుంది.

పెద్దమనిషి—అయితే ఇంకోరకపు బండి ఇయ్యండి.

సహాయం

కార్యదర్శి—నేను కుంటివాళ్ల సంఘానికి కార్యదర్శిని. తమరు ఏమయినా సహాయము చేస్తారా?

పెద్దమనిషి—తప్పకుండా చేస్తాను. ఈపు సాధ్యమైనట్టే, మాయింట్లో ఒక కుంటివాడు వాడున్నాడు. వాడిని మీసంఘం లో చేర్చుకోండి.

రయిలు

బెజవాడ బండరయిలు, మధ్య వైపునవద్ద ఆగి ఎంత నేపటికీ కదలకపోయెను.

ప్రయాణికుడు—ఏమండీ గార్డుగారు, రయిలు ఏమ యినా సాడిపోయిందా ఏమిటి?

గార్డు—లేదండీ. నానోటినిండా బిస్కెట్లు లున్నాయి. ఈల, నెయ్యిడానికి వీలుగాలేదు.

ధైర్యం

టీచరు—భావిలో పడుతున్నవాడిని పైకి తీసావని విన్నాను. చాలా సంతోషించాను. నీకింతధైర్యం ఎట్లా వచ్చింది?

విద్యార్థి—నాకోటు వాడు తొడుక్కున్నాడండీ.

కుక్క

యజమాని—లోపలికిరా, కుక్కకు భయపడకు.

బిచ్చగాడు—అది కరిసే?

యజమాని—కరవగలదేమో చూడమనే, నిన్ను లోప లికి రమ్మన్నాను. నిన్ను నే, యాకుక్కున కొన్నాను.

ఆశ

ఉపాధ్యాయుడు—నీవు పెద్దవాడవయితే, ఏమిచెడ్డా మని ఉంది?

బాలుకు—నైవ్యంలో చెరుతాను.

ఉపాధ్యాయుడు—అక్కడ ఎవరయినా చంపేస్తే?

బాలుడు—ఎవరు చంపుతారు?

ఉపాధ్యాయుడు—శత్రువులే.

బాలుడు—అయితే శత్రువులలోనే చేరుతాను

ఆరోగ్యం

డాక్టరు—నీవు ఇప్పుడు ఆరోగ్యంగా కనబడుతున్నావు. నేను చెప్పినట్టుగా మార్చావా?

రోగి—మార్చానండీ?

డాక్టరు—ఎక్కడికి పోయానావు?

రోగి—ఇంకోడాక్టరుదగ్గరికి.

తెక్కలు

ఉపాధ్యాయుడు—కంచెకు ఒకవైపున పదిగొట్టెలు వున్నవనో, ఒకగొట్టె అవతలవైపుకు దూకిందనో. ఇంకా ఎన్నివుంటవి?

పిల్లవాడు—ఏదీఉండదండీ.

ఉపాధ్యాయుడు—నీకు బుద్ధిలేదా ఏమిటి?పదింటిలో ఒక్కటిపోతే, తొమ్మిదిగొట్టెలుంటవని చెప్పలేవా?

పిల్లవాడు—మీరుచెప్పిందిఅబద్ధమండీ మానాన్న గొట్టెలుకొన్నప్పుడు ఒకటిమాకితే అన్నిదూకినయి నేను చూశా నండీ. మీకు తెక్కలులేలిస్తే నాకు గొట్టెలసంగతి తెలుసు నండీ.

కోపం

ఎల్లయ్య—పుల్లయ్యమీది నాకు చాలాకోపంగాఉంది వాడుచేసిన నేరానికి, నేను పహించి ఉరుకోను. మెత్తగా తంలేను.

పిచ్చయ్య—తిన్ను, మూద్దం

ఎల్లయ్య—తిన్నబోతుంటే నన్ను పట్టుకోండి. లేకపో తే పుల్లయ్యకు అపాయం కలుగుతుంది.

బదులు

పిచ్చయ్య—ఏమండీ, యామగ్యమివ్వడం అయిదురూపా యలు బదులుపుచ్చుకున్నాను. మళ్ళీ ఇవ్వడం మరిచిపోయానాను. క్షమించండి.

వెత్తెయ్య—ఇదేమిటి? మీకు నేను ఎప్పుడూ అప్పు ఇయ్యలేదే?

పిచ్చయ్య—అయితే, ఇప్పుడియ్యండి. మళ్ళీ త్వరలో ఇచ్చేస్తాను.

నక్షత్రం

తండ్రి—అరుగో, ఆనక్షత్రంమాడు, అది యామామి కంటే చాలా పెద్దది.

బాలుడు—అబద్ధం.

తండ్రి—అబద్ధంకాదు. నీ భూగోళంలో వుంటుంది, చూసుకో.

బాలుడు—అయితే, ముప్పుపడితే నక్షత్రం కనపడదేం, పెద్దదయితే కనపడాలిగా?

బాలభటులు

ఉపాధ్యాయుడు—బాలభటులకు ముఖ్యం మంచినదలే, తెలిసిందా?

భటుడు—బాగా తెలియలేదండీ.

ఉపాధ్యాయుడు—చెప్పుతాను విను. నేను ఇంకోరిజేబు లో చెయ్యిపెట్టి డబ్బుతీసుకుంటాననో, నన్ను ఏమంటారు? భటుడు—కొడుకు వంటిారు.

సైన్య

సైన్యపాతం టీచరు నేర్పుతుండేను, ఆవిరి ఉప్పుయోగం చెప్పడం ప్రారంభించెను.

టీచరు—నాచేతిలో ఏమింది?

విద్యార్థి—నీవారేకుడబ్బా.

టీచరు—ఈడబ్బాకు ప్రాణమందా లేదా?

విద్యార్థి—ప్రాణం లేదు.

టీచరు—ప్రాణంలేని వస్తువు, త్వరగా నడవాలనంటే ఏంచెయ్యాలి.

విద్యార్థి—కుక్కతోకకు కట్టితే, సరిపోతుంది.

బీన్ బండ్

బీన్ బండ్—నీరైపోయిన వీర్యమును గట్టిపరచుటకు లోక ప్రసిద్ధిజేరినది. స్వప్నమందుగాని మూత్రముతోగాని వీర్యము స్థితిమనుచున్న యెడల రక్షణం నిలిపివేయును, ముసలితనమును, సపుంసకత్వమును తొలగించి యౌవన మొసంగును. ఎంతబలహీనుని కయినపు రెండుగంటలలో నెక్కుముఖ బలము నిచ్చి సంసారగుళుము అనభవించునట్లు చేసి సుఖతన వంతులుగజేయును. ఉత్తరములై రహస్యముగా నుంచబడిన, 20 మాత్రలు నీ|| 1-కి 2-0-0. వి. పి. చార్జ్ వేర్లు.

ఆర్య వైద్యశ్రమం,

1159-1027 కి, బైరాగిమఠం వీధి, మదరాసు.

“Bynin” Amara

జగద్వ్యాపితకీర్తిగలగొప్పటానికు ఇది దేహమున కత్తెలుకాలములో కక్షిని ఉత్సాహము నిచ్చును, అభిర్ణము ఆకల్ప లేమి, చే బాధపడు వారలకు ఆకలిని గల్గించి తీర్ణకక్షిని పెంపొందించును

వైనిక్ అమరా ప్రతి గృహమునను ఉండలేనిదే.

కిందూదేశమునందలి అన్ని ముఖ్య పాన ఉద్రాణములయందును మందు లమ్మువారి కడను దొరకును.

Allen & Hanburys Ltd.
LONDON
Special Representative for India:
A. H. P. JENNINGS,
Block E, 2nd Floor, Clive Buildings,
CALCUTTA

మదరాసు శాసనసభ

ఇరువురు కార్యనిర్వాహక సభ్యులు

చాలును

ప్రభుత్వ కార్యదర్శులు భారతీయులే యుండవలెను

గత శనివారము ఫలాహారా సంతరము సమావేశమైన చ న్నపురి శాసనసభయందు కార్యనిర్వాహక వర్గమునందు ఇరువు రు సభ్యులను ప్రతిష్ఠించుటకు తీర్మానము అత్యధిక సంఖ్యయందే ఆమోదించ బడెను. ప్రభుత్వ కార్యదర్శులను భార తీయులను నియమించ వలెనను తీర్మానముపై కొంతవర్స ఇరుప బడెను.

స్థాయిసంఘములు

“ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక స్థాయిసంఘముల సేర్వరచు విషయమును చర్చించుటకై శాసనసభాగ్రాంటు రు 1,85, 800 లను రు 100 లచే తగ్గింప వలసినదని బి. విశ్వనాథదాసు గారు రుపపాదించగ కె. ఏ. సల్లానాగారు రుపపాదనను బలపర చిరి.

గౌ|| లామెంబరుగారు మాట్లాడుచు ఈ విషయమును ప్రభుత్వమువారు విచారించ గలరనియు, శాసనసభవారి అభి ప్రాయము ప్రకారము వర్తింప గలగుదలనని పల్కిరి. ఉపపా దన అంగీకరింపబడెను.

వినబడని ఉపన్యాసములు

“శాసనసభలో ప్రస్తుతము మాట్లాడెడి పద్ధతినిమార్చి ఎక్కువ మంది సభ్యులకు బాగుగ వినిపించు వేరొక పద్ధతిని నూచించుటకుర్చుచు, వ క్తలకు ఒక ఉపన్యాసవేదిక నమ ద్వయము గూర్చియు చర్చించుటకుగాను శాసనసభా గ్రాంటున రు 1,85,800లను రు 100 లచే తగ్గింపవలసినదగ కె. ఏ. సల్లానాగారు రుపపాదనగావించుచు ఈ శాసనసభావనమందు ఉపన్యా సములు బాగుగ వినిపించుటకు తగినసౌకర్యములు లేవనియు అన్నిచైపులనుంచి ప్రతివర్స గలుగుచుండుటవలన సభ్యు డేమి మాట్లాడునది ఇతరులు తెలిసికొనుట చాల కష్టముగనున్నదని యు సభ్యులు పార్లమెంటు సాంప్రదాయమును, న్యాయస్థా నములందలి ఆచారము ననుసరించి అభ్యర్థుని సంబోధించుచు వారి చైపునకు మరలి ప్రసంగించుటవలన తోడిసభ్యులు వారి ప్రసంగముల నేమాత్రము ఆకర్షింపజాలకున్నారనియు ముందు స్థానములందుగావించబడు ప్రసంగములు వెనుకనున్నవారికి ఎం తిద్దగ మాట్లాడినను వినిపించుట కష్టముగ నున్నదనియు పల్కిరి.

అభ్యర్థులు:—ఈ సభయందు వ్యవహారములెట్లు జరుగ వలెనను విషయమునుగూర్చి గౌ|| సభ్యుడు చర్చించుచున్నా డు. ఈ విషయము స్థాండింగ్ ఆర్డరులకు సంబంధించినవిష యము, దీనికి ప్రభుత్వమువారి కెట్లు బాధ్యులలో ప్రభుత్వమున ిష్ట సంబంధములతో తెలిసికొనగోరెదను.

సల్లానాగారు:—ఇందులకై ఒక ఉపన్యాసవేదిక కావలసియున్నది. దాని కయ్యెడి ఖర్చు ప్రభుత్వమువారు భరింపవలెను. (నవ్వు)

అభ్యర్థులు:—సభలో మాట్లాడదలంపు ప్రతిసభ్యుడు ప్ర సానమందు లేచి మాట్లాడవలెను. అను స్థాండింగ్ ఆర్డరును చదివి వినిపించి, ఈస్థాండింగ్ ఆర్డరు సభవారిచే మార్పు చేయ బడవంతవరకు ఇట్టియంపపాదనగావించుటకు గౌ|| సభ్యునకు హక్కులేదనిరి.

శాసనసభను జరుపదగుకాలము

శాసనసభ నిత్యము ఏ గంటనుండి ఏ గంటవరకు జరుగ వలెనను విషయమునుగూర్చి చర్చించుటకై శాసనసభ గ్రాంటు ను రు 100 లచే తగ్గింపవలసినదగ యన్. ముత్తయ్య మొదలి యుగారు రుపపాదన గావించుచు శాసనసభ ఉదయము 11 గంటలకు మొదలుగలన న్యాయవాదులు మొదలకు పట్టామం టుగెడి సభ్యులకు తమకు ఉద్యోగ కార్యములను నిర్వహిం చుటకు క సౌకర్యముగ నున్నదనియు, మధ్యాహ్నము 2-30 గంట ల నుంచి సాయంత్రము 7-30 గంటలవరకు ఏర్పాటుజేసిన సభ్యులకై గాక ప్రభుత్వసభ్యులను తమతమ ఉద్యోగ కార్యము లు నిర్వహించుకొనిరాగలగుటకు సదుపాయముగ ఉండగలదని యు పార్లమెంటులో కామన్సు సభవారును మధ్యాహ్నము మొదలు రాత్రి 11 గంటలవరకును సభభరితమనియు, ప్రస్తుత

మున్న రీతినే 5 గంటలకాలము తమనూచన ప్రకారము సభావ్యవ హారములను నడుపవచ్చుననియు పల్కిరి.

ఆర్. శ్రీనివాసయ్యగారు ఉపపాదన నాడేపించిరి. శ్రీ గోయంకాగారు:— ఉపపాదనను బలపరచుచు మధ్యాహ్నమునుంచి శాసనసభ సమావేశమైన పక్షమున పట్టా మండలి వ్యాపారములకు గూడ చాల సౌకర్యముగ నుండగలదని యు, బెంగాలు శాసనసభవారు గూడ మధ్యాహ్నమునుండియే సభను జరుపుచున్నారనియు, గ్రామాంతరములనుండి వచ్చిన సభ్యులు, పట్టామండలి సభ్యుల సౌకర్యాన్ని మై ఈవద్దలిని అంగీకరింపవలెననియు కోరిరి.

బి|| బి|| యమ్. కృష్ణన్ నాయరుగారు రుపపాదనను ఆక్షే పించిరి.

శ్రీ విక్రమ్ వెంకటరత్నంగారు:— ఉపపాదన నాడేపించు ఇట్లు చెప్పిరి. “ఇప్పు డీగంటలను మార్పుచేయ దానికి అనుకూలముగ మాట్లాడినవారంతా పట్టమువారుగ కని పిస్తున్నది. పట్టమువారికి వారి సదుపాయముల కీయేర్పాటు అనుకూలముగ కనిపించవచ్చును. పట్టమువారి సదుపాయములను మేము (పట్టలేతర గ్రామములందలి సభ్యులు) చూడవలసినదిగ కొందరు చెప్పినారు. అది చాల అక్రమమైనకోరిక. మాసదుపా యమేనిజముగ పట్టములో ఉన్నవారు చూడవలెను. అతిథులను సత్కరించుట హిందువులకు ముఖ్యవిధానము. 5 గంటలవరకు వారే పనిచేయుమంటే పెద్దవారికి ముసలివారికి ఇష్టముండునే మోగాని పనుచువారికి కులాసాగా తిరిగేసమయంలో పనిజే యదానికి బుద్ధిపోదు. ఈపట్టాములోని సోదరసభ్యులు అందరు కూడ ముఖ్యముగ బయటనుండి వచ్చినవారిని సౌకర్యముననుస రించి ఎప్పటివలెనే మార్పుచేయుకుందురని నమ్ముచున్నాను.

సత్యమూర్తిగారు ఉపపాదనను బలపరచుచు ఈనూతన పద్ధతివలన సభ్యుల కెట్టిసప్తము నుండబోదనియు బెంగాలుబొం బాయి శాసనసభలు మధ్యాహ్నములచే సమావేశమగుననియు పల్కిరి.

శ్రీ కె. కోటిరెడ్డిగారు:— ఉపపాదనను బలపరచుచు ఇతరగ్రామములనుండి వచ్చేడిసభ్యులకును నూతనమగుఏర్పాటు అనుకూలముగ నుండగలదనియు ఉదయముపూట మధ్యాహ్నము సభలో రాబోవు ప్రశ్నలు మొదలైనవానిని చదువుకొనుటకు చాల అవకాశముండుననియు పల్కిరి. శ్రీ కారంత్ గారుగూ డ ఉపపాదనను బలపరచిరి.

గౌ|| లామెంబరుగారు ఉపపాదనపై మాట్లాడుచు పూ ర్వమొకతూరి ఈవిషయము చర్చింపబడెనుగాని నూతనవిధాన మంగీకరింపబడ లేదనియు భారతశాసనసభ ఉదయము 11 గం టల నుంచి సామాన్యముగ 4 గంటలవరకు జరుగుననియు బెంగాలు, బొంబాయి, పంజాబుశాసనసభలు మధ్యాహ్నము నుంచి జరుగుననియు, బీహారు, బిరిస్సా, సంయుక్త రాష్ట్రములు బర్మా ఇంకను అనేక శాసనసభలన్నియు 11 గంటలమొదలు 5 గంటలవరకే జరుగుననియు తెల్పిరి.

శ్రీ. పి. ఆంజనేయులుగారు ఉపపాదనను బలపరచుచు ఇతరగ్రామములనుండి వచ్చు సభ్యుల కీమార్పువలన ఎట్టి యసౌక ర్యము గలుగజాలదనియు, ఒక వేళ సభ్యులుగ అసౌకర్యముగలి గినను పట్టామండలి సోదరసభ్యుల పిలుకొరకు వారికోరిక తృ ప్తిపరుపదననని పల్కిరి.

టి. ఆదినారాయణశెట్టిగారు ఉపపాదనను బలపరచిన పిమ్మట ఉపపాదన వోటుకుపెట్టబడి 30 అనుకూలరు 52 ప్ర తికూలు కొలుచే వీగిపోయెను.

“సదువురాని వోటరులవోట్లు బొలటుఏర్పాట్లు రహస్య ముగ నుంచబడి విధానమును కనిపెట్టుటకును, రాష్ట్రశాసన సభకు, భారతశాసనసభకును అభ్యర్థులు చెల్లింపవలసిన డిపాజి టుమొత్తము సెక్యురీటీయటుకు ఎన్నికలగ్రాంటు రు 10,000 లను రు 100 లచే తగ్గింపవలసినదిగ శ్రీ. కె. కోటిరెడ్డిగారు ఉప పాదన గావించుచు ప్రస్తుత విరాష్ట్రముందు ఎన్నికలలో అవ లంబింపబడెడి విధాన ము వలన ఎట్టిఅక్రమములు జరుగుచున్న వో వివరించి ఈ విధాన ము మార్పుజేయబడు తత్వసరమనియు బొంబాయి రాష్ట్రముం దువలె అభ్యర్థులకు రంగులుకాని జంతువుల గుడ్డలుగాని, ఏ ర్వరచుటగాని మరియేవిధానములుగాని దీనికి మార్గ అనుసరిం పవలెనని పల్కిరి. ఎన్నికలందు కొందరు అభ్యర్థులు నిజముగ శాసనసభకు వచ్చెడి తలంపుతోగాక ఇతరముగ ఉద్దేశములచే ప్రేరేపింపబడి అభ్యర్థులుగ పోటీజేయుచున్నారనియు, గడచి న ఎన్నికలందిందుల కెన్నియో నిదర్శనములు గలవనియు, అం దుచే నిజముగ ఉద్దేశములేని అట్టివారికి సాధ్యముగాకుండునట్లు డిపాజిటును సోల్పింపవలెనని గురిచిరి,

గౌ|| లామెంబరుగారు మాట్లాడుచు బొంబాయివిధానము విషయములోను కొన్నిచిక్కులు గలిగినట్లు తెలియుచున్నదని యు, వేర్వేరు చిన్నములను నిర్ణయించుటలో కొన్నిచిక్కులు కలుగగ రంగులను సూచించిరి. కాని 6 లేక 7 గురు అభ్యర్థుల కు వైగ పోటీజేయునపుడు విద్యాధికులుగాని వోటరులు స్వ ల్పభేదముగల వేర్వేరురంగుల భేదము పెరుంగజాలక పోయిరని యు,చెన్న రాష్ట్రముం దుండు విధానములోగల లోపములవిష యమై చాలరిపోర్టులనుచ్చియున్నవనియు, ఈపద్ధతిని మార్పు జేయు విషయము త్వరలో ప్రభుత్వమువారిలోచింపగలరని యు పల్కిరి. డిపాజిటును సోల్పించుటను గూర్చి అయ్యది సాధ్యముగపనిగాదని పల్కిరి. ఉపపాదన ఉపసంహరించుకొన బడెను.

పిమ్మట మొత్తము గ్రాంటు వోటుకు పెట్టబడి అంగీక రింపబడెను.

“ఇరువురు కార్యనిర్వాహక సభ్యులు చాలును

“ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహక సభ్యుల సంఖ్యను ఇరువురుగ తగ్గించుటకుగాను కార్యనిర్వాహక సభ్యుల గ్రాంటు రు 39,700 లను రు 16,600 లచే తగ్గింపవలసినదిగ శ్రీయత సత్యమూ ర్తిగారురపపాదించిరి. కొంత చర్చ జరిగిన పిదప వెంటాచలం శెట్టిగారి సవరణపై రు 16,600 లచే గాక రు 100 లచే తగ్గింప బడునట్లుగ అంగీకరింపబడెను.

శ్రీ. సత్యమూర్తిగారు ఉపపాదనపై మాట్లాడుచు సంస్కరితానంతరము శాసనసభ ప్రారంభింపబడినది మొదలు కార్యనిర్వాహక సభ్యుల సంఖ్యను తగ్గింపవలసినదను విషయము చర్చింపబడుచునే యుండెననియు, నట్లురు కార్యనిర్వాహక సభ్యులకెక్కువగ ఉండరాదని భారత ప్రభుత్వచట్టమందలి 47 వ శక్కును విధించుచున్నదనియు, అందుచే కనీస సంఖ్యగాక గరిష్ఠసంఖ్య ప్రస్తుతము గలదనియు పల్కిరి. పూర్వము ముగ్గు రిచే నిర్వహింపబడెడి కార్యములే నేడు ఏడ్వరచే జరుపబడు చున్నవి. పూర్వము కంటెను పని నిశ్చయముగల పనియని చెప్ప పిలులేదు. అధికారవర్గమువారి గారడీపిమనగా ఇరువురుభార తీయులు కార్యనిర్వాహక సభ్యులుగనుండవలెననిన మొత్తముసం ఖ్యను నాలుగింటికి సొచ్చించి ఇరువురుభారతీయులను ఇరువు రు విరోధీయులను నియమింతురు. గౌ|| సభ్యు లేమిషయమును గోరినను ప్రభుత్వమువారు ధనములేదనుచుందురు. ఇరువురు కార్యనిర్వాహక సభ్యులను తొలగించుటవలన ఎంతయో ధనము నేకరింప బడగలదు.” అనిరి.

బి|| బి|| యమ్. క్రిష్ణన్ నాయరుగారు ఉపపాదనను బలపర చుచు సత్యమూర్తిగారుజెప్పిన వాదనను తామంగీకరించుచున్నా మనియు నలువురు కార్యనిర్వాహక సభ్యుల కేమాత్రము అవశ్య కములేదనియు మువ్వరుమంత్రులు ఇరువురు కార్యనిర్వాహక సభ్యులుండిన ఎక్కువయనియు పల్కిరి.

శ్రీ. సి. వి. వెంకటరమణయ్యగారు ఉపపాదనను బల పరచుచు ప్రభుత్వమువారేమాత్రమైనను బాధ్యతగలవారైనచో ఈసభవారి తీర్మానముల ననులలో పెట్టితీరవలెననియు పూ రం విశాసభలో మువ్వరు కార్యనిర్వాహక సభ్యు లుండవలసిన దిగ తీర్మానించినదియు స్టేటుకలెక్టరీగా రివిషయమును ఆలో చించుచున్నారని ప్రభుత్వమువారు చెప్పియుండిరి. కాని ఇంతవ రకావిషయమై ఏమిజరిగినది తెలుపబడలేదనియు ఉన్నతాధి కారమునందుండువారు కొంతత్యాగమును జేయుటకు సంసిద్ధు లుకానిచో అవరిమిత వ్యయమును తగ్గింపజాలమని పల్కిరి.

అబ్బాసు అలీగారు:—ఉపపాదనను ఆక్షేపించుచు ఈ యంపపాదన అంగీకరింపబడినచో, కార్యనిర్వాహక సభ్యు లలో మహమ్మదీయులకు స్థాన ముండజాలదనిరి. అల్పసంఖ్యా కులకు మహమ్మదీయులు తమహక్కులలో సంరక్షింపబడుటకై ప్రభుత్వమువారిపైనే ఆధారపడియున్నారు.

హమీదుఖాన్ గారు:—లేదు, లేదు.

అబ్బాస్ అలీగారు:—నామిత్రుడున్న మధ్య భృగ్గుపె ట్టుకుండునని కోరుచున్నాను. ఇతరసంఘములవారు స్వహిజ్జ వారులుకానిండు,జన్మి గుహదులు కానిండు మహమ్మదీయుల హక్కులను సంరక్షించిమాకు సరియగున్యాయమును కలుగజేయు సంతటి సిలియందున్నారని మాకు విశ్వాసములేదు. ఈతీర్మా నమువలన మహమ్మదీయునకు కార్యనిర్వాహక వర్గమునందు స్థాన ముండజాలదు. ఒకప్పుడు రాగల ఎన్నికలలో గాకపోయి నను, పిమ్మట ఎన్నికలలోజైనను బ్రాహ్మణసంఘము అల్పసం ఖ్యాకులసంఘమై ప్రభుత్వమువారిని తమహక్కులను సంరక్షింప వలసినదిగ కోరవలసిన సమయము రాగలదు. అని పల్కిరి.

కె.వి.ఆర్. సామిగారు:—ఉపపాదనను బలపరచుచు తాము మహమ్మదీయసభ్యునికే పరిపాలింపబడుట కంగీకరింపు

అక్షయనామ సంవత్సర ఫాల్గురమాస బహుళ తృతీయ స్థామవారము

మాతృభాషాసందేశము

[కాకినాడలో జరిగిన ఆంధ్రసాహిత్య పరిషత్తుకు శ్రీ వార్షికోత్సవ సభలో ను త్రిపురాన వేంకట సూర్యప్రసాద రావుగారు చదివిన "మాతృభాషాసందేశము"ను ప్రతిసందేశముగా వాసా సూర్యనారాయణాశ్రమిగారు రచించినది.]

నీ. భరతఖండమునందు బరంగుబాసలలోను దెనుగు దేటయటంచు దనరుదాన రెండుకోట్లజనంబు రేవగల్-పూజింప నిల నన్నశ్రీలతో వెలయుదానఁ దోడిబాసలనెల్లఁ దోడునీడగఁ జూచి నమరసవృత్తిమై నమరుదానఁ బలుదెఱంగులఁబర్వలల్కులన్నియుఁ దన తనువుగా ననిశంబుఁ దలంచుదాన నాదుమత మేడ సూర్యప్రసాదఁ జేడ వాచికం బేడఁ గొఱగాని వాడు లేడఁ గల్పితార్థంబు సత్యంబుగాఁ దలంచి కినుకఁజెడకుఁ డొముద్దుతనయులార.

కం. తనమతమే బాసమెపున కనురూపమటంచు నెంచి యది నాపేరన్ గనుఁబ్రామి పరులఁ దెగడుచుఁ గనుకని సూర్యప్రసాద కవి వెలువఱచెన్.

తే.గీ. అతనిసందేశవద్ధతి యసదుగాఁగ యుక్తులన్నియు ఖండించి యుక్తరీతి మీదుఁమోలను వివరింప నాదు మతము ప్రాచీనుంగున సూర్యప్రసాదఁ జెఱుంగ.

నీ. త్రిపురానవంశంబు దీపింప నుదయించి కవితారసాస్వాదకలన మెఱసి యాకృతి గొనములు నర్థిమై దులఁదూఁగ సిరిఁల్కు వెలఁదుల సేమ మరసి నిర్మలవిజ్ఞాననిత్యుఁడౌ నీతండ్రి దమ్మయ్యకీర్తికి దళకువెట్టి తలఁపులు సొంపారఁ దనువు దాల్చినరీతి నెందులతేవడి నెందకుండ.

రమణ నలరారు నీయట్టి విమలమతికిఁ దగదు నామెపుసొంపుపై దాడివెడల నన్యభావలమర్యాద నవనిఁ గనుము సరసవేంకటసూర్యప్రసాదరాయ

ఉ. బాసలత త్వముం దెలియఁ బల్పడి యాయువు దారవోసి న ద్భాసురకీర్తులై మెల్లఁగు పల్కురుపుతులుగల్గ నక్కటా! గాసిలనేల నీకుఁ గల కాలము నాకపకీర్తిఁ దెత్తువే గానటవీనచాకవిత కల్పన వాచిక మంప బేలనే?

ఉ. పిన్నని ప్రాచీనుంగునుజి పేర్చి నెఱుంగవు వాదవద్ధతిన్ మీన్నపు గావటంచు మది మెత్తన నైచెను రామమూర్తి దాఁ బన్ని విమర్శనల్ నలుప బ్రాగవదలిచ్చునె కవిత్వ మో యన్న 'మహానుభావు నవ హాసము నెయిట నద్వివేకమే ?

తే.గీ. కవిత యొక్కటే కర్తవ్య మవనిఁ గాదు వఱలుఁ బ్రమాణ్య మనను, సవాదమునను దానఁ దప్పొప్పు గవియునుఁ దగ నెఱుంగు బుద్ధిలేదని యెద నెత్తిపోడుచు బుటనె

తే.గీ. గ్రంథభాషకు మూలమా గ్రామ్యభాష నాదురూపము లీరెండు నాఁగ వివే మూలవిచ్చేద మొనరింప మొనసి యకట ' రామమూర్తిని దెగడుదే రచ్చ కెక్కి.

కం. చెడిపె యగు కృతకభాషను బిడుగువలెఁ రామమూర్తి ప్రేల్పిడిఁగాల్పున్ బెడఁగొందు మాతృభాషను గొడుగువలెన్ గాచునతనిఁ గొనియాడఁదగున్.

ఆ. గ్రాంథికాంధ్రరీతిఁ గనుఁగొనలేనట్టి రిక్తకవుల కృతుల కృతకభాష 'దెవులుగదిరి క్రుల్లి చివుకులంజయ'యయ్యె బాంకుగాదు రామమూర్తిమాట.

నీ. తనయుఁన్యాససందర్భమందుఁ బ్రబంధ భారతీయ వారవనిత యనుచు వీరేశలింగము వెక్కనంబుగ నాడి తవులఁబెట్టుఁడటంచుఁ జివరఁ జెప్పెఁ బదునాటన శతాబ్దిబాస సెత్తయటించు ఒలుకఁడే రామయ్యఁండితుండు పలువితాలుఁ బ్రబంధభారతి నిరసింపె నంగుగా శ్రీరామలింగరెడ్డి యచనిమాతయు బహుభార్య యనిరిగాదె కవులకల్పన కడ్డంకి గలదె జగతి వారినందఱ విడనాడి పరువరీతి రామమూర్తిని దెగడుదే రవ్వ నేసి.

ఉ. వాతరియై పెనంగుకవి వొత్తిము లెత్తి వచించు దోషముల్ పూతచర్మితుఁ డంచితవి భూతిఁనమృద్ధుఁడు రామమూర్తి దాఁ బ్రాతఁతెనుంగుఁబల్కుఁజిగి రాణఁజెలంగ రసంబుమెంపుతోఁ గైతల నల్లు నత్కవుల గాసిలఁదిట్టెనె యెన్నఁడేనియున్?

చ. మెలఁకువతో మెలంగి కమ మేలిమికైతల నల్లువారిటో

వలదు-రావలదు!

[ఈ శ్లో ౪ గా దు]

వలదు-రావలదు!-౪
నరకె ఈ పి పూది
వలపులో, దలఁపులో,
చలసియున్నానురా!- వలదు-
వలిచీకటులఁ జిక్కు
వడి, బీరువడి, ఎంతో
బలలియున్నా నిపుడు
గడఁదీయఁజాలరా!- వలదు-
గడఁదీసినను నిన్ను
గయి నేయలేనురా!
కన్నీటి పొరలలోఁ
గన్నెత్తలేనురా!- వలదు-
చిఱువవ్వ నిలిసి నును
స్వీకృతలేనురా!
జిలుంగుఁబలుకులతేని
యలుచిలుకలేనురా!- వలదు-
అలపుపై నలపు లిం
దలవోవనేలరా?
వలసినను నన్నిపుడు
తెలిసికొనలేవురా!- వలదు-
మొదల నాయాయదరు
నిదుర వోనీయరా!
పిదప నాయ్యాదుకు
తెదురుఁజూపెదనురా!- వలదు.

వలఁతి యటంచుఁ బోఁడిమిని
నాసికెక్కిన వాఁడ వీవ నీ
పలుకులఁ దవ్వలుండఁ బెఱ
వారలు దప్పదొఱంగి చెప్పటల్
వెలితి యటన్న మచ్చరమే
వేఱఁడిమెచ్చుల కుబ్బుచుదురే?
నీ. నియమయతిప్రాచనిర్బంధ వశమున
నురూపవద్మైతి యస్తమింపఁ
ప్రతివదంబు నిఘంటువశ్రతోధము నేయఁ
దలనొప్పి నీకాకు నలమికొనఁగి
దొనఁగుల నవరింప దోషజ్ఞులను వేడు
వైశ్యరహస్యంబు తలకు మొయఁ
బ్రాక్కవీడ్చు ముద్దుపల్కులఁ దలద్రుంచి
తెరవాటు కొట్టడి తెలివిమోఱ
(శ్లోకము)
అయి

గ్రంథస్వీకారము

పద్యమంజరి

గ్రంథకర్త శ్రీయుత తంగిరాల రామనాథశర్మగారు

ఈ చిన్న పద్యకావ్యమును మేము కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. గ్రంథకర్త చెప్పే పురిలో పచ్చయప్పకలాకాలలో నుపాధ్యాయులుగా నున్నారు. ఈ గ్రంథమున కరుణాదేవి అక్షరజగనము, హిమాలయ బుగ్గనిత్రము, శ్రీకృష్ణదేవరాయలు గను కైదుకథలును పద్యరూపమున విరివిపబడెను.

(1) కరుణాదేవి చిత్రోదయపురమును పాలించుచుండెనన మరసింహునిభార్య. ఈమె కుమారుడైన జయించెను. (2) అక్కరునక్రవర్తి చరిత్ర సుప్రసిద్ధము (3) ఇది అక్కరు పసివాడుగా నుండి ప్రైరాముఖాను సంక్షుగాయం దున్న పుడు జరిగిన కవయము (4) బుగ్గనూర్తి చరిత్ర జగద్విదితము (5) ఆంధ్రభాషా పోషకులన శ్రీ కృష్ణదేవరాయలవారిగూర్చి యెరుగనివా రెవ్వరు నుండరు. ఈ గ్రంథమున గీతములును కందములును చాల మెచ్చుగానున్నవి. ప్రేమిస్తురుగుధురముగ నున్నది. వెల నాలుగ జాబు. గ్రంథకర్త దీనిని శ్రీయుత గ్రతే పార్థసారథిశ్రేష్ఠి గారికి అంకితము గావించెను. వలయువారిలుల వ్రాయవలెను. "గ్రతే పార్థసారథి శ్రేష్ఠిగారు, 82 నారాయణమొదలి పీఠి, బాపిటపును మదరాసు"

సావిత్రి

గ్రంథకర్త పసుమర్తి యజ్ఞనారాయణ శాస్త్రిగారు

ఆంధ్రనటప్రకాశికానిర్ణేత, మంచీలీలప్రణామము ఈసావిత్రి నాటకమును కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. సావిత్రి నాటకమునందలి కథావిధానము జగద్విదితము. ఈ నాటకమును పెక్కుమంది యిదివరకు రచించియున్నార కదా, నిర్ణేతగా రీనాటకము నిపుడు మరల నేలవాసీరను సంతయ ము కలుగవచ్చును గాని వారు పదేదొడ్డితమే బుట్టయ్యపేట నాటక సంఘమువారికై దీనిని వ్రాసియుండిరి గాని కొంతగా వ్రాసినదిగాదు; కావుననే యిట్టివల వారు వెల్లడించిన నాటక రచననుగూర్చిన లక్షణముల కిది చాలవరకు చదువరులకు విశిష్ట ణముగా కనబడవచ్చును. గొప్పభారమును తలను వేసుకొని యున్న నిర్ణేతగారికి తోడ్పడగోరువారందరును ఈనాటక మును కొని చదువవలెను. ఆతిథిగా నటప్రకాశిక శీఘ్రముగా వెలువడుటకుగూడ వారు తోడ్పడినవా రగుదురు. నిర్ణేతగా రాంధ్రులకు చిరపరిచితులు సావిత్రినాటకములలోని కథాభాగ ము పురాణసిద్ధముగాన వానినిగూర్చి మేమిచట వ్రాయుట నవసరము వెల ఒకరూపాయి. వలయువారు గ్రంథకర్త పేర గాని ఆంధ్రమండలము మేనేజరు పేరగాని మంచీలీలప్ర మునకు వ్రాసినచో బడయుగలరు.

సరస్వతి

సరస్వతి గ్రంథమాలవారి ఇరువదయెనిమిదవ నవల

దీనిని కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. ఇది మరాఠీభాష యందు శ్రీ. బా. ర కుళకర్ణిగారిచే వ్రాయబడినది. శ్రీనాను దేవరావు శ్రీ కృష్ణరఘునాథరావుగారు దీని నాంధ్రీకరించిరి. వెల రు 1-8-0. ఇందలి కథావిధానము మహారాష్ట్రమునకు సంబంధించినది. దేశము ఖుల కుటుంబమునందు జనార్దనరావు దేశము ఖుని మున్నరు పుత్రులలోను పెద్దకుమారుడును రెండవ కుమారుడును వారి భార్యలును చాల దుర్మార్గులయ్యెదరు. మూడవ కుమారుడు తలదండ్రులపట్ల భక్తిగలిగి యుండును. పెద్దకోడల్లియైన మూడవకోడలిని బాధించుచుండును. అత్తమామల నవమానించుచుండును. అందు నలన అత్తమామలకు చాల విచారము కలుగుచుండును. మూడవ కుమారుడు వివాహమున అతని భార్య సరస్వతిని పెద్దకుమారు డగు విశుడు చాల కష్టములకు పాలుచేయును. తలదండ్రులు మృతినొందెదరు. వినాయకుని సొత్తు సంతను అన్నలు హరింపగా నత్తదొంటరిగా గ్రంగూనున కేగి అచట నుద్యోగ

మొనరించుచుండి వ్యాధిగ్రస్తడై ప్రాణాపాయస్థితికి పాల్పడి చివరకు దైవానుగ్రహమునలన బ్రతికి యింటికి వచ్చుటకు స్త్రీ మ రులో బయలుదేరగా స్త్రీ మరుమనిగిపోవును. అతడు మృతినొందె ననియే అంచరును తలంచెదరు. ఈలోగా విశుడు సరస్వతిని చాల బాధించును. ఇల్లు తలదెట్టును. చివరకు విశుడే కారా గారమున బంధింపబడును. ఈనవల యిట్టి దుఃఖోదంతములతో నిండియున్న నుకడకు సుఖపరిణామమునే కలిగియుండుటచే పా కకులకు సంతోషమును కలిగింపజాలి యున్నది. వినాయకుడు యీశ్వరానుగ్రహమున దిరిజేరును. మరల సరస్వతిభర్తతోగూడి సకల సౌఖ్యముల ననుభవించుచు నిరంతరము పరోపకారపరాయ ణయై యొప్పుచుండును. కథానాయిక యగు సరస్వతి పేరుననే యీనవల యొప్పుచున్నది. వలయువారిలుల వ్రాయవలెను. "మేనేజరు సరస్వతిగ్రంథమాల రాజమహేంద్రవరము".

మొగలాయి దర్బారు- ద్వితీయభాగము

గ్రంథకర్త: శ్రీయుత మొసలికంటి సండీవరావుగారు రాజమహేంద్రవరమునందలి సరస్వతిగ్రంథమండలివారిచే 27వ గ్రంథముగా ప్రకటింపబడి నుండలి ఆగ్గకులన శ్రీయుత అద్దేపల్లి లక్ష్మీస్వామివార్యుడు గారిచే మా కార్యాలయము నకు పంపబడిన ఈనవలను కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. ఇందు జహంగీరు చక్రవర్తియును నూర్జహాను మహారాజీయును ప్రభు త్వ మొనరించిన కాలమున జరిగిన పెక్కు ఆంతరంగిక విషయ ములు చక్కగా వివరింపబడెను. చక్రవర్తి పరిపాలనయును నూర్జ హానుకు విశేషరచి తాను భోగలాలనుడనను. చక్రవర్తిపుత్రులలో మరయారను నతనికి నూర్జహాను జన మొదటి భర్తలన గలిగిన కుమార్తెనిచ్చి వివాహమొనరించెనుగాన జహంగీరు ఆనంతరము తన అల్లుడే సార్వభౌముడు కావలెనని ఆమె కోరుచుండెను. అందుల కామె తక్కిన రాకుమారుల పెట్టులైన రూపుమాపుటకు చాల కృషిసలుపుచుండెను. ఈరూపుము నాపులవలన గ్రహించి ఖరీదు అనగా షా జహాను చక్రవర్తి తప్పించుకొని పోవును. జహంగీరు చక్రవర్తి అగ్రనుతుడును రాజ్యార్థుడు నగు పార్శ్వేషు విషయాలకుడై యుండి వంశకులచే వధింప బడును. ఖరీదును వశపరచుకొనుటకు నూర్జహాను మహాత్తర మైన ప్రయత్నములు చేసియు విఫలమనోరథ యగును. శతం తలవలె స్వేచ్ఛాస్వాతంత్ర్యములతో నిరాడంబరముగ పెరిగిన లూలియాను రాచగొన్నియును విలసింగను పేరుతో శత్రు యుధుమారునినలె నటించుచుండిన షాజహాను నరించును. మిత్రు లగు రాజపుత్రులు మున్నగువారి సహాయమున షాజహాన్ చక్రవర్తి లూలియాను పెండ్లియాడి ఆమెకు తాజుమహల్ అనుపేరు నిచ్చెను. జహంగీరు మరణానంతరము షాజహాన్ పట్టాభిషేక పుడెను. ఇయ్యది యీ రెండవ భాగమునందలి కథా సంధిగ్రామము. దీనికి సంబంధించిన విచిత్రములను సంఘటనము లిందెన్నియొకలవు. ఆసృష్టములు నవలాకారుని కల్పనా కాళల మును చక్కగా వెల్లడించెనున్నవి. చదువుటకు చాల నాక ర్షకముగానున్నది. ఇందు 814 పేజీలు కలవు. వెల రు 1-8-0. వలయువారిలుల వ్రాయవలెను.

మేనేజరు, సరస్వతిగ్రంథమండలి, రాజమహేంద్రవరము.

షాజహాను

గ్రంథకర్తలు శ్రీయుత జొన్నలగడ్డ సత్యనారా యణమూర్తిగారు బి. ఏ. ఆనర్పు

ఈనాటకమును మేము కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. ఇది వంగభాషయందు ద్వితీయనాథారాయగారిచే వ్రాయబడి నది. దానిని మాతృకగా నిడుకొని సత్యనారాయణమూర్తిగా రీనాటకమును రచించిరి. ఇది సరస్వతి గ్రంథమండలి అధ్యక్షు లగు శ్రీయుత అద్దేపల్లి లక్ష్మీస్వామి వార్యుడుగారిచే నా ల్గవ నాటకముబంధముగ రాజమహేంద్రవరమున ప్రకటింప బడినది. వెల ఒక రూపాయి మాత్రమే. ఇది చరిత్రాత్మకగు నై దంకముల నాటకము. గ్రంథకర్త దేశభక్తి ప్రబోధకమున నీనాటకరాజమును దేశభక్తులలోవాసి గన్న స్వర్గీయ శ్రీ శ్రేద్ధానందస్వాములువారి కంకితముచేయుట చే నియ్యది మరింత వస్త్రైకమున్నది. ఇది అత్యంతాకర్షక మును నిత్యవృత్తముతోగూడి మృదుమధురరైలిలో పాతకులను

రంజింపజేయగలిగియున్నది ద్వితీయదంకవి యిట్టిచారిత్రిక సాం ఘిక నాటకములను వ్రాయుటలో తన ప్రతిభావిశేషమును చక్కగా వెల్లడింపగలిగెను గాని పారాణిక గా గలనుగూర్చి న నాటకములందు మాత్రము ద్వితీయదంక తన సంస్కరిం పర్యవసానము వెల్లడించుచే బొచిత్తమున కత్యధికముగు భంగము ను కలిగించినవాడయ్యెను ఇతడు రచించిన భీష్మ-పాషాణి నాటకములను శ్రద్ధగాచదివినచో నీ విషయము స్పష్టముగా గోచరింపగలగు. సాక్షాద్విష్ణుదేవుని యనతరమునియు వేదము లను విభజించినట్టియు బ్రహ్మసూత్రములను బొర తేలికాసమును అద్వాిత శ పురాణములను రచించినట్టియు మహానీయుడనియు హిందువు లెల్లగును పరిపథ్య క్రితో నారాధించుచుండిన శ్రీవేద వ్యాసులవారికి జననియగు సత్యవతీదేవిని ద్వితీయదంక దొక కలట న్నావించెను విశ్వేశ్వర రాణులును జితేంద్రియుడును అక లంక బ్రహ్మచారియైనభక్తాగ్రణ్యుడును సాక్షాద్దంకానందనుడు నగు ఓప్పులవారిని నీచ స్థితికి పాల్పడజేసెను ఇట్టి చందములే పాషాణియందుగూడ కనబడుచున్నవి శ్రీ మహాభారతాది ప్రాచీన గ్రంథములందు గౌరవములేనివారిట్టి శోచనీయముగు పరివర్తనము నామోదింపగలుగుదురేమో గాని ఆస్థికలగు హిందువు లీ నాటకములను పదివరచో మనతోభముకలుగకతప్ప దు సాంఘికాది నాటకములందు ద్వితీయదంక లేఖని నిరాఘాట ముగ సంపరించుననుట కెట్టిసంతయమును లేదు అతని ప్రతిభా తిత్యమును యీనాటకము నాటకము వేసేళ్ల చాటుచున్నది. వలయువారిలుల వ్రాయవలెను "మేనేజరు సరస్వతిగ్రంథ మాల రాజమహేంద్రవరము"

కమలాక్షి (ని చిత్ర కథ)

గ్రంథకర్త: నెల్లూరు వెంకటగిరి మహా రాజా కాలేజి ప్రధానాచార్యులు మ-రా-శ్రీ. రాయసం వెంకటగిర్లుడుగారు యం. ఏ., యల్ టి.

సాంఘికనవల—ముప్పదేడ్లకు పూర్వపు ఆంధ్రదేశస్థితి, ఆకాలపు చదువుసంధ్యలు, పిల్లల యాటపాటలు, వ్రతాచారవ్యవహారములు, గుణ శీలములు సందర్భానుసారముగ పాత్రలయందు ప్రత్యక్ష మగుచుండును.

120 పేజీలు కైదవైటుకాగితము మంచి అచ్చు 0-8-0

మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, మదరాసు.

వెలువడినది! త్వరపడుడు నీ తినిధి

(ఆంధ్రగ్రంథమాలయందైదవకుసుమము)

పూర్వ మెప్పుడో భారతీయుడగు బ్రాహ్మ ణునిచే రచితమై రెండువేలయేండ్ల క్రింద తిబెటు దేశమునకుఁ బోయి యాభాషలోనికిఁ బరివర్తితమై యిటీవల చీనా చక్రవర్తిచే సంపాదితమై చీనాభా షలోనికి, తర్వాత నింగ్గీషులోనికిఁ బరివర్తితమై యుత్కృష్టనీతిగ్రంథమున కిది మధురముగు నాంధ్ర వచనరచనము. అనువాదకులు శ్రీయుత వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు మానవసుజీవితమున కావశ్య కములగు నెల్లనీతుల నానుపూర్వితోఁ దేటగా నూ టి గా నీగ్రంథము చెప్పుచున్నది. క్రొను వైజు నిండు క్యాలికోబైండు. వెల రు. ౧-౪-౦.

ఆంధ్రగ్రంథమాల, తలలుపెట్టె నెం. 212 రు, చెన్నపురి.

రామరాజ్యము - పురాణహరికథ

[బ్రహ్మశ్రీ బంకుపల్లి మల్లయ్యశాస్త్రిలుగారు]

ఆంధ్రభాషా తత్వజ్ఞులైన తల్లసమహాశయలకు నొకవిన్నపము. నే నీసంవత్సరమున ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సరాదిసంచికలోఁ బ్రకటింపఁబడిన "పురాణ హరికథ" అను వ్యాసము బహుశః అచ్యుతపతి ప్రకటింపఁబడునని యెంచి యది కేవలక్షాస్త్రప్రతిపాదకముగలచే దానికుదాహరణమునట్లు, నూతనశైలి నిదివరకు నే నీనెలలో పల్లాకిమిడి వేంకటేశ్వరస్వామియాలయమున జరిగిన శ్రీరామపట్టాభిషేకోత్సవమున నుపన్యసించినదాని నిపుడు చదువఁ గు నాయభిప్రాయము లేటత్తెలు మగునట్లు "రామ రాజ్యము" అని యొకవిషయమును దీసికొని పురాణహరికథా రీతినిఁ గనబఱచుచున్నాను. సావధానమునఁబట్టి చదువఁ బ్రార్థించుచున్నాను. దీనింబట్టి పౌరాణికులు తా మిట్టిపద్ధతి నవలంబించి భావకు మెఱుగుపెట్ట వేడుచున్నాను.

ఈవిషయమును నేను కంకంటి పాపరాజుగారియొద్దఁ గామాదాయమునుండి తీసి సంగ్రహించితిని.

అంబోస్తవము

గీ. భారతీదేవి నీపాదపద్మములకు

మ్రొక్కి వినిపింతు సత్సభాముఖమునందు

నవ్యపద్ధతి నాపురాణ హరికథను

నాదరించెడి భారమృగ నీదెనుము.

శ్రీరామబంధుడు రామానందానందరమ సీతాదేవిని యగ్నిపరీక్షపఱచినదానిం గొని యయోధ్యకు వచ్చి వంశవంశ రాయాతమైన తమసింహాసనమునఁ బట్టాభిషిక్తుడై మన్వాది ధర్మశాస్త్రపద్ధతుల ననుసరించి తా నొకమనుష్యమాత్రుఁడని రాజువలె రాజ్యమును జేసినాడా? లేక అవతారపురుషుఁడైనట్లు నిరంకుశముగాఁ బరిపాలించెనా? అని శంకించుకొని మనుష్యుఁడగు రాజమాత్రునివలె మన్వాదిపద్ధతులకుఁ గట్టువడియే పరిపాలించెనని నాయాపన్యాసమునఁ గనఁబడితిని.

శ్రీరాముడు తానట్లురాజమాత్రుఁడై న్యవహరించిన మనకుమాత్రము సాక్షాద్భగవదంతావతారమనియుఁ గలికల్పమహారణంబునకును ఇష్టకామ్యార్థసిద్ధిని నతఁ డుపామ్యుఁడైన వాడే. అతనిచరిత్రము నాయాభిప్రాయ తమయంతాసారీతి ననుసంధింపవలసివచ్చెను. కావున మద్దెలు, తంబురా, ఫిడేలు మొదలగు హరికథాసామగ్రి సహాయంబునఁ బర్యవసానము కావ్యపురాణోపాసకులలోఁ గాలక్షేపము నేయవచ్చును.

రాముడని యుపాసించుటకుఁ బ్రమాణముగా వావిళ్ల వారిప్రతి 318 పుటలో 347 పద్యము - అగస్త్యుడు శ్రీరాముల వారిలో "నీ! నియతి రామాయంబు నీనామము జపించుభాగ్య శాలిక వేదపాఠమేల, జానకీనాథ మీపాదజలముగ్రోలు ఘన గుణాధిక్తి చేవత్సకాంక్షయేల?" అనునది (ఇట్లే ఉత్తరరామాయణమునఁ బద్యము గను నేనికఁచింద నిచ్చుసంఖ్యలలో మొదటిసంఖ్య పుటసంఖ్య. రెండవది పద్యసంఖ్యగా నెఱుంగువది) ఈసీసపద్యము ఒంటుకురముజాగాచేసి మ్రోగలిలోఁ జదువఁబడినది. పరమేశ్వరఁడెప్పుడునూ భక్తానుగ్రహమునకు సగుణుఁడై యవతరించును. సగుణముగూడ నతాత్వికముగాదు. చూడుడు; శంకరభాష్యము బృహదారణ్యకము ప్రథమాధ్యాయ తృతీయబ్రాహ్మణ భాష్యమున "నచోపాసనార్థ క్రుతవోద్ధృత విజ్ఞానవిషయస్యా యథార్థ త్వే ప్రమాణమస్తి నచ తద్విజ్ఞానస్యాపవాదస్రూయ తే తత్తత్త్వేయఃప్రాప్తివర్తనాద్యధార్థ తాంప్రతిపద్యామచా|| ఇత్యాదిగ్రంథమున.

చక్కగా నుపాసించు భక్తులకు వేదపాఠాది చేవత్సకాంక్షాపర్యంత విషయము లనవసర మనియే యాపద్యతాత్పర్యము. కావుననే రామానుజుడతని, శ్రీ శంకరుడతని వేదోక్తవిధిని పేదములకు భక్తులు కట్టువడ నవసరములేనట్లు అంగీకరించి యున్నారు. "నీస్త్రైగుణ్యేపథివిచరతాం కోవిధిః కోవిషేధః" మొ||

శ్రీరాముని రాజ్యకాలము ప్రజల క్లుంఠె? "కా|| ఆ రామశ్రీ నేతచక్రి... చెప్పట్లునన్" 218 పు-250 పద్య. (పద్యార్థము పురాణశైలి ననుసరించి మామూలుగా విషయము సంగ్రహించి చెప్పవలెను.) ఏవిధముగానైన రాజమహాడు ప్రజల ననురంజన చేయుటయే ముఖ్యవిధిగా నంగీకరించుట విధివిహితము. లేకున్న రాజశబ్దమే గర్భకము. "రాజా ప్రకృతిరంజనాత్" అని యభియుక్తి.

ఇక శ్రీరాముఁ డశ్వమేధయాగ మేల చేసె?

తన మనసులో రావణుడు బ్రాహ్మణుడు. దుష్టుడఁ డనము రాజునకు విధివిహితమయినను, తానప్పటికి రాజుగాఁడు

గావునఁ బరమహింసారూపముగలచేత శ్వేదయాగాదులవలె ననరాపాదకముగలచే నగర్భముయ్యె. బ్రహ్మహత్య వచ్చె. కావునఁ దత్పాపమును తీసికొనుటకుఁగా నశ్వమేధము తలపెట్టె. కాని "ఏకత్రయోద్విగనే! ప్రస్తుతే దుష్టకారిణః! బహూనాం భవతి తేమం! తస్యభూమిప్రదోవధః!" అనియున్నందున నాతతాయివధ పాపహేతువుకాదు. ఐనను బ్రజలందఱికిని విశేష విధులు గోచరింపవు. సామాన్యవిధులే గోచరించును. సామాన్య లఁ దృప్తిపఱచుటకుఁగా నశ్వమేధ ముద్దిష్టము. పాపములేనపుడు చేసికొన్న ప్రాయశ్చిత్తకర్మ పుణ్యఫలదాయక మగును గాన వృథాగాదు.

రాజు విధులకుఁ దానే కట్టువడకున్న ప్రజల క్లుంఠ "తప్తజేసితి" రని దండించుట? అర్థముచెప్పవలయును. 314-368, 368; 316-375 పద్యములు చదివి ఇచ్చట-"వచలక" అను సుత్యలమాల రూపకములోఁ జదువఁబడెను. (త్రిపుటలోఁ గూడఁ జదువవచ్చును.

ఒకనాడు శ్రీరాముడు తానొకఁడే యన్నియుఁ గని పెట్టుటగర్భమనియు "మీరందఱు నాకుసహాయులై యుండుం" డనియు న్యగనిమిదరిత్రలు తమ్ములకుఁ జెప్పెను. 217-355, 368; 361-369, 370, 371, 367 పద్యములుమాత్రమేవది విమిలిన కథయంతయు సంగ్రహముగాఁ జెప్పవచ్చును. రెండుకథలలోను రాజులేదే తప్త. సహేతుకముగా నిరూపించవచ్చును.

పిమ్మట గొంతకాలమునకు దరి రాజ్యములలోని రాజులు ప్రజలను బాధించుచుండ సురుద్ధుడైననక్రవర్తి యుపేక్షింప రాదని శత్రుఘ్నునిబంపి లవణాశురుని, భరతునంపి గంధర్వ రాజును జయించి తమ రాజ్యము నచట స్థాపించెను. లవణాశురుఁ డుండునది గుజరాతలో మధుర. గంధర్వదేశమనగా గాంధారదేశము. అందుఁ దక్షశిలానగర మాకాలమునందే యేర్పడెను.

ఇకఁ దమరాజ్యములో సయితము గొన్నిలోపములు గలుగఁగా వాటిని సవరించినాడెట్లన? కుక్కుయొకటి యడిచే దెబ్బతిని సిర్వానుచేయుటకురాగా విచారించి బ్రాహ్మణుఁడై యత్యాశ్రమమున నుండియు దురాగ్రహమును విడువలేదని యతిని దండించెనట. 276-18, 20, 21, 26 పద్యములు మాత్రమే చదివి వితక్కినకథ సంగ్రహించి చెప్పఁబడియె. ఇట్లుదండింప. కాలేయకమన - అనుకంపపద్యములున్నవి. కోవెలపాఠపత్తె-అను సుత్యలమాలయు నొకేపాటగా రూపకతాళమున పాడఁబడియె. సందర్భముచేదలేదు. అయ్యాచూచితిరా! దండినలోని విశేషము. బ్రాహ్మణుఁడై యన్నియాశ్రమములలో నధికమగుయత్యాశ్రమమున నుండియుఁ దప్పుచేసినవానికి జన్మాంతరములలో కుక్కుజన్మము నొంది హేయజీవనము గలుగునట్టి కఠినపండము విధించినాడు. అదేమియన? కోవిలపైసధికారము. ఇప్పటికి చాలగౌరవమయిన దానినలెఁగాన్పించును. రాజనీతిరహస్యములు సామాన్యప్రజలకుఁ దెలియక రాజును నిందింతురు. ఇది యతిని నిగ్రహించుటకాని యనుగ్రహించుటకాదు. దండినగా నితరులకుఁ గడఁ బడక కొన్ని దండనముగాఁ బరిగమించును. కొన్ని ప్రస్తుతము దండినగాఁ గనఁబడి ముమ్మం దుపకరించును. రాజనీతి రహస్యము దురవగాహము.

ఆకాలములో శంబూకుఁడనుశూద్రుఁడొకఁడు తపస్సు చేయుచున్నందున బ్రాహ్మణాశుకొకఁడు మృతిపొందెను. నానింజెచ్చి రాములవారిసభామండపమువాకిట నునిచి వారు రామ రాజ్యమునుమాపింపసాగిరి. అంతట రాముడు విచారణచేసి శూద్రతపస్సువల్లనే యిట్టి అక్రమము జరిగెనని వెంటనే శంబూకుని జంపి తపస్సుకుఁదగినఫలమును (బుణ్యలోకమును) వెంటనే కలుగఁజేసి బ్రాహ్మణాశువును బ్రతికించెను.

ఇది విచారించవలసి యున్నది. శూద్రుఁడు తపస్సు చేసిన బ్రాహ్మణాశువు మృతి పొందనేల? దీని కుత్తరమేమన? అర్హులైనవారి కుత్తరపదవినిచ్చుటయు ననర్హులను బంపివించి తొలగించుటయు నయ్యోసమయములందుఁ జేయవలసినవిధి. అవి విధించు నధికారు లట్లు విధించుచున్నచో నిట్లే కష్టములు తమకు సంభవించునని బ్రాహ్మణులకుఁ బాకము బోధించినట్లు హింపవచ్చును. పరిమత్త బ్రాహ్మణాశుదీనుగదా! ఇక శంబూకుని జంపనేల యందురా! పరిమదమతితో సుపనయనము నొంది పిమ్మట తపస్సు చేయవలసినదానికి బదులు స్వతఃశ్రించి తాను చేసినందునదందార్హుఁడయ్యె. ఆచేసినది వంచిపని కనుక వెంటనే సత్తులము దొరికెను. యోగ్యులకు యోగ్యపదవినిచ్చిన వెంటనే యాలోపము పూర్తియయినందుకు బ్రాహ్మణాశువు తిరిగి బ్రతికినాడు. మనువు, ఆపసంబుడును-జాతి పరివృత్తి నంగీకరించి యున్నారు. అట్లు బ్రాహ్మణులు జరిగింపనందుననే యా యల్లకల్లోలము జరిగినట్లు మనమూహించుట కవకాశము గలదు.

ఇంకొకటి:- తమనివాసములనుగూర్చి గూబయు గ్రద్దయు వివాదపడి రాగా రాముడు నిజము కనుగొని గ్రద్దను దండించెను. కాని యిప్పటివారికెఁ దమకుఁ దప్ప జరియుచున్నను సాక్ష్యములేదు గనుక దావా కొట్టివేసినా మనలేదు. గూబది యాగ్యహమయినట్లు సాక్ష్యములేదు గదా యని త్రోసివేయలేదు. స్వయముగా విచారించి సరిగాఁ దీర్పు చెప్పినారు. అబద్ధమాడినందుకు గ్రద్దను దండించెను. ఇట్లే మఱొవ్వరి నయిన మోసగించునను తలంపున గానికి చరణావంధనయే విధించె.

శ్రీరాముని పట్టాభిషేకముయి నీతతో నొకసంవత్సరమే కాపురము చేయువంతులలో గర్భవతియగుటయు మున్యాశ్రమములు చూడఁగోరుటయు- నంతలోనే భద్రుఁ డనుచారుడకు వచ్చి చాకలివాడు రాముని నిందించినట్లు చెప్పుటయుఁ జరిగెను. దానిపై రాముడు చనకు బ్రజారంజనమే ముఖ్యమని యెంచి నీతను వాల్మీక్యాశ్రమమున విడిచిరమ్మని లక్ష్మణున కుత్తరునిచ్చె. అతఁడట్లు చేసె. అచట కుశలపులు జన్మించిరి. పదకొండవయేట సుపనయనము చేసి వాల్మీకి, రామాదులు వారికుపదోంచి పంపెను. నీతావియోగమయిన యచిరకాలములోనే శ్రీరాముఁ డశ్వమేధము చేయుట. చూచితిరా! ప్రజారంజనకై తనప్రాణ సమానయగు నీతను విడనాడెను. రాముడు రాజయియుండక సామాన్యగృహుఁడయియున్నచో, నన్నిసాక్షికముగ నందఱలోఁ బరిభుధురాలని యెన్న బడిన నీతను కల్లుత్రాగి మతిహాయి న చాకలివాడెట్లు నిందించినప్పుడు, వానిపైరాజువద్ద నభియోగము చేపలసియుండును గాని శుద్ధురాలని తెలిసియుండి భార్యను విడనాడవలసియుండెను. 248-252 పుటలలో 187, 188, 189, 192, 193, 220, పద్యములు మాత్రము చదువఁబడియెను. ఇందు 187 పద్యము త్రిపుటతాళములోను సభావర్ణనసీసము 192 ఖండగతిలోను బదివిధిని. ఇట్లే లక్ష్మణుని కూడ విడనాడె.

362-214, 215 రూపక తాళములో జదివినఁ బాగుండును. ఏపద్యము పాడినను అర్థముచెడరదు. శ్రీరాముఁ డొకనాడు దుర్వాకునిరాకలో లక్ష్మణుడు చేసిన తప్తనకు లక్ష్మణుని జంపుటకుబదులు ధర్మశాస్త్రానుసారము దానికిఁ బర్యాయముగా త్యాగము విధించెను. ఇతరుల క్లుంఠించెనో తిన వాదలగుగూడ నల్లరాముడు దండించెనుగాని పదికొట్టలేదు. దుర్వాకుని యాగమన కథ సంగ్రహించి చెప్పఁబడెను.

పిమ్మట శ్రీరాముడు లవకుసులకుఁ బట్టుకుగట్టి తాను రాజ్యమును ద్యజించెను. 247-176 పద్యము.

రాముని రాజ్యకాలమెంత?

పదకొండువేలసంవత్సరము లనియున్నది. అనగా జైదిక భాషలో సంవత్సరశబ్దమునకు ఒక పగలు అనియున్నది. కాబరభాష్యము సత్రయాగప్రకరమునఁ జూడవచ్చును. అట్లయిన నయిదువేల యయిదువందల దినములు. దీనిని 360 చేత భాగింపగా 15 సంవత్సరములు 4 మాసములగును. కుశలపులు 18 ఏండ్ల వయసునకో 14-వ యేటనో రాజ్యమునకు వచ్చి యుండురు. రాజులకు 11-వ యేట సుపనయనము.

రాముఁ డడవికి బోవునకకు 28 సంవత్సరములవాడు. 14 సం||లు వనవాసము పిమ్మట నొకయేడు నీతతో కలిసియుండుట. రాజ్యము 15 సంవత్సరములు. మొత్తముమీద శ్రీరామవంశుని యాయుర్దాయము లేక సంవత్సరము లయి యుండవచ్చునని నాయభిప్రాయము.

సర్వమంగళమాంకశ్యే కోనేసర్వార్థసాధకే, శరణ్యే త్ర్యంబకేదేవి నారాయణీ నమోస్తుతే.

త్వరపడుడు:

39 వ భారతజాతీయ మహాసభ, బెల్గాము.

గాంధీ మహాత్ముని

అధ్యక్షోపన్యాసము, తీర్మానములు

మహాత్ముని ఈ యధ్యక్షోపన్యాస ముత్కృష్ట భావభరితమై స్వరాజ్యప్రాప్తి కుత్తమమార్గమును నిరూపించుచున్నది. ప్రభుత్వమునకును, ప్రజానాయకులకును, స్వధర్మానుష్ఠానవిధానమును మృదువుగ గరపుచున్నది. దేశమంతా రాధ నానక్తి మగు నాంధ్రలోకమునకు మహాపకారక మయినది. వెల 0-4-0.

మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, మదరాసు.

అలంకారము

[కర్తా మిథద్రాపుగారు]

(గర్వతానందము కలవాడు)

మాధవు! తానెవరో "నావిని నేనొనరించితిని. ఇందు నే నేసిన దెబ్బయును లేదు. నీవును నీవు కాసాడినాడు" అని చెప్పెను రాజమహేంద్రవరమున నేడిమికిన నవనవచ్చినచో నాయన ననలేదుని బోధి నిద్రాహారములుగాని యాదుకవనమున నాయన మొనరించెడివాడు. బోధించి, నాయనయను భయమైనను లేక, నవనవచ్చును భంగముగనియకొనక, నేతనైన నేవదేసి కాలము గడపెనువాడు. పట్టపర్తియందు చీరబడి యంతటితో నడుపుచున్నాడేని యెయ్యవ్యంగమునకు బోగునాయని తిరిగించుకొనుచు, కొన్నిదోషాలు మాత్రమందొగము లేక యుండెను నడుపునాయని మాడవనములో ఏలూరు పురపాలకాల ప్రధానోపాధ్యాయులుగ నూటయేబదిరూపులు లిమ్ముటకు తీర్పులు బోరితయినది. ఉన్నతము లేకయుండిన మాడు మానములు! ఇంతవరక కారకపురలో ఉండెను. కమల కాపురమునకు నన్ని మొక సంవత్సరమైనది. అచటతల అన్నో న్యానురాగము! ఆయుధతీ భర్తయెడగల పరమభక్తి చర్చింపక ముకాదు. ఆ మామమానములు మామనిముసాలుగా గాఢ ప్రేమల కల్పరూపము గడచిరి. ఉపాధ్యాయులు బుద్ధివంతుల నందుకొని, భారతి బోధన మాధవుడేలూరు బోనపయనమయ్యెను కతివయచేసినయి. కేలూరుచేరి సాకశాలయం దువ్యంగమున ప్రవేశించెను. క్రమక్రమముగా వేతనము మాడునందలాయెను బడుల పరిపాలకారియై పరమాధుడని కీర్తి నందెను. నూటయే బది తెచ్చినను, మామనిముసలు తెచ్చినను, అయిదువందలు తెచ్చినను తనభార్యగలవారిచి నడుపునన్న మాధవుడు, నేరుగ కొక్క చిన్న యలంకారమైనను చేయించలేను.

తనయధాని యాభరణములమాలమున నా నింతవరకు నచ్చితిని మాధవు డెరుంగకపోలేను. కాని ఎంత తెచ్చినను వ్యయమునటలే తన పెండ్లిమునకు వస్తు కొక్కటియైనచేయించ లేకపోయితినిగాదాదని విచారించు చుండెడివాడు. జూదమునకా, పానమునకా, లేక వ్యభిచారమునకా మాధవుడు తన యార్జన వినియోగించు చుండెను! కాదుకాదు. అతడు చదువు మొదలైన నాటినుండి చదువుకై పడిన బాములెల్ల నెరిగిన నాడనటలే మాధవుడవ్యంగము ప్రారంభించినదాతని సంపాదనలో సగమువివరవ్యాఖ్యలకై వినియోగించు చుండెను. పరిపూర్ణ కార్యమై అయిదువందలు తెచ్చుకొన్నను సగ మాధవాలరసహాయార్థము నచ్చి పెట్టుచుండెను. కొదవ సంపాదన సంసారము నకు చాలించియిట్లుంటే తనమగన కలంకారమెట్లు నేయించున? కమలయు జ్ఞానవతి యవుటచే భర్త ననుకరించి సర్వవిధముల చీనదనుల గాపాడుటలో చేతనై నంతవరకు పాటుపడుచుండెడిది. ఏకోకమందును నామెకు నగు లేవని విచారములేదు. చీనజనసంక్షణ మెట్లు నిరంతరము విచారించు చుండెడిది. భర్త యుద్ధేశ్యమే తన యుద్ధేశ్యము. భర్తసౌఖ్యమే తనసౌఖ్యము. భర్త కావంతవరకు నీ విషయమున వ్యతిరేకించనిది. ఉత్తమ పత్నివరము నడుపుచున్న యిట్లాటి మోక్ష మపేక్షింపకయే పొడమగదా. అట్లు సుసంజములగనియై కాంతు డేదైనను ని నమ్మి చీరల తనకిత సర్కరించుచు కాలక్షేపముచేయుచుండెను. మాధవునితల్లి "నాయనా కోడలిధూషణములు నిలుపున నొలుచుకొంటిమి. ఇంతటి పెద్దయ్యవ్యంగమైనను తాడుతో వున్న పుట్టుకెందుమాత్రమేనా? ఒకరెలజీత మామె యాభరణములకై నెచ్చింపరాదా?" అని యనుభూ మాధవుడనుకొన్నాడ యనున విచారము ముప్పిరిగొన "అమ్మా, ఆలాసననేనెచ్చించెదను. నాకుమాత్ర ముడియొక్క బొందుతో నుండుట యిష్టమా? భగవంతుడు మనపట్ల నున్నంతకాలము మనకేమియును భయము లేదు" అని మధుసూదనం డెడివాడు. కమల తల్లికుమారుల ప్రసంగము విని తన కార్యములు చింత లేరని యును, తన బొట్టు కాళ్ళరముగా నున్న నంటియే చాలుననియు నుడువుచువచ్చెను. కమలకుడువునే నిరువురువగిల్లులు పుట్టిరి. మాడవసారి పురిటి సమయమువుటచే స్వగ్రామమున కారవగ్రహనందు. విడిచి మాధవుడు తన యువ్యంగము మామకొనుచు నొంటిగా గుంటూరు నందుండెను. అట్టిసమయమున గాటుకము మిక్కుటముగా నుండెను. తినుటకు చీయ్యమునొరకుటలేదు. గంజిబ్రావి ప్రతుకుడు మన్న నాప్రకూడ కరవయ్యెను. పంటలు శూన్య మయ్యెను. ప్రజలన్నచో రామసంధ్యా యని భాగ్యంబుచుండెరి. పట్టుతోనైన నింటిలో గుట్టుగా పండుకొందమని యూహించుకొనినను

దీపగునకు జమురుకొరకుట దుర్బుట మయ్యెను భనవంతలకు దొంకెడివి తిక్కుంగువారికి డొంగులు వెన్నంటినవి ఇట్టి స్థితిలో నాధవుని భార్యయు 'పిల్లలు' తల్లియు కారకపరమ నచ్చిరి ముందు మిల కారుగ్యముగల ఈ వనితలూరు కమల యా యంటునయమనము మిల చింతించి మగనికి పిల్లలకితమను తెలియ బరమచి విల దినావస్థనంతయును విప్రులూ కరిగించి మాధవుడు సెంపులలో నచ్చునప్పుడు వియ్యము గప్పు మన్ననవి రాజమహేంద్రవరమునందె గొని రమ్మి యుద్ధముగ్రాసెను ఆనాటిరాత్రియే ముంపురు నందు నాధవుని కలలో నిండుగూలూ కమల పంతుల నగము నన్నలూర్గాదేవాలె వధువచేయుచున్నట్లు గాంచెన మామనాడు కమల గ్రాసయుద్ధు మందినది తల్లియజ్ఞ ప్రకారము మాధవు మానవువేననులో చీనవిద్యార్థుల వ్యయపాను కొరవపామ్మ పెట్టి ఎంగరుంటె చెయ్యిలు బుడై ఎంగారము కొనెను కాని కమల వ్రాస యంగు ముంపులగ్రామము నగి "అహహ! యేమి యీ నా వనితి పరోపకారము! అలంకారములమాల పెట్టెచేయ నైన జేయ ను నెన వాం నితరలవద్ద నైన మాటప్రస్తావన కైన ననను ఈవె యుదారస్వభావము మెచ్చునచ్చె" నని తిరిగించు కొనుచు తిరిగి బంగారముమ్మి సెంపులలో తనగృహిణి వ్రాసిన పగిది రాజమహేంద్రవరములో తనకు గల పరివయమువలనను "సెం ధర్మకార్యము నేరుకవరచి వియ్యము మొదలగా పరి కరములు చేకరించి తెచ్చెను మగడు నచ్చునప్పుటికి కమల యింటియొద్దలేదు గాదుగింటి కేగినది ఉబ సుఖోకా కాదు కాదు గాదుగింటియజమానుమబాయి సంవత్సరమైనది ఇరు వురట్టిలు తల్లికా త్రమండెరి వేర్వేరును దిక్కురేదు సెల్ల లకా మిలపవీతనము ఆమెభర్త గతించిన దుఃఖముచేతను, పిల్లలు కనుగూడలవుటచేతను, సంసారమును కనిపెట్టుకొనుటకు వేరుమాగ్గ మెమియును రేకపోవుటచేతను, దారిద్ర్యముపడించుట చేతను" నావె డెంగునకై వ్యయము గోల్పోయి చిక్కి శిల్పవ శిష్టయై తురకు దీర్చుకోగ కెడికురానై వాని నెదుగనున్నది ఆ దీనురాని యనన్ద కమలారూచి సంతాపపడి జాలిగొని కవలపూయము నీరై ఈ మెకుపరి ర్యచేయుటకై పరిచర్య చేసినదేమి, యెన్నిమందుల్లా పోసినదేమి! తుద కావినరాలు ఈ యిహకష్టములు గడచి పల్లమున కెగను వ్రాసములు విదునుచు కమలతో "అమ్మా! నిజమేమెట్లు తీర్పుకొందును? నాకవసానదశ యాపన్నమైనది ఈపల్లు నాపిల్లలకారు ని పిల్లలుగాబావిందియెందుము ఈపిల్లలు నీమెడకు గట్టుచున్నాను" అనిచెప్పి వ్రాసములు వలెతను ఈవృత్తాంతమంతయును మాధవును తెలియవల వినినవాడై లోలోన నానందనారాశి మునుగును నిట్టి సగుణములగు యిల్లారి బడసినందులకు నా జన్మ సార్థకమైనదిని యుష్మాంగుమండెను మాధవుని తల్లి "నాయనా, కోడలికి నగలేమైన చెయించితివా" యని ప్రశ్నించెను "లేదమ్మా నికోడలు బీదజనుకు కడుపుమంట తీర్చుటకై వియ్యము మొదలైన వస్తువుల చెమ్మి ఉత్తరము గ్రాయుటచే నవి తెచ్చితిని" అని తాను వస్తువుచెయించుటకు సంకల్పించిన దియు, తనకు కమల కలలో కనిపించిన తెరంగును, కమల కమ్మ సంకల్పమును తల్లి తెరుకపరచెను ఇంతలో కమల యా విధవ రాలికిల్లలను వెంటచెట్టుకొనివచ్చెను పెనిమిటి వచ్చెనని యుద్ధగారివలన విని ప్రముదితాంతంగయై యాతడున్నగదిలోని కింజని పాడుముకెరిగి సమస్తాపచారము లొనర్చి వెంటనున్న పిల్లలగడు కెరిగించి "దారుగింటి కెగితిని కమింపు"డని విన్న విందుకొనెను మాధవును సంతోషపారావారమున మునిగి తెప్పిరి తల్లి "నీ పరోపకారముగి నేమని కొనియాడుదును నీ యట్టి గు ములప్రోవు ల్లాగా గొనుటచే నా శివితము ధన్యమైనది నిపు వ్రాసినకమ్మ ప్రకారమువలయు పరికర ములు వెంట గొని వచ్చితిని ని యిచ్చివచ్చిన నొప్పున వినియోగింపును" అనుగ. "ప్రాకాంతా! మీ యజ్ఞ యున్న జేయ నిజముగా నుండిని నే నస్వతంత్రురాలను" అని యనెను మరు నా రూ రింత యును దంకోరా శూలమున బీదజనుల కన్నదానము నెయబడునని ప్రయర పర్చిరి, మండి మన్నుగ బీదవారు మాధవునింటి ముంగిలి చేరిరి ఎంటి కెదురుగా పంతులమర్చబడినవి కమల స్వయముగా అత్తగారి సాయమున వంటకము లొనర్చి స్వయముగా పంతులవెంటి వచ్చి ప్రారంభించుచుండెను పంతుల నగము నింగు మూలూ అన్నపూర్ణాదేవాలె, వర్షన చెయ్యుచుండగా చూచి ఆనందించుటయే మాధవుని యుద్ధేశ్యము కమల మనో బాషము, దయాంత కరణము ప్రజలు విని కీర్తింపనాగిరి 'కమల మెడ నలంకారములు లేకున్నను, మనకు చేయించకపోయినను,

వాష్పవతనము

[శ్రీరంగము నారాయణబాబుగారు]

ససపుమిన్నేటి బంగారు టిసుకలోన నాట లేన్నెన్నో యాడి సాయాతనాన నింటి కేతెంచు తిల రాక కెడ రుసూచు తోడబుట్టువు యామినీ తోయజాక్షి తలపుతరగలమొదను తిగకుమనగ కల్పరూపాఖి కొనలను కలల గనుచు సుఖపునిద్రల తీపులచూరలాప చుక్కపూవులలేక్కకు మిక్కుటముగ కోపి యెడినింపుకొని కూర్చొనలుచాప, - "నెంత ఇంటికిజేరుదు కెంతలోన నామెజర వీనినెత్తాపు లల్లుకొనునా! ఎంత పొంగుకో అక్క, తా కేమియనునా!" అనుకొనుచు నూరుకోర్కెల యలలదోగి దారి జారెడువిరుల వొంతరలే కనకె, వడివడిగ నిల్లు నేరంగ వచ్చెనదిగో! వచ్చియునురాని వ్రాయంపు వన్నెలాడు, చలువదనముల కిలైనచందమామ! అరవారాశివేల వాహ్యశినలుపు తండ్రివొంతల పొంచున్న తరళనయన మెఱుగుటేవియ, సోమునిమేనికాంతి మిలమిలలోన నెంతెంతో మేనుమఱచి ముమ్మరించెడుమోహమ్ము ముంచివైవ అడది తమకమ్మునునుకొన్న నడచిరేగ కలలరేకుల మెల్లతరలు నాలయ గమ్ముమనివలపులతావి గ్రమ్ముకొనంగ కన్నె కలుపుమరుల్ చల్లి కన్నుగీతె కూతుచేప్తుకు మేఘుండు కోసగింది పటకరంబైన పద్మనవలలి బిఱిపి పట్టరానియ్యగ్రహము మామెట్టై బయల మొలకకవుల మురిసించు ముద్దులాడు వెన్నెలలకెడు మది నెంతో చిన్నవోయి వెరల వెల్లెలబారి వివీధి నడగ కరినదారుణజనకవాక్యముల దలచి మర్మములగాడు మరుశరమహిమ దలచి మాయమయిన తీయనిచందమామ దలచి తమిసెగల బొక్కుచిద్వల్ల తామతల్లి మానసంబెల్ల నీరయి సోన యయ్యె, భోరమని యేడ్చె, కన్నిట భూమితడిసి

పరుల కుపకార మొనరించు బుద్ధిగలవెలతి" యను యశోలంకార మే యారమణీమణికి వేటలు సువర్ణ యాషణములకన్న వింత గభదెప్పును వగులకు పర్తిసేసయే పరమవిధి భర్తయే దైవముగ నెంచి పూజించుట, చేర్చెనంత పరుల కుపకారము నేయుట, వేల మడిపించుకొనక శిలవయై మెలంగుట యందరి యెడ నూన వ్రాతృప్రేమ గలిగియుండుట మన్నగునవిగో రాశ్యతాలంకారములు అస్థిరములై తస్కరింకాది శేరాసగ తావు వొనంగు ని సువర్ణాలంకారములన్న నిత్యమై యిహమ సంస్తుత్యమై శద్ధురాశిని మెరుగుపెట్టు పరుల కుపకారా ధర్మబుద్ధి యనునలంకారమే మానవరతు ముఖ్యము ఎన్నియో యాభరణము లంచుకొన్నను వనిత కయ్యవి నిష్కలములు కమలవంటి శిలవతులు వేలకు వేలు భారతదేశమున నుద్భవించి మగల దైవములుగా పూజించి యగొంకారము లేన్నేని దాని మెరనెదరు గాక! భగవంతుడును సంతృప్తామియై వారియం తాండవమాడు గాక

మంత్రులపై విశ్వాస రాహిత్యము

కాంగ్రెసు పక్షమువారి తాటవ్యము

చెన్నై పురి శాసనసభ యందు చర్చ

పెద్దయ్యద్యోగముల భారతీయులపర మొనర్చుటకు జప్తినుపక్ష ప్రాతికూల్యము

మహాననియు, మహామృదీయుని పరిపాలనముక్రింద తనహక్కులను సంరక్షించుటకలవను సంపూర్ణ విశ్వాసము తమకుగలదనియు పల్కిరి ప్రభుత్వవ్యయమును తగ్గించు నుద్దేశముతో డనే ఈయంపాదన గావింపఁడినదిగాని కార్యనిర్వాహకసభ్యులెవరై యుండుటతో మాకేమిపనిలేదు. హోమమొంబరుగారు అందె యుండగలరు అబ్బాస్ అలీగారు వారిచేత ఆ సానమునకు రాగలరు. మేముందుల కెట్టియభ్యంతరమును జెప్పబోము అనిరి.

అబ్బాస్ హమీద్ ఖాన్ గారు ఉపపాదనను బలపరచుచు అబ్బాస్ అలీగారు మాట్లాడిన కారణముచే తమ యుద్దేశమును తెలుపుట విధియని తలచితిమని పల్కిరి. తామే మహామృదీ యసభమున కంతటికిని ప్రతినిధులమని చెప్పకొని పెద్దయ్యను జాలకంటెను, కాంగ్రెసుపక్షముందుగల మహామృదీయప్రతినిధులు కొందరు వారికంటె మహామృదీయుల తేమాభివృద్ధి నెక్కడుగకోరెడివారేయని నుడివిరి హిందువులుగాని, మహామృదీయులుగాని, క్రైస్తవులుగాని కాంగ్రెసువారు లందరును భారతదేశమందలి అన్ని సంఘముల తేమమును కాంటేంపహరు (వినుదు, వినుదు)

గత ఆశేషముండియు అధికారమునందున్న జప్తి సుపక్షముతో మహామృదీయసభ్యులు ఒకటగుడియు తమ సంప్రకేయమున కేమాత్రము పాటబడజాలక పోయిరి ఈ తీర్మానము ఏ ప్రత్యేక సంఘమునకు, ప్రతిపక్షమునకు నుద్దేశపఱచి యుండలేదనియు, కేవలము ఆర్థికమునుగూర్చిన విషయమే ననియు, కాంగ్రెసు మహామృదీయ ప్రతినిధు మహామృదీయుల తేమమునకై ఇతరులందరికంటె అధికముగ ప్రయత్నింపగలరని పల్కిరి.

మహామృదీయ సభ్యులకు కార్యనిర్వాహకసభ్యులను దొక సానముండినచో తామియుపపాదన సంగీకరింతుట కెట్టిఆతేహలేదని హమీద్ ఖాన్ గారు నుడివీరి

జేమియట్ థామసుగారు— (భారతక్రైస్తవ ప్రతినిధి) ఉపపాదననుబలపరచుచు తమ సంఘముయొక్క తేమమును తామును కాంటేంపుమనే యున్నామనియు కాని దేశమున కంతటికి సంబంధించిన ఆర్థిక తేమమునుభిన్నముగ అట్లు యిబోమనిపల్కిరి. (వినుదు, వినుదు) ఈ యంపాదనను ఆర్థిక సౌకర్యము గలుగునగుటకు తాము బలపరచుచున్నామనిరి.

శ్రీ మునిసామిపిల్లెగారు ఉపపాదనను ఎదిర్చిరి మిమ్ము ఉపపాదన వోటుకు తెట్టుబడి పోలుకొనిన బడను అనుకూలురు 81 మంది, ప్రతిపక్షులు 81 రు అనుటలన తీర్మానము జేసెను.

ప్రభుత్వ కార్యదర్శులసంఖ్య తగ్గించుటను, కార్యదర్శులందరను భారతీయులనే నియోజింపుటనుగూర్చి చర్చించుటకై కార్యదర్శుల గ్రాంటు రు 74,900 లను రు 100 లనే తగ్గింపనలసివదిగ శ్రీ ప్రభుత్వమూర్తిగా ప్రభుత్వాదన గావింపుచు కార్యదర్శులతాఖ నానాటికి మించిపోవుచున్నదని ఇదియల అభ్యర్థులు గనుండిన రిక్తు సాన్నిగాదు అవధికారసభ్యులకు నుండుకాలము నందు నుడివియ్యవలసియు, మంత్రులకు కార్యదర్శులే యజమానులగు నున్నారనియు, భారతీయకార్యదర్శులకు మంత్రులకు అనుకూలముగా నుండగలరనియు పల్కిరి

కె వి ఆర్. సాన్నిభాయుడుగారు ఉపపాదనను బలపరచుచు ప్రభుత్వ ప్రభాగా పరిపాలనయంతయు కార్యదర్శుల చేతనే నడుపబడుచున్నదని తాము వింటిమనియు మంత్రులకు భారతీయ కార్యదర్శులకు లుండుట వాంఛనీయుమను అగత్యుపనయ, వి సి యస్ పరిక్షయందు కృతార్థులైన కార్యదర్శులలో తమకేమాత్రము నెక్కువములేదని పల్కిరి (సభ్యులు) ఓరు మూసోపయసల పద్ధతి ననుకరించగోరి యిహాకోషియనుకే మించి వారినిపించుచు వర్తింతురు. అని ఘోషింపిరి.

జే ఏ సర్వాధికారులు— ఉపపాదనను బలపరచుచు రాష్ట్రద్యోగములలో భరితే భారతీయులు కార్యదర్శులగునై కొనబడవలెననిరి.

కె కోట్లకృష్ణమూర్తిగారు మాట్లాడుచు ఈలోపము విధానములో నున్నదిగాని కావ్యదర్శులుగనుండేదేవారిలో లేదనియు, విధానమునే మార్చవలెననిరి.

అ. కాశ్యోతభావంతలుగారు మాట్లాడుచు కార్యనిర్వాహకసభ్యులు పూర్వము మువ్వరుగావింపపని చేడ. 7 గు రించే జరుపబడుచున్నదనియు వారిలో బాటు కార్యదర్శులసంఖ్య గూడవృద్ధిపడనియు, మంత్రులకితి ప్రభుత్వ పాఠశాలలో తెలుగుపండితులకితిని బోలియున్నదనియు కార్యదర్శులసంఖ్య తగ్గించి భారతీయులను నియమింపవలెననిరి అంటలు నాటికి సభ ముగిసెను.

చెన్నై పురిశాసనసభవారిదినమున సమావేశమైనపుడు మంత్రులగు విశ్వాసరాహిత్యమును దెలుపుటగాను మంత్రులవేతనముల డిమాండునందు రు 100 ల తగ్గింపు నుపపాదించిరి స్వరాజ్యపక్షమువారు ప్రతిపాదనపై తలపక్షముగనుండురని సామి వెంకటాచల కెట్టిగారు ప్రకటించిరి

చెన్నై పురిశాసనసభవారిదినమున తిరిగి సమావేశమైనపుడు సెక్రటేరియటు వ్యయముల డిమాండుపై చర్చ తిరిగి సాగింపబడెను సెక్రటేరియటునందు వ్యయమును తగ్గింపవలెననియు, ఉద్యోగములకు భారతీయుల నియమింపవలెనని గోరుటకు సామి వెంకటాచల కెట్టిగారు గావింపిన, రు 100 తగ్గింపు ప్రతిపాదనకు రెవిన్యూ సభ్యుడు ప్రత్యుత్తర మొసగెను

సి వి వెంకటరమణ అయ్యంగారు (కాం) పమ్మల మాటలాడుచు, ప్రభుత్వ ప్రభాగాలకు సెక్రటేరియటు భారతీయులై యుండవలెనని గోరిరి యూరపియను కార్యదర్శులు, ఒకవత్సరమున కొకరుగా మారుచుండురు మంత్రుల కష్టముగాని ప్రజల సౌకర్యాసౌకర్యములుగాని వారు గమనింపజాలరు లాశాఖయం దింతవరకు భారతీయకార్యదర్శి యుండిన ఈ సామిపుడు యూరపియనుల కొనగడెను కార్యదర్శి పదవులను భారతీయుల కొనగటవలన, యూరపియను అధికారుల కెట్టి నష్టము ను లేదు ఇంగునలన, వి సి ఎస్ ఉద్యోగల సంఖ్యకు భంగము గలరు

డాక్టరు సబ్బరాయ (పధానమంత్రి) గారు మాటలాడుచు, సెక్రటేరియటు మంత్రులకు దొయకు డా గెర్మీరువగ్గర నీజని, ఉత్తరువు దెచ్చుకొనుమంటిమని విషయము నిజముగాదు నేనెద్యోగమునకువచ్చిన నామిలలోను కెట్టిదెస్సకు ఒకగు లేదు (స్వరాజ్యపక్షసభ్యులు ఓ మామూలువాలు) కా రెట్టుగారికంటె మంచి కార్యదర్శి మరెయొకరు లభింపజాలరు కార్యదర్శుల కెట్టి అధికారము గలవను విషయము నిజమే కాని వారెప్పుడు అట్లులక్షేయరు మంత్రులనుగూడ చెప్పితే వివేచకు అని వారికి దెలియును (స్వ సానులనుండి వినుదువినుదు అను కేకలు, నవ్వు) అందుచేనారు తమఅధికారము నుపయోగించుకొని కార్యదర్శులెవరుమంత్రులకు చెప్పుకుండా గన్నురునవ్వు జని ఉత్తరువు దెచ్చుకొనుటలేదు ఉద్యోగములన్నిటిని భారతీయులవే మొనర్చుట అవసరమే కాని ఇది అంద రనుకొను నంత త్వరితముగ జరుగజాలరు

తగ్గింపు ప్రతిపాదనను వోటునకు తెట్టుగా 47 గు రనుకూ లగునగు 84 గరు ప్రతిపక్షములకు సమ్మతులనొసరి 10 తలకులుగనుండిరి పానుగల్లురాజు, సర్ పి పాత్రో, మత్తుల కృష్ణకృష్ణ, వి పెట్టి, హమ్మడు, కొల్లపల్లి జయించారు, థామస్, అరి యుగోండరు, నారాయణసామిపిల్లె, నారాయణ నెలూరి పాడ గాల్లు తలకులుగా నుండిరి

సి వి వెంట్రమణ అయ్యంగారు పరియొకరు 100 ల తగ్గింపవలెనని ప్రతిపాదించుచు పిలువ సర్వము ఆఫీసరుల సంఖ్యను సగమునకు తగ్గించి వారిసానమున రాష్ట్రీయశాఖోద్యోగల నియమింపవలెనని గోరిరి

వి మునుసామివాయుడు గారు (జ చిత్తూరు) మాటలాడుచు తాను తగ్గింపు సంగీకరింపనని చెప్పుచు, లాశాఖయందు ఇతరు ఉద్యోగశాఖలయందును వేరేయరు ముఖములవారికి తగిన ప్రాతినిధ్యముంజ్ఞవలెనని నుడివిరి రాష్ట్రీయోద్యోగశాఖలవారిని అఖిలభారత సర్వీసులోనికి ప్రమోటుచేసిన యెడల ప్రస్తుతమున్న సాంఘిక వివక్షలును, ఒక్కసలమువారి అధికర్యమును చిరసాయుగ నుండగలరు

సి వి వెంకటరమణ అయ్యంగారు — నేను గోరినది, రాష్ట్రీయశాఖల యందలి భారతీయుల నధికముగ, అఖిలభారత శాఖకు నియమింపవలెనని వారిందరును బ్రాహ్మణేతరులేయిన మనకాతేషంలేదు.

పి ఆంజనేయులుగారు (కాం. గంటూరు) మునుసామి వాయుడుగారి ఆంభమును తానామోదించెదననియు కాని వారి తర్కము మాత్రము తనకు బోగపడుటలేదనిరి. రాష్ట్రీయ శాఖలలో బ్రాహ్మణేతరులే అధికముగ గలరు. వారిలో చాల మంది సమగులరవారు గలరు సమగులరవారి కశిలభారతశాఖలోనికి డినుకొనుటకు ఎవ్వరికిని ఆతేషం యుండజాలరు

సి. పార్థసారథిఅయ్యంగారు (స్వ. బా. చిత్తూరు) సవరణను బలపరచుచు ఉద్యోగములందున్నవారు తాముభారతీయులమనియే భావింపవలెనగాని కులభేదములను కవకాశము నొసగరాదనిరి.

లామెంబరు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు ప్రస్తుతము జిల్లాజడ్జిలోను నెవనుజడ్జిలోను వి. సి. ఎస్ వారు 11 గరు, న్యాయవాదులనుండి 5, రాష్ట్రీయశాఖలనుండి 11 గలరు.

సి. వి. వెం. అయ్యంగారు: — పర్యవేంటు ఉద్యోగులకు లగుంచి దెలిపెదరా?

లామెంబరు: — పర్యవేంటు ఉద్యోగులలో 18 గు వి. సి. ఎస్. వారు, నల్లరు న్యాయవాదులనుండి నల్లరు రాష్ట్రీయ శాఖలనుండి.

డి. బి. కృష్ణకావాయుడుగారు: — భారతీయులలో ఎంతమంది ఏయేకులములవారో దెలిపెదరా?

లా. మెంబరు: — ఈ విషయము నిమిత్తమునందు చెల్లవలదు. వీరిలో 2 మహామృదీయులు, 2 క్రైస్తవులుగలరు. మిగిలిన భారతీయులు బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతరులు సరిసమానముగగలరు.

పానుగల్లు రాజుగారి ప్రాతికూల్యము

పానుగల్లు రాజుగారు ప్రతిపాదన నెదుర్చుచు, పెద్దయ్యద్యోగశాఖల భారతీయుల పరమొనర్చుట అంత సులభమైన పని గాదనిరి. దీనివలన, చాల ఉపద్రవకరముగ ఫలితములు గలుగగలవు ఇదివరకు నేనుగూడ, ఉద్యోగశాఖల త్వరితముగ భారతీయుల పరమొనర్చవలెననియే తలచుచుండెడి వాడను. కాని ఇంతవరకు, ఆపదతివలన గలిగిన ఫలితముల జూడగా నేమాత్రమును సంతృప్తికరముగ లేదు.

యూరపియను అధికారులు, ప్రజల సంతోషమున నానుభూతితో నర్థ మొనర్చు కొన జాలరని కొందరుచెప్పిరి. సానుభూతియనునది ఒక్క జాతివారిగాని, కులమువారిగాని ప్రత్యేకసాక్ష్యము. ఈ రాష్ట్రమున ఒకానొకకులపు ఉద్యోగులనుండి ఎప్పుడును సానుభూతిగని యొగగదు. అంగు ముఖ్యముగా, న్యాయశాఖయం దొకకులము నకుచెందిన యుద్యోగులకొందరు యూరపియను అధికారులు జూపు నీవ్వక్కవారిభావము నైన గన్నరుములేదు. (కాదు కాదు అనుకేకల) గత ఎన్నికలయందు గలిగిన ఫలితములకు చాలవర కేయద్యోగలనర్థలే కారణము. ఇట్టిపరిస్థితులందు, పెద్దయ్యద్యోగముల భారతీయ మొనర్చుటలో చాల శాస్త్రగ నుండవలెను. భారతీయ మొనర్చుటయనగా ఒకకులమువారి ప్రత్యేకసాక్ష్య నొనర్చుటగ నుండరాదు.

ఎస్. సత్యమూర్తిగారు:— (కాం. విశ్వవిద్యాలయము

పానుగల్లు రాజుగారిప్రసంగము తన కార్యక్రమమున గలిగించినదని నుడివిరి. మిక్కిలి శాస్త్రవేత్తలతో నూడియున్న ప్రధానాచార్య పదవి నధిగమించిన పెద్దయ్యనిపి, ఇట్లుమాటలాడుట ఆశ్చర్యకరము. భారతీయోద్యోగులు కొందరు తనయెడన సానుభూతితో ప్రవర్తించలేదు. అందుచే, న్యాయశాఖయందలి అధికారుల నీవ్వక్కవారిభావమును వీరాతేసించుచున్నారు. శాసనసభకు కొన్ని ప్రత్యేకసాక్ష్యములు గలవను విషయమునిజమే. ఈసభ యందు తమవర్గము సమర్థింపకొనుట కవకాశములేని భారతీయ అధికారుల వెనుకజేరి, వారిపైనిట్టి నిందారోపణల గావించుట ఎట్టి మర్యాదమో మీచే నిర్ణయించుకొనుదు. 80 ని త్వర్థములలో ఉద్యోగ శాఖలను భారతీయుల పరమొనర్చుటగూడ-త్వరితముగ నొనర్చుటయని పానుగల్లు రాజుగారికి దోచెను. యూరపియ నుద్యోగులు ఎప్పుడసానుభూతిని గన్నరునట— ఈవిషయమును నేనంగీకరింపను. అయినను నాదనకొర కావిషయము నిజమే ననుకొనుదు. అంతమాత్రమున నీదేశమున యూరపియను అధికారులుండవలెనని కొనుట స్వరాజ్యమక్కలేదని చెప్పటకంటె భిన్నముగాదు. పానుగల్లు రాజుగారు అధికారమునందున్న కాలమున చాలమచ్చెట్టుగావించిరి. అయినను యూరపియను పరిపాలనకంటె పానుగల్లురాజుగారి పరిపాలన నేను వరించెను. యూరపియ నుద్యోగుల సానమున భారతీయోద్యోగుల నియమించుట ప్రమాప్రాతినిధ్య మొనర్చుట గాదని నే నంగీకరించును. అది ప్రభుత్వనిర్మాణలోపము. తా నీదినమున పరిశిప్రభాభివృద్ధి ప్రాతికూల్యములనువాక్యములకు పానుగల్లురాజుగారు పశ్చాత్తాపపడు నని నమ్మచును. ఇట్టివాక్యములు శాసనసభాగౌరవమునకుఅనర్హములు. న్యాయ శాఖోద్యోగులు పక్షపాతముగ నెగ్గించిన నివర్తన మెక్కటి యొనను పానుగల్లు రాజుగారు గన్నరుపజాలరు. ఏ న్యాయ

దొంగిలించిన ఎన్నికల వ్యవహారములందు జోక్యము గలిగించుకొని యున్నయెడల, ప్రధానమంత్రిగనున్న పానుగంటి రాజుగారు వెంటనే గవర్నరునకుజరిగి అవిషయము తెలియించియుండవలసి డి. కాని అట్టిది జరిగినట్లులేదు. దీనినిబట్టి చూచినయెడల పానుగంటి రాజుగారి ఆలోచనకట్టి ఆధారమును లేదని స్పష్టపడ గలదు. పానుగంటి రాజుగారి పక్షము ఓడిపోవుటకు, స్వార్థవ్యుత్పత్తి కారణము. ప్రజలు జన్మింపకుమనారి మోసమును కనుగొనిరి. పారిరి పడెద్రోసిరి. ఎవ్వరును సర్వకాలమును ప్రజలందరిని మోసగించవలారు.

కే. మానవన్ నాయుడు (కాంగ్రెసు) సభాసభ బలపరచు చట, యూరప్షియను సుద్యోగల నిష్పత్తి పాతభావము నిజమైనది గాదని ఆక్షేపించిరి.

భానుగంటి (స్వ. కా.) ప్రతిపాదనపై మాటాడుచు, భారతీయ న్యాయోద్యోగల నిష్పత్తి పాతభావము నాక్షేపించుట కలదు. సామాన్యకార్యముని నుడిచిరి. నేను 18 వత్సరము లుగా న్యాయవాదవృత్తియందుంటిని. ఆకాలమున చాలమంది యూరప్షియను న్యాయాధికారులను, భారతీయోద్యోగల జూచితిని. అందు భారతీయోద్యోగలు గవర్నరుచే సానుభూతియు ప్రతిభయు అనుసమానముని చెప్పగలను. (వినుడు వినుడు, అను కేకలు)

ఈసమయమున లెంపుప్రతిపాదనను వోటునకు చెట్టగా వీసిపోయెను. పిదప డిమాండు అంగీకరింపబడెను.

మంత్రుల వేతనములు

ప్రధానమంత్రియగు దాక్షిణ్య సుబ్బారాయణగారు ప్రజాపితృత్వమునకు మంత్రుల ఖర్చులను వివిధ పెట్టెలకు విడుదలచేసినందు 4.82 వేల నొసగవలసినదని ప్రతిపాదించిరి.

మంత్రులయందు విశ్వాసరాహిత్యము

వి. మునుస్వామి నాయుడుగారు (జ. చిత్రూరు) మంత్రులయందు విశ్వాసములేదని చెబుచును డిమాండునందు రు 100 ల తగ్గించవలసినదని ప్రతిపాదించుచు మంత్రులకు కాననసభాసభ్యులలో తనివంతబలము లేననియు అప్పుసంఖ్యాకులగు స్వ. జా. పక్షమువారు మంత్రివర్గము నేర్పాటుజేయుట అశాస్త్రీయమనియు నుడిచిరి.

కాంగ్రెసువారి తాటస్టము

మంత్రులు కార్యదర్శిజీతముగూర్చిన 12 వ డిమాండు సంపర్కమున మాపక్షమువారు ఏమిజేయదలచిరో నేను మాడు మాటలలో చెప్పవలసివచ్చింది. స్వరాజ్యముసంపాదించు ప్రజలయత్నముల కాలంకము గలిగించు నిరంకుశ శాధికారుల చర్యలన్నింటిని ఎదుర్కొని జాతీయభివృద్ధికరమగు యత్నముల బలపరచవలసినను కాంగ్రెసు ఆజ్ఞేశమును మేముకొనసాగించుటకై యిక్కడికివచ్చితిమి. నిరంకుశశాధికారులు తమబలము నభివృద్ధిజేసికొన తలపెట్టుయత్నములగూడ నెదుర్కొన వలసియున్నది. నులు పుగ కడలజాలని యీ నిరంకుశశాధికారవ్యవస్థ ప్రస్తుత పరిపాలనా విధానమునందు మార్పుజేయదగ్గ భాగము యొక్క ప్రోద్బుత్తుముననే తనబలమధికము జేసికొనుచున్నదనియే దేశీయుల అభిప్రాయమని మాపక్షమువారిని అధిక సంఖ్యాకులుగ నెన్నుకొనుటవలన రుజువైనది.

స్వరాజ్యసాధనయత్నములకు జప్తును పక్షమువారు ఆటంకము గలిగించిరనుట కెట్టిసందేహములేదు. కావున యీ తీర్మానమునకు మేము వ్యతిరేకముగ ప్రవర్తించవలయు. కాంగ్రెసుయొక్క యుద్దేశము నెరవేరుటకు యిప్పుడు మేము ఆనుమానముగ ఓటుజేసినను ప్రతికూలముగ ఓటుజేసినను సహాయకరముగ నుండెను. కావున మేము ఓటు జేయనేజేయము.

ప్రస్తుత మంత్రివర్గమునకు ప్రతికూలముగా మేము ఓటు జేయటము కష్టముగ నేయున్నాము. కాని అట్టిచర్య కాంగ్రెసు ఆజ్ఞేశము నెరవేరుటకు తోడ్పడునని అనగా వ్యంగ్యప్రభుత్వ విధానముక్రింద యేపక్షపు మంత్రివర్గము యేర్పడుటకును వీలందినదని నమ్మకముగలిగినప్పుడు అట్లుజేయుదుము.

డి. బి. కృష్ణమ నాయుడుగారు (జ. మలబారు) మంత్రివర్గమువారి ప్రధానములను తీవ్రముగ ఖండించుచు ఎక్కువ విధానమునుఖండించుచు కాననసభవారు, 100 ల తగ్గించిన పిమ్మట పారికను మంత్రివర్గవలయందుండు ఆ శాస్త్రీయమనిరి. మంత్రుల పర్యటనము ఖండించిరి.

దాక్షిణ్య సుబ్బారాయణగారు ప్రధానమంత్రి ప్రత్యుత్తరమునుచు, ఒకపక్షమువారు తేటపక్షముగనుండినను తమనుబలపరచుచున్నట్లు తెలుపిరియు, తమ సభావిశ్వాసము ననుభవించుచు నేయుంటిమనియు, అట్టివిశ్వాసము ననుభవించుచున్నంత కాలము ప్రభుత్వమునందుండుటకు తమను హక్కుగలదనియు బల్ల ప్రార్థనముగ ప్రకటించిరి.

టి. సి. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు, ఎ. సి. పెట్టి, గొల్లపల్లిరాజు, మున్నాడు, సహజానందరావుగారిసామిష్టి అభ్యర్థన ఆధార ప్రతిపాదన నెదిర్చిరి.

బి. రామకందారెడ్డిగారు (నెల్లూరు) స్వరాజ్యపక్షమువారు మంత్రివర్గమువారిచే కొనబడవలసిన నుడిచిరి.

సభవారంతట ఘటనములకు లేచిరి.

* * *

కాననసభవారీదినమున ఫలహారానంతరము తిరిగిసమావేశమైనపుడు స్వరాజ్యపక్ష నాయకుడగు సామివెంకటాచలకెట్టిగారు రామకందారెడ్డిగారు స్వరాజ్యపక్షమువారు కొనబడిరి అనినుడిచినవాక్యము నాక్షేపించిరి

రామకందారెడ్డిగారు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు డబ్బిచి స్వరాజ్యపక్షమువారిని కొనిరి తానుజేసినవేదని సమాధానమొసగిరి

(సంపూర్ణ మగు చర్య తరువాత ప్రకటించబడును)

తీర్మానము వోడిపోవుట

మునుస్వామిగారి ప్రతిపాదనపై ఓటుతీసుకొనగా అనుకూలరు 12 గరు ప్రతిపూలరు 53 ఉంటుచే ఓడిపోయెను. స్వరాజ్యపక్షములో 16 గరు తేటపక్షముగనుచరి తక్కినవారు సభలో లేరు

మంత్రుల జీతములు తగ్గించు ప్రతిపాదన

ఓడి పోవుట

మంత్రుల జీతములు రూ 2000 గ నుండవలసిన మునుస్వామి నాయుడుగారు వేరొక ప్రతిపాదన గావించిరి ప్రస్తుతమున్న మంత్రులందరికీ ప్రతికూల పక్షమునందున్న పురుష మంత్రుల జీతములు తగ్గించవలసిన జెప్పుచుండెరి ఇప్పుడు తమ అభిప్రాయమును అమలు జరుపెదరని నమ్మచున్నాను అని జెప్పిరి ప్రధానమంత్రిగారు యీ సూచనగూడ విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానముగ గణించునని జెప్పిరి తీర్మానము ఓటునకు చెట్టగా 12 గరు అనుకూలరు 53 ప్రతికూలరు 20, తేటపక్షముగ నుండుటచే ఓడిపోయెను

పిమ్మట మంత్రులకు గూర్చిన డిమాండు మొత్తము పూర్తిగ అంగీకరింపబడెను

* * *

కాననసభా ప్రశ్నోత్తరములు

ప్రాథమికవిద్యావివేచిక

రా. బి. ఎ. పి. పాత్రోగారు — 1923-24 సం॥ చెన్నరాజ్యమునందలి ప్రాథమికవిద్యావిధానముగూర్చి ప్రశ్నోద్యోగియగు టి. ఇ. మాయురుగారు రిపోర్టుపంపిరా? ఉ. — పంపిరి ప్ర. — రిపోర్టును కాననసభవారి కెరింగించెదరా? ఉ. — లేదు

రామన్న రాజుగారు — రిపోర్టు వీల ప్రకటించలేదు? రా. సుబ్బారావుగారు — అది కావినెటు సగ్గుల కొరకు మాత్రమే యుద్దేశింపబడిన రహస్యపు రిపోర్టు

డి. బి. కృష్ణమనాయుడు — రిపోర్టు రహస్యమైనదిగా నుద్దేశింపబడినదా లేక పబ్లికగార్లు గమనించుచున్నారా? ప్రధానమంత్రి — అది రహస్యమయినదో గానో నాకు తెలియదు కాని నేను రహస్యమయినదిగ గమనించుచున్నాను.

సత్యమూర్తిగారు — మాయురుగారిని ప్రశ్నోద్యోగిగ ఎవరు నియమించిరి? డి. బి. కృష్ణమనాయుడు — రహస్యముగ నుద్దేశింపబడినది వివేచనపు రహస్యముగ దాదాపునా?

ప్ర. మంత్రి — అట్లనిబంధన చేయియు లేదు సత్యమూర్తిగారు — ఈరిపోర్టునే పాత్రోగారు మంత్రిగ నున్నపుడు రహస్యముగ నుంచిరా?

ప్ర. మంత్రి — నాకు తెలియదు ఎల్. కే. తులసిరాముగారు — ఈరిపోర్టు సామాన్యమయినదిగ 1925-26 సం॥ పరిపాలనా నివేదికయందు గమనింపబడిదా?

ప్ర. మంత్రి — నాకు తెలియదు

జిల్లావిద్యాశాఖోద్యోగుల సభ

సర్. ఎ. పి. పాత్రోగారు — 1923-24 సం॥ పండు ఉదక మండలమునందు జిల్లావిద్యా శాఖాధికారులు తేటితరులు సభజేసి యుండిరా? అందు ప్రాథమికవిద్యావ్యాప్తి గూర్చి యేమి తీర్మానములు గావించబడినవి?

ఉ. — 1923 మె 26-27 తేదీలందు సభజరిగెను. తీర్మానముల ప్రకటించబడెను.

సత్యమూర్తిగారు — ఆ తీర్మానములు యెంతవరకు గతమంత్రిగారు అమలు జరిపిరి?

ప్ర. మంత్రి — 500 జనసంఖ్యగల గ్రామములన్నింటిలో ప్రాథమికవిద్యాలయములు స్థాపించవలసినను తీర్మానము అమలు జరిపిరి

కృష్ణమూర్తిగారు — ఆరేతిగా యెన్నివిద్యాలయములు స్థాపించబడినవి?

ఉ. — ఉన్నపాటన జెప్పజాలను.

పాత్రోగారు — 1925-26 సం॥ యీ రాజ్యమునందు

దు ప్రతిప్రాథమికవిద్యాలయప్రచార మేరితిగనున్నచో సర్వే జేయయబడెనా? ఉ. — అవును.

సత్యమూర్తిగారు — దానిఫలితమేమి?

ఉ. — ప్రాథమిక విద్యావృద్ధియునకు సవరణ విలును గూర్చి విచారించుచున్నాను

మునిసిపాలిటీలు విద్యాభివృద్ధి

19 మునిసిపలు సంఘములు ఉచితవిద్యుత్త (ప్రాథమిక విద్యావిధానము ప్రవేశపెట్టినవి 1926 మార్చి 31 వ తేదీనరీతి 95 పానిక సంఘములు 25 మునిసిపాలిటీలు విద్యాభివృద్ధి జరపియుచుండెను అటుపిమ్మట 8 పానిక సంఘములు వేరొమునిసిపలు సంఘము కిస్తువనూ జేయుటకు నిశ్చయించినవి. అనిపాత్రోగారిడిగిన వేరొక ప్రశ్న తుత్తరముగ చెబితెను

నిమ్మజాతినంఘములకు బ్రాహ్మణులధ్యక్షులు

జి. ప్రేమయ్యగారు — 1 నిమ్మజాతల సహకార సంఘములకు సభ్యోద్యమజనున్నను బ్రాహ్మణులను అధ్యక్షులుగను కార్యదర్శులుగను నియమించుచున్నారా? (2) వారినివెంటనే తొలగింప యేర్పాటుజేసెదరా?

ఉ. — (1) లేదు అధ్యక్షులను కార్యదర్శులను సంఘసభ్యులు ఎన్నుకొందురు

కృష్ణ ఆనకట్టు వట్టరు

కె. వి. ఆర్. స్వామిగారు (1) కృష్ణ అనికట్టుపై నిర్మించిన వట్టరుల పొడుగు వెడల్పు లెంత?

ఉ. — 11 వట్టరులుగ 29 అడుకట్టులదేను ప్రతివట్టరు 10 అడుగులు పొడవు, 6 అడుగుల వెడల్పుగలదు.

ప్ర. — మొత్తము ఖరీదెంత?

ఉ. — రూ 8 80 లక్షలు

ప్ర. — నీరు యెంత ఎక్కువగ నిలువయ్యెను?

ఉ. — ఇప్పుడప్పుడే జెప్పవలెను.

ప్ర. — గోదావరి ఆనకట్టుపై గూడ అట్టివట్టరులు కట్టబడిచిరా? ఉ. — చీపు ఇంజనీరుగారు ఆ విషయమై ఆలోచించుచున్నారు

పోలవరం దీవి ప్రాజెక్టు

కె. వి. ఆర్. స్వామిగారు — ప్ర. — పోలవరం దీవి ప్రాజెక్టునకు ఎంత ఖర్చు? ఉ. — రూ 14 06 లక్షలు

ప్ర. — ఇందు యెంతవరకప్పుడే వెచ్చించబడెను

ఉ. — 2 85 లక్షలట్టి.

ప్ర. — పనియేప్పుడు పూర్తియగును? ఉ. — 1930-31

ఆరుసరికి ముగియును ప్ర. — మొదటి రివీండింగ్ ఎంతవరక సాగుజేయుటకు వీలందును? ఉ. — ప్రాజెక్టు ప్రారంభించిన 5 వ ఏటినుండి ఇరిగేషను ప్రారంభము కావచ్చును అనగా 1929-30 సం॥ నుండి 2000 ఎకరములు సాగుజేయవచ్చు పిమ్మట ప్రతియేడు యాదిగవరీతిగ హెచ్చగులదు 4000, 6500, 8000, 10000 ఎకరములు.

గిన్నవరం మోటార్లులాంచి ప్రమాదము

కె. వి. ఆర్. స్వామిగారు — గత సభందలలో వాడె పల్లిపల్లె గిన్నవరం మోటార్లులాంచి మునిసిపాలిటీనుగూర్చితూర్పుగోదావరి కలక్టరుగారు రిపోర్టుజేసెరా? ఉ. — అవును

ప్ర. — (1) ఈ మోటార్లులాంచు తేదీనిగూర్చి ప్రయోజనము సంబంధముగూర్చి యేమయిన నిబంధనలు గలవా?

(2) లేకున్నచో ఏమయిన నిబంధనల, తయారుజేయుదురా? ఉ. (1,2) రాజమండ్రి లైజేషన్లైన ధవళేశ్వరం ఆనకట్టులమధ్యనా కావ్రయాణ నిధిగనట్లు అమలు జరుపుచున్నారని నది అంతటిపై అమలుజరుపుటకు గూర్చి కలక్టరుగారు నూచించిరి.

ఆవిషయములు విచారించుచున్నాడు.

బల్లారిజిల్లా పరిశ్రమల ఋణములు

కె. అబ్దుల్ హాసన్ హుగారు — ప్ర. — బల్లారిజిల్లానుండి పరిశ్రమల సహాయము ఋణముగ గోరుదు యెన్నిదరగాస్తులు వచ్చినవి? (2) ఎక్కడు ప్రభానుటంపిరి? ఎందరి కిత్తుర్గ్ గెంతుయ్యెద? ఎందునిమ్మి త్రయ? ఉ. — పరిశ్రమలశాఖ డైరెక్టరుగారికి బల్లారిజిల్లానుండి యాదిగవర దరఖాస్తులు చేరినవి.

1 మత్యాల సీనప్ప రానున్నాడు, బల్లారి, అగ్ని పెట్టెల పరిశ్రమకై రూ 20,000 కోట్రిరి. 2, ఇబ్రహీమునేటు కంపెనీ, ఇస్లామీయా ప్రత్తికంపెనీ లిమ్మిడు ఆధోనీ, ప్రాప్రెయిటురులు తమకర్మాగారము పునస్సంస్థాపనగావించుటకు రూ 40000 ఋణముకోరిరి. పరిశ్రమలశాఖవారికి దరఖాస్తు లంపబడును.

రంగూను, మార్చి 21 — గెల్లు సలికి గవర్నరుగారు

తరము వ్రాయుచు ఆమెకు పాపిడే సందర్భమున వసూలుచేసిన 53 నేలపై చిల్లర మొత్తమునకు కృతిజ్ఞత తెలుపుచు చందా లనిచ్చిన వారికిగూడ కృతిజ్ఞత చెలిపెను. 24 వ తేదీన గెల్లు సందర్శకులు ఇంగాండునగు బోవుదురు.

(19. ప్రతి

సచిత్రమాసపత్రిక.

ప్రతి చంద్రమాసాది ని ప్రచురింపబడును
ప్రతినందికయందును మూడునాగురంగుల చిత్రములు, ఇతరచిత్రములు ప్రచురింపబడును
చందా సం॥ 1-కి రూ. 6-0-0 విడిపత్రిక వెల అణాలు 10 మాత్రమే.

విడిపత్రికల సచిత్రముగ బంపుటకు వీలులేదు.

మాదిరిపత్రిక వలయువారు తపాలుబిళ్లలు పంపవలెను.

ఫాల్గుణమాస - చిత్ర - విషయానుక్రమణిక

కంకణము — భోగరాజు నారాయణమూర్తిగారు; భాషా సంప్రదాయములు — పరవస్తు వెంకటరామానుజస్వామిగారు; కర్ణ ప్రశంస — తుమ్మల సీతారామమూర్తిచౌదరిగారు; సూతనకవిత్వపద్యములు — గీతములు — తాడిమేటి వెంకటసత్యసూర్యప్రకాశరావుగారు; స్వర్గములో ఒకవిలాసము — జయంతి గంగన్నగారు; విరాటపర్వము — కావ్యము — నిడమర్తి సత్యనారాయణమూర్తిగారు; ఆత్మజ్ఞానము — కొప్పర్తి నారాయణమూర్తిగారు; ప్రసంగోచిత వేదవాక్యములు — పారసంది సర్వేశ్వరశాస్త్రిగారు; ప్రణయకథ — విద్వాన్ కోడల శివ కామేశ్వరరావుగారు; శ్రీనాథ కవిరాజీయము — కవిరాజ శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారు; ఏక్షణముకేము, యెవ్వరూహించగలరు? — బామ్మకంటి సత్యనారాయణరావుగారు; అనందకందము — క్రొత్తపల్లి సూర్యరావుగారు; కవితాప్రపంచము — కె. అన్నమరాజశర్మగారు; అతిథిదేవుడు — శతావధాని వేలూరి శివధామశాస్త్రిగారు; వ్యాసుడు జనమేజయుని సంశయము తీర్చుట — మల్లాది సూర్యనారాయణశాస్త్రి గారు; విశ్వవిద్యాలయములు — ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము — మామిడిపూడి వెంకటరంగయ్యగారు; ఊహాప్రపంచము — సాక్షాత్కారము — చింతల పూడి శేషగిరిరావుగారు; అనంతప్రకృతిలో నానందకల్లోలము —

సిరుగురి జయరావుగారు; జన్మభూమి — తురగా వేంకటరామయ్య గారు; ఆంధ్రమహాసామ్రాజ్యము — మల్లంపల్లి సోమశేఖరశర్మగారు; అంచ — మిన్నికంటి గురునాథకవిగారు; శాంతినికేతనము — గూడ కృష్ణమూర్తిగారు; ఉపలాలనము — మునిమాచేశ్వరంబరసింహారావు గారు; మహమ్మదు సీతవాక్యములు — శ్రీమతి గుడిసేన నాగమణి దేవి గారు; స్మృతివైరాళ్యము — సూరిగుచ్చి కృష్ణమూర్తిగారు; ఆంధ్రా భ్యుదయము — శ్రీమతి రుక్మావాయిగారు; కలగూరగంప — ౧. ఎల్లంపల్లి, ౨. భారతదేశమునందలి ఆదిమ (కాండ, జాతులు; ౩. భారతదేశము - చీనాదేశము ౪. భారతదేశము-మోటారుకారులు, ౫. హెర్బిల్ హెలంసుకోక; ౬. హెర్బిల్ గడ్డవస్త్రీనిమను; ౭. శ్రద్ధానందస్వామిహత్య; ౮. వార్తాప్రతినిధి వివరములు ౯. చరఖామనోకోకమునకు మందు; ౧౦ మధురము - ఎల్లంపల్లి ఎస్. ౧౧. కంఠ పూర్వపు బంగారునాణెములు; ౧౨ నూలు యిరువదిపై యును గల చిలుక; ౧౩. చీనాదేశపు వ్రాసినచిత్రపి. మధుసము — రాజామృతి ప్రెగడ భుజంగరావుగారు; చీనాదేశపు జాతీయోద్యమము — జయంతి సెంటుల కిరీటిరావు గారు; గ్రంథవిమర్శనము, గ్రంథపరిచయము, గ్రంథ స్వీకారము, ప్రతికాస్వీకారము; విషాదము — ఉమర్ అలీమా కవి గారు; సాభిప్రాయవిశేషములు.

చిత్రములు.

త్రివర్ణచిత్రములు — పుష్పావళయము; అచ్చర మచ్చెకంటి.

సాధారణ చిత్రములు — మహిళామండలి — (౧) డాక్టరు ముత్తులక్ష్మమ్మగారు; (౨) సి. కే. కాసల్యాకన్యగారు; (౩) శ్రీమతి పటవర్ధనమ్మగారు; (౪) మేరీరాణీ కళాశాలా విద్యార్థినులు; (౫) బాలికాభటులు, ఇతర చిత్రములును.

ప్రస్తుతము పోస్టలు రూల్సు 'ఏ' ప్రకారము రు. 0-3-0 లు రిజిస్టరు పోస్టుఖర్చు లధిక మగుచున్నవి. మీరే ముందుగ సొమ్ము మనోయార్థరూపంబిన యీ ఖర్చులు తగ్గును. వీ. పి. లు పంపినచో సొమ్ము ఆలస్యముగ చేరుటయు, పత్రిక సంపుట ఆలస్యమగుటయు సంభవించును

భారతి ప్రకటన రుసుము

6 మాసములకు పైన కంట్రాక్టువున్నకొనిన	1 పుటకు రు. 20	1 నెలకుమాత్రము	1 పుటకు రు. 30
డిటూ	డిటూ	డిటూ	1/2 పుటకు ,, 15
డిటూ	డిటూ	డిటూ	1/4 పుటకు ,, 8
3	డిటూ	డిటూ	
డిటూ	డిటూ		
డిటూ	డిటూ		
డిటూ	డిటూ		
	1 పుటకు ,, 25		
	1/2 పుటకు ,, 18		
	1/4 పుటకు ,, 7		

రీడింగు మాటరుమధ్య 100-కి 25 చొప్పున అధికముగా చారి చేయబడును. వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయును.

మేనేజరు, "భారతి" తపాలవెట్టె నెంబరు 212, మద్రాసు.

రాజ్యాంగ సంస్కరణములు

అంకితము

ఇండియా మంత్రులగు బర్మెట్ హెడ్లు ప్రభుత్వ గా రిటివల గావించిన ప్రసంగము గాలి మూటవైనను కడపటి వాక్యమునందు తమకోర్కెను సూచించిరి. సహేతుకముగ బొందదగినది మాత్రమే యమగనలయనని ఇండియామంత్రిగారు భావించుటను కోరుచున్నారు. దీనియర్థ మేమి? ఇప్పుడేగినది పనికిరాదనియేగద! నిజ మాలోచించిన, భారత శాసనసభ వారడిగిన నేషనల్ డిమాండు మిక్కిలి సహేతుకమయినది. దానిని భారతములకసినవాంఛ యని చెప్పవచ్చును. వివిధ పక్షములవారును దీని నామోదించి యుండిరి. ఇంతకు పూర్వము రెండుమాన్లు దీనిని బలపరచియుండిరి. ఈమధ్యగూడ కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వము నకు సంబంధించిన గ్రాంటును నిరాకరించుచు నేషనల్ డిమాండును మరియొకమారు వెల్లడిజేసియుండిరి. ఇట్టిచర్యనును ప్రతిపాదించినవారు స్వరాజ్యపక్షభ్యుదయ గాక రిస్పాన్సిబుల సహకారనాయకులగు జయకరుగారు. దీనిని జిన్నా లజపతిరాయి మూలవాదమునకు సహకారవాదులే బలపరచిరి. ఇంకను హిందూదేశాభిప్రాయమును తృప్తికరించుట పాలకులకు భావ్యమా? దేశనాయకులు కోరినకోర్కెలో నేది తమకు అనుకూలించదో ఇండియామంత్రిగారు తెలిపిన బాగుండును. అప్పుడు ప్రజలు మరల నాలోచించ వలెగును. ఇంతవరకు నేషనల్ డిమాండు విషయమై ఇండియామంత్రిగారు తమయభిప్రాయము నిధిమిథమని చెలువకొనుట కోచనీయము. ప్రజా ప్రతినిధి సభాపితృత్వముల నింతకన్న నెక్కుడుగ గౌరవించుట పాలకులధర్మము గాదా?

నేషనల్ డిమాండుసంగతి యట్లుండ, శాస్త్రములందు ద్వంద్వప్రభుత్వమును తొలగింపవలయునని, అన్ని పక్షములవారును గోరుచునే యుండిరి. మడ్డిమెను కమిటీవారియెదుట మంత్రులు పలువురినంగతిని చెలిపి, ద్వంద్వప్రభుత్వము ఆచరణసాధ్యము గాదని నుడివియుండిరి. మొన్నటిదినము, సత్యమూర్తిగారు ప్రతిపాదించిన రాష్ట్రీయ స్వరీపాలన తీర్మానమును, మనరాసు శాసనసభలో సన్నిపక్షముల వారును ఆమోదించి యుండిరి. నామినేషను సభ్యులుమాత్రము వోటును ప్రతికూలముగ నిచ్చినను, దీనినియేమెంబరగుగా, మార్పుబ్యాంకుగారు, ప్రజాశయములపట్ల పూనుభూతి జూపిరి. తమయభిప్రాయమును చెలువపరచినచిన్నపుడు, శాసనసభాపితృత్వమును బలపరచెదమని, పిరు వాద్దాగముజేసిరి. అట్టితరీ, ప్రభుత్వసభ్యులలోగూడ భిన్నాభిప్రాయ ముండజాలదు. మంత్రుల కన్ని శాఖలను బ్రాన్సుఫరు జేయుటకు,

రాయల్ కమిషను రాసక్కరలేదు. హిందూదేశాధికారులే ఆపని జేయవచ్చును. రాష్ట్రముల ఏకగ్రీవముగు కోర్కెను ఇండియామంత్రిగారు రేల చెల్లించగూడదు? ఇది సహేతుకముగు కోర్కెగాదా? అన్ని పక్షములవారును కలసి తెలిపిన కోర్కె గాదా? ఇండియామంత్రిగారి దృష్టిలో, జస్టిసువర్గమువారికన్నను సహేతుకవాదు లింకొకరుండబోరు. సత్యమూర్తిగారు సూచించినటులు, వీరిని అధికారవర్గపు ప్రయతనయు లనవచ్చును. అట్టివారు సయితము, రాష్ట్రీయ స్వరీపాలనతీర్మానము నామోదించగ, ఇంకను ఎవరికోర్కెలు ఇండియా మంత్రిగారికి సమ్మతములో తెలియదు.

ప్రస్తుతపు ఇండియామంత్రి గారి కన్నను, హిందూదేశరాజప్రతినిధికన్నను ఎక్కుడు సానుభూతి గలవారు మరియొకరులేరని, బర్మెట్ హెడ్లు ప్రభుత్వగారు పలికిరి. “ప్రతానాం ఉత్తమంప్రతం” అను రీతిని, ఎవరు అధికారపదవియందున్నపుడు వారినిగూర్చి అటులనే పలుకుట యాచారమయినది. రీడింగు ప్రభుత్వగారు పరిపాలించుచున్నపుడు, వారిని మించిన రాజప్రతినిధు లీ దేశమునకు రాలేదని చెప్పసాగిరి. ప్రస్తుతపు రాజప్రతినిధి యు ఇండియామంత్రియు గూడ సర్వోత్కృష్టులే యనుకొందము. వీరి కత్యంతసానుభూతి కలదని యంగీకరించుము. కాని ప్రయోజన మేమి? సానుభూతి కార్యరూపము దాల్పవలయుగద! క్రియారహితముగు సానుభూతి ప్రజల నుత్సాహవంతుల జేయజాలదు. ప్రజలపట్ల గాఢమగు సానుభూతి యున్నచో, రాజకీయ నిర్బంధితులను మెట్టనే విడుదల జేయవలయును. నిర్బంధ శాసనములను తొలగింపవలయును. నేషనల్ డిమాండును సఫలపరుపవలయును. సానుభూతి కిది నిజమగుపరీక్ష యగును. అందుకు మారుగ కేవల వాగ్దుభవవలన ప్రయోజన మే ముండును? ప్రజల కిచ్చినయవకాశములను విడువ వలదని, బర్మెట్ హెడ్లు ప్రభుత్వ గారు గోరుచున్నారు. ఆ యవకాశములెవ్వి? తమకోర్కెలను విడనాడి, అధికారుల యనుగ్రహమునకయి ప్రజలు వేచియుండవలయుననుచో, అందుకు వారు సమ్మతించజాలరు. స్వరీపాలనావాంఛ ప్రజలపౌదయములలో నిగూఢమైయున్నది. ప్రపంచమునందన్ని దేశములునుస్వాతంత్ర్యము ననుభవించుచుండ, హిందూదేశము కసిన స్వేచ్ఛనయినను గోరుట నేరమగునా?

జస్టిసుపక్షముతరపున ముచ్చటించుచు ఆసంభవముగు ప్రస్తుతవిధాన మంతరించవలయునని ది.బి. కృష్ణనాయుడుగారు గూడ సూచించిరి. ఇయ్యది ప్రజలను స్వరీపాలనమందు సుఖీతుల గావించుటకు బదులు బాధ్యత నడుగంటజేయుచున్నది. రిజర్వుడు సగము బ్రాన్సుఫర్లు సగము అనుమాటల కర్థములేదు. సగపాలుకయినను స్వాతంత్ర్య మున్నమేలే. కడపటిసగము నిర్వీర్యమై రిజర్వుడు సగముపై నాధారపడియున్నది. ప్రభుత్వమును రెండుగ విభాగించుట యసంభవము. హిందూదేశమునందు గావించిన విభాగము నిజముగు విభాగముగాదు. సర్వాధికారమును అధికారులహస్తగతమై యున్నది. మంత్రులకు గల అధికారము నామమాత్రము. దీనియందు స్వల్పపుమార్పుల గావించుటకు సయితము ప్రభుత్వమువారు పూనుకొనలేదు. తుడకు

మడ్డిమెను కమిటీ మెజారిటీ నిర్ణయనందలి సూచనల నయినను అమలులోకి దేలేదని సత్యమూర్తిగారు నిరూపించిరి. మెజారిటీ సూచనలసంగతి జెప్ప నక్కరయేలేదు. ఇండియా మంత్రి సయితము సంస్కరణ శాసనము సంతృప్తికరముగ లేదని యంగీకరించిరి. అట్టితరీ యోగ్యులగువారు వేరు మార్గ మవలంబింపవలయు నని ఇండియా మంత్రిగారు కోరుట ఎంతవిరుద్ధమో యూహించవచ్చును. సహకార సద్యావములను భారతీయ నాయకులిది వరకే జూపి యుండిరి. దేశబంధుదాసుగారు ఇదివరకే గౌరవప్రదముగు సహకారమును వాంఛించి యుండిరి. మరికొందరు ప్రముఖులు రిస్పాన్సిబుల సహకారమును కోరియుండిరి. వీరికోర్కెల కింతవరకును, ప్రభుత్వమువారు రనుకూలముగ జవాబీయక, దేశనాయకులను నిందించిన నేమి ప్రయోజనము?

అధికారులు తమ అసహాయదృక్పథమును మానుకొని ప్రజల కోర్కెలను సఫలపరుచుటయవసరము. అట్టితరీప్రజలు సహకారమును సహజముగ నవలంబించెదరు. అందుకు మారు, సహకారము సహకారమని ఎలుగెత్తి చాటుటవలన లాభముండదు. ఇండియా మంత్రిగారు ఉక్కుచట్టపు సిద్ధాంతమును మరల ప్రతిపాదించుచున్నారు. బ్రిటీషు అధికారులను బునాదులుగనుంచుకొని స్వరీపాలనసాధమును నిర్మింపవలయునని వీరు కోరుచున్నటుల గనుపించును. లేనియెడల ఊరక బెధిరింపనేల? రేపటిదినము, బ్రిటీషువారు లేచిపోవుచో హిందూదేశపు గతిఏమగు నని వీరు ప్రశ్నించుచున్నారు. ఈప్రశ్న కర్థము గనుపించదు. రేపటిదినము బ్రిటీషువారు రెండుకులేచి పోయెదరు? భారతీయుల శ్రేయము కొరకు మాత్రమే వారి కిక్కడనున్నచో, ఎప్పుడు పట్టిన నప్పుడు లేచిపోయెదరేమో నని భయముండవచ్చును. ఇంగ్లండు ఇండియాల కలయికవలన, ఇండియాకన్నను ఇంగ్లండు కెక్కుడులాభము గలదనుటకు సందియములేదు. బ్రిటీషువారు పలువుర కిక్కడ సుఖముగు జీవనోపాధి గలదు. బ్రిటీషు వర్తకు లిక్కడ స్థిరజీవనము నేర్పరుచుకొని యున్నారు. బ్రిటీషు సర్వీసు ఉద్యోగులు ప్రపంచమందెల్ల నెక్కుడుజీతముల నైకొనుచు, సుఖముగ కాలము గడుపుకొనుచున్నారు. బ్రిటీషు సైనికులు హిందూదేశపు ద్రవ్యము సమభవించుచున్నారు. రిటైర్డు ఉద్యోగులు పెక్కుమందికి హిందూదేశమే ఆధారము. ఇంతయేల, హిందూదేశము లేకున్న, బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమున కర్థమే లేదు. ఇంగ్లండు నానాటికి సంపదతో దులహుగుచుండ, హిందూదేశము నానాటికి కృశించుచున్నది. ఇట్టిసందర్భములలో ఇంగ్లండు హిందూదేశమును మెట్టనే బుద్ధిపూర్వముగ విడనాడు నని తలంప నవకాశమేలేదు. స్వరీపాలనా ప్రధానాంతర మయినను, ఇంగ్లండుకు సంబంధించిన ఏర్పాటులను కొన్నింటిని గావించ క మానరు. కాని అప్పుడు బ్రిటీషువారు ప్రజల కష్టసుఖములలో సమముగ పాల్గొనవలసివచ్చును. ఇండియామంత్రిగారి యూహను ముహూర్తకాల మంగీకరించినను, బ్రిటీషు స్వాధీనపాదులు లేకుండ హిందూదేశము గడుపుకొనగలదు. బ్రిటీషు సైనికులు లేకుండ గూడ గడుపుకొనగలదు. బ్రిటీషు సైనికులు లేకుండ దేశము గడుపుకొనలేదనుచో, అందుకు ఉత్తర

వాడులు పాలకులే యగుదురు. భారతీయుల కింత కాలమునుండియు సైన్యమునందు శిక్షణ నొసగ కుండుట, పాలకుల లోకము దప్ప వేరుగాదు. హిందూమహమ్మదీయ విభేదముల గూర్చి గోరం తలు కొండలతలు నేయుట సులభమేగాని, స్వపరి పాలనానుభవమువలన ఇట్టి భేదములు వానియంత ట యవియే సమసిపోవును. దేశములో సాంఘిక భేద ము లన్నియు దొలగువరకు, స్వపరిపాలనము నొస గగూడదనుచో, అది యెన్నటికిని సిద్ధింపజాలదు. ఇండియా మంత్రిగారి ప్రసంగము జూచిన, ప్రజలే సహేతుకమగు కోర్కెల గోరుచున్నారనియు, అధికారులే లేనిపోని అభ్యంతరముల జూపుచున్నారనియు, ప్రజలు గ్రహింపగలరు.

హిందూమహమ్మదీయ సమస్య

హిందూమహమ్మదీయ సమస్యను పరిష్కార ము జేయుటకు బలమగు యత్నములు జరుగు చున్నందులకు సంతసింపవచ్చును. స్వపరిపాలనాను భవమునకు సాంఘిక భేదములు ప్రబలాభ్యంతర ములు గాకబోయినను, స్వపరిపాలనమును సంపా దించుట కివి యాటంకముగ పరిణమించుచున్నవి. భారతీయు లేకముఖముగ కృషి నలుపుట కివి యడ్డగ నిలుచుచున్నవి. ఉత్కర్షణచట్టపునంద ర్భమున మహమ్మదీయసభ్యులు ప్రవర్తించిన విధమే యందుకు ప్రబలనిదర్శనము. శ్రీనివాసయ్యంగారు పంపిన రాజీనామానలగూర్చి మహమ్మదీయ ప్రము ఖులు యోచించినదియు, కొన్ని పరతులకు లోబడి సామాన్య నియోజకవర్గములకు వారంగీకరించి రనియు నేటివార్తలు చెలుపుచున్నవి. సింధు ను బొంబాయినుండి విడదీసి ప్రత్యేకరాష్ట్రముగ గావింపవలయు ననియు ఇతరరాష్ట్రములలో వలె పట్టిమోతర రాష్ట్రమునందును బెలూచిస్థానము నందును సంస్కరణములను ప్రవేశపెట్టవలయు ననియు మహమ్మదీయలపరతులు చెలుపుచున్నవి. మహమ్మదీయ లభికసంఖ్యాకులుగ నున్న రాష్ట్ర ములలో హిందువుల కధికసాకార్యముల నొసగుటకు వారంగీకరించెదరు. కేంద్రశాసనసభలో మహమ్మ దీయ లభికప్రాతినిధ్యము గోరుచున్నటులమాత్రము గనుపించును. ఇట్టివివరములనుగూర్చి లెస్సగ యో చింపవచ్చును. మొత్తముమీద హిందువులకును మహమ్మదీయలకును శాసనసభలలో సామాన్య నియోజకవర్గము నేర్పరుచు విషయమై రాజీగుదురు నని యూహించుచున్నారు. పిమ్మట ఉద్యోగములు మున్నగు సమస్యలనుగూర్చి యోచించెదరట. ప్రస్తుతసమస్య విశేషముగ రాజకీయసమస్య యయి నను జనసామాన్యమునందు మతకలహముల నంకు రింప జేసే గావున రాజకీయేతర నాయకులును పాటుబడి ఉభయసంఘములపారిమధ్య భ్రాతృ ప్రేమను పెంపుజేసి సహనమును వివేకమును ప్యా పింపజేయుట యవసరము. తదర్థమై సఖ్యసంఘ మనుషేర నొకసంఘమును కలకత్తాలో స్థాపించు చున్నారని వినుట కేంతయు సంత సించెదము. ఈ యుద్దయమును ప్రోత్సహింపరుచువారిలో రవీంద్రనాథుడు, సింహ ప్రభువు, హాలాసా అబ్దుల్ కలాం అజద్, ధర్మపాల, హరప్రసాదశాస్త్రి, జగదీశచంద్రబోసు, డాక్టరు దత్తా, బిషిశచంద్రపాలు, మున్నగు పారిశేర్లు గనుపించును. ఇట్టి ప్రముఖులు దీక్షతో పాటుబడి

చో, హిందూ మహమ్మదీయ కలహములు మటు మాయము గాకమానవు. బ్రిటీషు అధికారులు హిందూ మహమ్మదీయ కలహములను స్వపరిపాలనాప్రదానమున కభ్యంతరముగ ప్రేరేపి చూపుట కవకాశ ముండదు.

జాతీయోత్సవములు

జాతీయోత్సవములు జనసామాన్యమును భక్తిపరవశుల గావించు నని చెప్పవచ్చును. ఆకారణముచేతనే వీనిని పునరుద్ధరింపవలయునని పలువురు గోరుచున్నారు. కాని నవనాగరికులు కొంద రిట్టి యుత్సవాదులవలన మూఢవిశ్వాసము పెంపొందును గాన వీనిని కొనసాగింపగూడదని చెలుపుట మామూలయినది. ఇటీవల జరిగిన మైలాపూరు ఉత్సవము మానవులకును పరమేశ్వరునికిని మధ్య గల ఏకత్వమును స్ఫురణకు తెచ్చుచున్నదని మద్రాసు మెయిలుపత్రిక సూచించినది. పరమేశ్వరు నారాధించుట కన్నిసంఘములవారును సమానోత్సాహము జూపుట ఇందలి ముఖ్యవిశేషము. ఇటులే హిందూదేశమున మహమ్మదీయులు తమ యుత్సవములను, దేశీయక్రైస్తవులు తమయుత్సవ ములను జరుపుకొను చున్నారు. మెయిలుపత్రిక సూచించినటుల హిందూదేశమునందు జనసామాన్యము వైభవక్రియి పర్యవసాయములందు బాగుగ వెలి బుచ్చుచు ఉత్సాహము నింపుచుందురు. యూరపునందు గూడ మధ్యయుగములం దిట్టి యుత్సవములు జరిగెడివి. పూర్వ కవులు వీనిని వర్ణించుచుండెడివారు. కాలక్రమమున వివి యంత రించినవి. మరల వీనిని పునరుద్ధరించి పాశ్చాత్యదేశ ప్రజలలో భక్త్యుత్సాహములను పెంపుజేయుట యవసరమని, మెయిలుపత్రిక హెచ్చరించుచున్నది. ఇందుకు మార్గ మేమి? మెయిలు వాక్యముల నిట నుదహరించెదము.

“క్రైస్తవచర్చివారి కార్యము నెటుల నిర్వహింపగలరు? హిందూదేశ మీ విషయమున మార్గము జూపుచున్నది. పండుగలను ఊరేగింపు లను ఇంగ్లండునందు ప్రజలించును అభినూనించుచునే యున్నారు. అట్టితరీ, చర్చివారు వైవారాధనలో వీని కర్వస్థానము నేల యొసగ గూడదు? బైబిలునందలి కథలను ప్రదర్శించుటచే, పరమేశ్వరునికిని వారి పుత్రులకును మధ్య గల అభేదమును గోచరింపజేయవచ్చును.”

హిందూజాతీయోత్సవముల వలన ప్రజలకు మేలుగలదని, విద్యాధికులు గ్రహించి వాని నసలే వివనాడుటకు సూరుగ, వాని యుపయోగమును విస్తరింపజేయుట వివేకము.

ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహకసభ్యులు

మద్రాసు ప్రభుత్వమండలి కార్యనిర్వాహక సభ్యుల సంఖ్యను నాల్గింటినుండి రెండింటికి తగ్గింప వలెనని, సత్యమూర్తిగారు తెచ్చిన తీర్మానము నంగీకరించి, మద్రాసు శాసనసభవారు ప్రశంసార్థముగ మెలగిరి. నల్లరు కార్యనిర్వాహకసభ్యులును, ముగ్గురు మంత్రులును జేయదగిన పని కనుపించదు. ఇంతియ గాక కార్యదర్శులు పలువురు గలరు. సంస్కరణములు ప్రజలకు మేలు నేయక పోయినను, పరిపాలనవ్యయమును మిగుల నతిశయింపజేసినని ఎల్ల రంగీకరించెదరు. మద్రాసు

ప్రభుత్వము ఇరువురు కార్యనిర్వాహక సభ్యులతో పనిజేసినకాలము గలదు. ప్రభుత్వసభ్యులసంఖ్య యధికమగుటచే పరిపాలనస్థాపనము విస్తరించె నని జెప్పవీలులేదు. పరిపాలనపుఖర్చు తగ్గవలెనని కోరెడి యీ దినములలో, ముందుగ కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వ సభ్యులసంఖ్యను తగ్గించుట యత్యవసరము.

విద్యుత్ సరకులు

రూపాయి మారకమును హెచ్చుజేయుటచే, విదేశపు సరకులు అధికముగ దిగుమతి యగుటకు మార్గమేర్పడు నని యూహింపబడెను. అందుకనుగుణముగ అమెరికా ఆక్రేలియానుండి, ప్రత్తియు, గోదములును ఈమాటు విశేషముగ దిగుమతి యగు నని, వార్తలు చెలుపుచున్నవి. నాల్గులక్షల శేల్ల అమెరికా దూది బొంబాయిలో దిగుమతి యగునట. ఇరువది నాల్గులక్షల టన్నుల గోదములు దిగుమతి గానున్నవి. విదేశములనుండి గోదము యంతయధికముగ విదీవర కెన్నడును దిగుమతియై యుండలేదు. హిందూదేశమున కింకను పెట్టినప్రము గలుగ నున్నదో యూహించుట సులభము.

నైపుపు డిమాండు

నైపుపు డిమాండును భారతశాసనసభవారు విరాకరించుట వితగాదని, న్యూఢ్లేట్సుమెనుపత్రిక గూడ భావించుచున్నది. స్క్రీను కమిటీ రిపోర్టుగూర్చి ఇండియామంత్రిగారి మానము వహించుట, యీ పత్రిక కేమాత్రము భావ్యముగ దోషలేదు. పార్లమెంటరీ స్పాప్రదాయముల ననుసరించుచో ఇండియామంత్రిగారి విషయమై వెంటనే చర్యదీసికొనవలసి యుండును. ఇక నయినను వారు కదలిక జూపెదరా?

మన్నిలం స్వరాజ్యవత్సలాల్పాకాబోర్డు

పారశాలందు నేత

మాయవరము, మార్చి 20:—పాశాలందు నేత నేర్పుటకై బోర్డువారు 1500 రూపాయల గ్రాంటు నిచ్చిరి. దానిలో 750 రూపాయలు ప్రభుత్వమువారి యియలెను.

బోర్డుసభ కార్యక్రమ మంతయు తమిళుండు జడగవలె ననియు మహమ్మదీయ స్వాగత మీయకలెననియు తీర్మానించిరి. (ప్రేమెసు)

చెవి కొరుకుట

చెప్పలతోడు పోవుటయే కారణము

కుంభకోణం మార్చి 20:—చెప్పలతోడు పోవుటవలన విచ్చినతర్కమందు ముగ్గురు కానిస్టేబుల్లలో ఒకడు చెప్పుల పోయినవారిచేవి కొరికి ముక్కును క్రింది పారవైచెను. ఉద్యోగులు విచారిండు చున్నారు. (అ. ప్రె)

మశీదుముందర వాద్యములు

కేనా, మార్చి 19:—మశీదుముందర వాద్యములగూర్చి చాల ఆసక్తిపరిస్థితి లేర్పడినది. చెండు ఊరేగింపులమీద పడి మహమ్మదీయ యువకులు పాటి నాటకపరిచిరి. (ప్రేమెసు)

దూప్రి, మార్చి 18:—పోలెను అనునాతడు పనివారడను లినిభివేయుచు ఒకనిని చీనాట్లుపెట్టినందులకు ఇరువురు పనివాం ప్రాతవిస్తే బడి కొట్టిరి. వారిపైకేసు చేయబడెను. మిద్దాయిలలో నొకరు హానెను తన్నుతన్నెనని పడుట దావాచేసెను. ఆవిషయము మానేగరుకు తెలుపగా వాది తమను ఈవిధముగా చేసిననెను. (ప్రేమెసు)

మహానామ వార్తలు

రాకపోకలు:—కొల్లెంగోడు రాజాగారు కొల్లెంగోడుకు సర్ పి. యస్. శివస్వామి అయ్యగారు డెంగూరుకు శివవారంరాత్రి వెళ్లిరి. మేజరు మెహతాగారు గతరాత్రి ఎర్నాకుల వెళ్లిరి.

గొల్లె యస్. యం. పాచ్చా సామెయ్యగారు (పేట) నిల్లుల ఫస్టులు నేటియందయం డిల్లీనుండి వచ్చిరి. వే. కెన్నెత్ పియ్యగారు (లాగింగు ఇంజనీరు) నేటియందయం కలకత్తా మెయిలు దిగిరి.

శ్రీయత బలుసు సాంబమూర్తిగారి

సర్వలక్ష్మమము

మార్చి 21-24 ఢిల్లీ, 25 మొదలు ఏప్రిల్ 10-న రేడియో పంజాబ్ దేశము, 11-18 హరిద్వారం, 14 టిబెట్, ఏప్రిల్ 15 రేడియోలు మే నెల 31 రేడియోలకు బహువారా యగ (బ్రహ్మకాలము వనైరాత్రములయం గుండెవరు. తిరిగి జూన్ నెలలో స్వగ్రామమునకు వచ్చెదరు.

మోడరన్ హిందూహోటల్-ఉద్యమంపై

దెంగూరు, మైసూరులలో నెల నెక్కిని వసతిగల భోజన గృహములు లేనికారముచే వేదవిలో ఉపకరణమునకు పోవువారు చాలా యిక్కట్లను పాలగుచున్నారు. ఇట్టి లోపమును పోగొట్టుటకై 1927 మార్చి 15 రేడియోయం ఉద్యమంపై ముందు గవర్న మెంటు గార్లెస్లో మైసూరు మోడరన్ హోటలుయొక్క కాఫీ షాపును విరిచివేసిరి.

ఎలెక్ట్రిక్ దీపములు పంకాయ గిలపు. బ్రాహ్మణులచే వంటచేయబడును. శుభకాకావరభోజనమే చేయబడును. అన్ని దేశముల రుచులకును సరిపడనట్లు చేయబడును. అన్ని రైళ్లకును హోటలుయొక్క ఏజంట్లువచ్చి హోటలునకు దారిచూపించి తీసికొని వెళ్లెదరు. వసతి ప్రదేశము మిరమగా గలదు. కాన ముందుగా హోటలు అధికారులకు వ్రాసిన పిచ్చు చేయించు కొనవలెను. రోజు 1-కి రు 4 ల చొప్పున చార్జీలు.

మైసూరునుండి ఉపకరణములను మోలారుబస్సులు నడచుచున్నవి.

ఒక్క ప్రయాణమునకు రు 6-10 చార్జీలు అగును. ప్రాప్తయిటకు వే. ఆర్. నరహరి రావుగారు టెల్లిగ్రామ్ అడ్రెసు:—మోడరన్ హోటల్ మండ్.

మద్రాసులో మహాచిక్కు

అచ్చటచ్చట యీ నగరములో మహాచిక్కు అబలమృకన్వీరమునున్నది. ముఖ్యంగా చూడె, చిత్రాద్రపేట, ఎగ్నూరు, మిరాసా హోటలు వైరా ప్రకారము కన్వీరము చున్నది. కనుక యీ నగరవాసులు టీకాలను చేయించుకోవలెను. టీకాలులేని పిల్లలకు వెంటనే వేయించవలెను. అదివరలో టీకాలున్నవారు తిరిగి వేయించుకొనుటనుంచి. ఇందువల్ల అమ్మవారు దగ్గరకురాదు. కార్పొరేషను వాక్కినేలర్లు ఉచితముగా టీకాలువేసెదరు. కార్పొరేషను హెల్త్ అఫీసరు గారికి దరఖాస్తు చేసికొన్నయెడల గాని ఆయాడివిజను అధికారులకు బహుశాస్తుచేసిన యెడలగాని వాక్కినేలర్లు ఇండ్లకు వచ్చి టీకాలు వేసెదరు. కళాశాలాధికారులు గాని పాఠశాలాధికారులు గాని షాక్ట్ అధికారులగాని తమయధికారము క్రిందనున్నవారికి టీకాలువేయించు ఉపయమై జాగ్రత్త తీసికొన గోరవలెను చున్నారు.

ఎవరియైనను మహాచిక్కు కన్వీరయెడల ఆయింటి యజమానిగాని ఆయింటి కాపురము న్న వారు గాని కార్పొరేషనుకు సదుగుతి పీలయినంత త్వరలో వర్తమానము చేయవలెను. అట్లుచేయనియెడల కార్పొరేషను నిబంధనల ప్రకారము వారు ప్రాసెక్యూషను చేయబడుదురు.

ఇండ్లలో మహాచిక్కు వచ్చినయెడల ఆయింటిని ఇంటిలో నిరుస్తులను క్రిమి వోడు పరిహారమును క్రిమి సంహారక ద్రవ్యములతో కార్పొరేషనువారు శుద్ధిచేసికోవలెముగా ప్రత్యావాసము చేయుటకు కార్పొరేషనువారు యేమియును దబ్బుతీసికొనరు. కార్పొరేషనుకు తెలియజేసిన యెడల వారేవచ్చి ఉచితముగా శుద్ధిచేసి వెళ్లెదరు.

మహాచిక్కు తగిలినవారిని ఇండ్లలో నేయుంచి కాపాడుటకన్న ప్రత్యేక వైద్యశాలలయందు రోగులను ఉంచుటవల్ల ఎక్కువ పోకర్షములును ఎక్కువ వైద్యసహాయమును పొంద

ఏలూరు (స్వకీయవిలేజి)

దెబ్బలాట నాపుట

ఈ నెల 16 తారీఖున సాయంత్రము ఘమారు 6 గంటలకు ఏలూరు కృష్ణకాలన వంతెనవద్ద ఘమారు 200 మందిపాక్షిక క్రీ మాలీలు వగయిరా జనము గుంపుగా ముగియుండిరి. సంగతికనుగొనగా, కాలవయొద్దనున్న పాకలలో నివసించుచున్న మాలీలువగయిరాలారెండుపార్టీలుగా వారిలోవారికి కలహము న్నట్లున్నా ఈ రెండుపార్టీలు దెబ్బలాటకు సిద్ధులగుచున్నారనియు తెలిసినది. ఈ వంతెనవద్ద ముగియున్న వారందరు గుత్తాకోటయ్యగారి ఫ్యాక్టరీవద్దనున్న పాకలవారనియు, వీరందరు వారియిండ్లకు వెళ్లవలయునన్న మెట్టపల్లి సత్తియ్యనాయుడుగారి మేల్కొనెనున్నవారి యిండ్లముందరనుంచి వెళ్లవలసినకారణముచే, మెట్టపల్లి సత్తియ్యనాయుడుగారి తోటలోనున్న పాకలవాడికి, వీరికి పార్టీ అనియు, అందుచేత నాయుడుగారి తోటలోనివారు వీరిని కొట్టుటకు సిద్ధులగుండుటచేత వెళ్లవలసినదికి తమ పార్టీ బలమునిమిత్తం, తనసాధనసామగ్రినిమిత్తం ఇక్కడ కాచియుండి కర్రలు గయిరాలు జాగ్రత్త చేసికొనుచుండిరి. ఇది ఇట్లుండగా సత్తియ్యనాయుడుగారి తోటలోనివారు చాలమంది అదివరకే సిద్ధపడి యాగంపును కొట్టవలెనని రోడ్డుపై నకాచియుండిరి. చూచువారలను చాల భయముకలగజేసినది. ఈ వార్తపట్టినతో పోలీసుస్టేషనుకు గొంపోబడెను. వెంటనే స్టేషనువారు ఆఫీసరుగారైన మహారాజా బి. వి. రంగంగారు కొందరి కాన్స్టేబులతోనున్నా ఇద్దరుసబుఇన్ స్పెక్టరులతోనున్నా ఈ స్థలమునకు వచ్చి చూచి రిపోర్ట్ చేసిరి. ముందుగా సుంపులో చొరబడి వారినందరిని సమాధానపరచి లోబరుచుకొని వారివారి యిండ్లకు సుఖముగా తీసికొని వెళ్లెను. ఉభయపార్టీ నాయకులను పీచి సమాధానవాక్యములతో ఆల్లరి అచి మిక్కిలి నేర్పుతో ఆల్లరి శేకుండ కాంతి కలుగజేసెను. లేనియెడల ఎన్ని దెబ్బలు లెగిరి ఎన్ని ప్రాణములు మాలేవో తెలియదు.

ఈ ఉభయ పార్టీలలో చాలమంది తాగియుండి యెడలు తెలియని సమయమున ఈరంగంగారు నేర్పుతో వారిని కాంతి పరచుట చాల సంతోషము.

చిట్టిదివరకు రెండు పార్టీలవారు ఈయూరి కాపురములైన మ.రా.శ్రీ గుత్తా రామయ్యగారిని మధ్యవర్తిగా ఏర్పరచుకొని తమ తగాదాలను ఖయిసలుచేసికొనుటకు అంగీకరించిరి.

ఆశ్రమభాండగారముల

దెరచుట

గవర్నరుగారికి స్వాగత

తిరుకలికల్లం మార్చి 19:—గవర్నరుదంపతులు, పరివారమునేడిచ్చటి దేవాలయముల చూచుటకును ఆశ్రమ భాండగారము దెరచుటకును విచ్చేసిరి. తూర్పుగోపురమునకెదురు దిగి కుమారస్వామి మొడలియారుగారిచే స్వాగతంపబడెను. జేవునకు హారతినిచ్చుచుండ లలికించిరి. విజయ నగర సామ్రాట్టులచే చెక్కింపబడిన సౌందర్యమున కాళ్ళర్యబడిరి. ఆమయ మంటపముచేరి తిరుచుల పిళ్లగారిచే స్వాగత మియబడిరి. స్వామికరుణానందగారు స్వాగత పత్రము జదివరి. తరువాత గవర్నరుగారు ఆశ్రమప్రారంభోత్సవము జరిపిరి. తరువాత గవర్నరుగారు స్వామివారికి బంగారు పతకమును ఇచ్చి బహూకరించిరి. (అ. ప్రె.)

మద్రాసు పోర్టుట్రస్టు ఎన్నికలు

ఈ ఎన్నికలలో సదరన్ ఇండియా చేంబరు ఆఫ్ కామర్స్ తరపున ఎన్నుకొన బడుటకు చతుర్ముఖదాసు, గోవింద దాసుగారును, యం. బాలసుందరం నాయుడుగారును అభ్యర్థులుగా నిలిచిరి. కాని యం. బాలసుందరం నాయుడుగారు చతుర్ముఖదాసుగారికి పోటీగా నిలచుటకు యిష్టములేదని ఉత్తరమువాసిరి. ఆచుత్తరమును చతుర్ముఖదాసుగారు బహిరంగముగా ప్రకటించి యున్నారు. కనుక చతుర్ముఖదాసుగారు రాక్ర.రేయిమద్రాసు పోర్టుట్రస్టు సభ్యత్వమునకు అభ్యర్థులు.

రోమహరి

డబ్బీ 1-కి రు 0-8-0; వి. పి. సహా 0-13-0

ఈ భస్మమును నీటితో కలిపి పట్టించిన, శ్రోమములు కండు నిమిషములలో మొదలుట రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము కలుపెక్కిదు, మంటలుండదు. రోమముల రాలిపోవును. ఇట్లు భాంజుం డివో, షుడరాసు లెగ బానియో

పడుపు వృత్తి నిర్మూలన చట్టము

మద్రాసులోని దుర్నితనివారక సంఘమువారు పడుపు కత్తెల బాహువృత్తిని పడుపువృత్తికై అడ్డపిల్లలను కొని విక్రయించు వ్యాపారమును మొదలుట నిర్మూలనము చేయవలెనని చాలా కృషి చేయుచున్నారు. ఇందు కొరకొకసారి యశావసు నేర్పరచుటకై యొక చిత్తు చట్టమును వీరు తయారు చేసిరి. ఈ చిత్తు చట్టమును మద్రాసు గవర్న మెంటు వారి న్యాయశాఖాసభ్యులు చూచి ఆమోదించిరి. పోలీసు కమిషనరుకూడ ఆమోదించిరి. ఇంగ్లాండులోని క్రిమినలు తా అమెండు మెంటుచట్టమునే ఇదిచాలవరకుపోలియున్నది. స్త్రీయొక్క పడుపువృత్తిచే జీవించుపురుషునకును, తార్పుడుగాండ్రొక్క యాశ్విన్వృత్తిప్రకారం ముక్కిగొముమిద దెబ్బలు విధింపబడినవి. ఈపదధివల్ల ఇంగ్లాండుదేశములో చాలా మందిభలితము కలిగినదట. వ్యభిచారమే వృత్తిగా వ్యవహరించేవారి వృత్తిని మాన్యుటకై అట్టివారిని నేరస్థులగుగా భావించి అట్టివారి నాయుండ్లలోనుండి తొలగించవలెను. అట్టివృత్తి నవలంబించు చున్నట్టివారిని నేరస్థులుగా భావించి శిక్షించవలెను.

ఈ చట్టములో, ఇంకొకవిధమైన నేరమునకుగూడ శిక్ష విధింపబడినది. బహిరంగముగా విలులను పిలుచుచున్నవలకు కొరడాదెబ్బలును దీర్ఘకాలము కారాగృహవాసమును విధింపబడినవి.

ముఖ్యముగా మహానగరములలో అవివాహితులైనయువకుల నేకులు సిరావాసముగా కాపురములుండటవల్ల వారిభోగ్యాన్ని సంతృప్తివలన జీవించెడి గణికాగణము నానాటికి వృద్ధిచెందుచున్నది. ఇందువల్ల యధిక సంఖ్యాకులగు పడుపువృత్తిలు కావలసివచ్చుచున్నారు. ఆ వృత్తితో తగినంతమంది అడ్డపిల్లలు లేని కారణమున పిల్లననేకులు కొని తేబడుచున్నారు కాబట్టి యీ దుర్వ్యాపార నిర్మూలనమునకే యీ కాసన సంస్కరణ మావశ్యకమైనది. ఈచట్టమీసంవత్సరము ప్రవేశ పెట్టబడవచ్చును

కొరవరల సభ-మద్రాసు

గతశనివారంనాడు జార్జిటవును అన్నాపిళ్లెపిళ్లె 200 కొరవరలు సహ వేళమైసభచేసిరి. వారి సంఘముడును పెద్దపర్లకుడును అగు మునిస్వామిచెట్టిగారు అధ్యక్షత వహించిరి

కార్పొరేషను కార్మిక సంఘకార్యదర్శి అస్. యజ్. శ్రీరాములు నాయుడుగారు పవనసించిరి. నేరస్థుల జాతుల చట్టమును ఈ కొరవరలపై అమలుపరచుట అక్రమమని చెప్పిరి. వీరిలో చాలమంది సుమారు 20 సెల్ల రములనుండియు కార్పొరేషనులో పనిచేయుచున్నారు. వీరి నడవడిసక్రమముగానున్నట్లు మంచి యోగ్యతను సంపాదించియున్నారు. వీరిదివర కెన్నడును ఎట్టి నేరమును చేసియుండలేదు.

పిమ్మట సయ్యదు అబ్దుల్లాగారు మాట్లాడిరి. వీరందరును గవర్న మెంటు కార్యాలయమున కార్పొరేషను ఆఫీసులో పనిచేయుటకు అర్హులై యుండి పనిచేయుట యే వీరు నేరములు చేయుజాతి కారని విశదముచున్నది. కాబట్టి వీరిపై నిట్టి కాసనమును అమలుపరచుట అక్రమమని చెప్పిరి. ఈ కొరవరలందరూ త్రాగుడు పూర్తిగా మాని మన పదతులను విడనాడవలసినదిగా హెచ్చరించిరి. ఇట్టిత్రాగుడువల్ల నేరములు చేయుజాతి యగుటకు కారణమై యుండెననిచెప్పిరి.

అంతట అధ్యక్షులు లేచి యుపసన్నివించిరి. నేరములు చేయు జాతులకొరకు నియమింపబడిన చట్టము ఒకప్పుడైనను నేరములు చేసియుండనివారికి అన్వయించదని చెప్పిరి. అంతేగాక ఒకప్పుడు నేరములుచేసినవారుగూడ పోలీసు నిగహలో ఒకటి మొదలు రి 300 రములరకు ఉన్న తరువాత ఎట్టి నేరములను చేయనియెడల అట్టివారికికూడ చట్టము అన్వయింపదు. కనుక అట్టివారినికూడ నిగహలో ఉండనక్కరలేదు. నిరుపద్రవముగా జీవనముచేయుచున్న యీ కొరవరలపై పోలీసువారు అధికార ధూర్వహణము చేయుచున్నారు. వీరికి అర్హరాత్రి వేళ నిద్రలు లేకుండ చేయుచున్నారు.

ఈ మధ్య బండికండక్ అనుకార్పొరేషను పనిచానిని పోలీసువారు అన్యాయముగా ప్రాసిక్యూటు చేసిరి. కానీ అది కొట్టివేయబడెను. కాబట్టి యీ చట్టమును దుర్వినియోగము చేసి తనిపోని అధికారము చలాయించుచున్నారు. ఏచోరి కేసులో నైనను నేరముడు దొరకనప్పుడు అనేరమునకు వీరినే అనుమానించి తిప్పలుపెట్టుచున్నారు. ఈ న్యాయశాసనముల జరుగుచున్న అన్యాయములకు కేర్పాసిరి. కాబట్టి యీ కొరవరల పైనియపవాదమును బాపి వారియెడల నీన్యాయశాసనమును అమలు పరచవలదని గవర్న మెంటువారికిని పోలీసు కమిషనరుగారికి విజ్ఞాపనమొనరించిరి.

పిమ్మట మరీ యిద్ద కొరవరలు లేచి తమ కష్టనిష్ఠిరమగు బట్టి ముగించిరి. సభ యిగిరి.

మహాత్ముని సంచార క్రమము

ఏప్రిలు 6 నుండి 21 తేదీవరకు తమిళనాడు

నం దుండును

అఖిలభారత తంతుకారక సంఘము తమిళనాడు శ్రాంతి కార్యదర్శి ఈశోద్ధనుండి యిట్లు ప్రకటించుచున్నాడు.

మహాత్ముని సంచారక్రమముగూర్చి రాజగోపాలాచారి గారితో సంప్రదించిన విషయము యీ దిగువరీతి నిశ్చయింపబడినది. ధనము ప్రోగ్రెస్సివ్ మహాత్ముని సన్మానము ఏర్పాటుచేసి కొనిన స్థలము లేవయిన నిండు వదిలిపెట్టబడినచో కార్యదర్శివేర ఈశోద్ధనుడు వ్రాసినచో తగినయేర్పాటు చేయబడును వెంటనే తెలియజేసికొనినగాని మార్పులు జరుగుట దుర్లభము.

మదరాసు

ఏప్రిలు 6.—ఉదయం 7 గం|| వి.పి. హాలు సాయం కాలము 6 గం|| తిరువల్లిక్కేటి బీచి బహిరంగసభ 7 తేదీ—ఉద 8 గం|| తిరువల్లిక్కేటి స్త్రీలసభ, సాయం 5 గం|| విద్యార్థులసభ 7 గం|| రాయపురం. 8 తేదీ—ఉద 8 గం|| ఆదిద్రావిడులసభ సాయం 6 గం|| మదరాసు రైల్వే యూనియనుసభ పెరంబూరు. 9 తేదీ—ఉద 4-7 గం|| వరకు ఇంటరు శేషము ఫెలోషిపు డిట్రీటు|| 9 గం|| తిరువల్లూరు. సాయం 6 గం|| కంఛిపేట 10 తేదీ ఉద 10 గం|| ఆరంభకం సాయం 7 గం|| మదరాసులో గజరా తీలసభ 11 తేదీ—మానవ్రతము.

మైసూరు

12 తేదీనుండి 20 తేదీవరకు మైసూరు రాష్ట్రమునందు సంచారము. 21, 22 తేదీలు, హోనూరు, కృష్ణగిరి, తిరువత్తూరు, గుడియాత్తం. 27 కల్లడకుర్చి, 28 ఆత్తూరు, నేలం 29-30 తిరుచంగోడు.

మేసెల్|| 1 తేదీ భవాని, ఈశోద్ధు. 2 తేదీ మానము 3-4 తిరువూరు. 5 గోవిందప్పాల్వం. 6 కోయంబూరు 7-8 నీలగిరి. 9 తేదీ మానము. కేరళ రాష్ట్ర సంచారము. 10 తేదీనుండి 19 తేదీ వరకు తిరువాంకూరు. 20-23 తేదీలు తిరునల్వేలి. 24-25 తే 26 తూత్తుకుడి. 27 రాజపాల్వం. 29 తిరుమంగలం. 30 మానము 31 తే మధుర.

జూను 1, 2 మధురజిల్లా. 3 తే రామ్మోడు పరమకుడి. 4-8 తే చెట్టి నాడు, పునుక్కోట. 9, 10 తిరువనాపల్లి జిల్లా. 11 తంజావూరు. 12 కుంభకోణం 13 మానం 14 మన్నార్కుడి. 15 పట్టుకోట్టై 16 తిరునాలూరు, నాగపట్నం 17 నన్నిలం మా యవరం. 18 చిదంబరం, కడలూరు. 19 తేదీ పన్నుటి, 20 తేదీ మానం. జూను 21 తేదీ తమిళనాడు విడుదలు.

మైసూరు మహారాజావారు బీదలకు రాట్టము నొసంగుట

శ్రీ మైసూరు మహారాజావారు చామండి కొండలలో నుండు బీదవారికి 25 రాట్టముల నొసగిరి. కొంతకాలమునుండి నిపుణుడగు నొకయుపాధ్యాయుడు తంతుకరణమును వారికి నేర్పుచున్నాడు.

మహాబలదర్శి సహకార సంఘమువారిపు డీతంతుకరణమును సక్రమముగా సాగింపబూనిరి. వెనుక ఆచార్య ప్రభువుచంద్ర రాయగారిచటికి నచ్చినపుడు తంతుకరణమునందు జరిగినపాటి పరీక్షలో బహుమానమును బడసినస్త్రీగూడ ఫీరిలో చేరినదే.

భానుమయ్యగారి భూరివిరాళము

మహాత్ముని బెంగళూరికి వచ్చిననాడు 500 మంది బీద లు/స చెరి యొక రాట్టమును చెరి యొకరూపాయల విచ్చుటకు భానుమయ్యగారు పూనుకొనిరి. (ఫ్రీ ప్రెసు.)

కొల్హాపురమున సన్మానము

ఈనెల 25-వ తేదీని మహాత్ముడు కొల్హాపురమున శేరును. అనటనపుడు మహాత్మునకు ఘనమగు స్వాగతమొసగబడును. ఖద్దరునిధికి ధనమొసంగబడును. ఖద్దరుప్రదర్శనముగూడ జరుపబడును.

నన్నిలంలో సన్మానము

“మహాత్ముని నన్నిలమున కావ్యవించి సన్మానపత్రము ను సమర్పింపవలెను. దానిని హిందీలోగాని అరవిములోగాని వ్రాసి ఖద్దరుబట్టపై నచ్చువేసి యొసంగవలెను. అందులకు 50 రూపాయలను వ్యయపరచవలెను.” అను తీర్మానమును తాలూకాబోర్డుసభలో శే. వి. గణపతి సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు రుప పొందిరి. తీర్మాన మేకగ్రీవుముగా నామోధింపబడెను.

ఖద్దరునిధికి ధనమొసంగుటకు ప్రత్యేకముగా మూడు నాటకములను ప్రదర్శించుటకు నన్నిలంపొరులు తాలూకాబోర్డు కార్యాలయముచేరవ నొకనాటకాల నేర్పరచిరి. నన్నిలం తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులగు సి. మధువనంపిళ్ళ ఎం.ఎల్.సి. గారి పోషణక్రింద నీప్రదర్శనములు జరుగును. (ఫ్రీ ప్రెసు)

‘మహాత్ముడు కార్మికుల నాయకుడుగ నుండవలెను’

శక్త త్వాలాగారి సూచనలు

శిల్పి, మార్చి 20:—నేటిదినము యావద్భారత కాంగ్రెసు సంఘసభ్యుల ఇష్టాగోష్టి సభయందు శక్తతువాలాగారు పవన్య సింహుడు కాంగ్రెసుక్రీడు మారవలయుననియు ప్రేడుయానియ ను నాయకత్వమును కాంగ్రెసు భరింపవలయుననియు చెప్పిరి. ఖద్దరువిషయమై తనకెట్టిఆక్షేపణ లేదనియు ఆహారపదార్థము లయందును వస్త్రముల విషయమునందును భారతదేశము ఇతర దేశములపై ఆధారపడకుండుట వాంఛనీయమగు విషయమని శక్తతువాలాగారు చెప్పిరి.

ప్రజావిశ్వాసమును మార్గమును గాంధీమహాత్ముడు (శే. డుయూనియను నాయకుడైన గొప్పలాభములు చేకూరునని శక్తతువాలాగారు చెప్పిరి. (ఆ. ప్రె.)

భారత శాసనసభ బెంగాలురాజకీయ వైదీలవిడుదల

హోంమెంబరు ప్రకటన

శిల్పి, మార్చి 21:—నేటిదినము ఉదయం 11 గంటల కు భారతశాసనసభ మరల సమావేశమయ్యెను. నిన్నటిదినము ను హమ్మడీయ నాయకులు సమావేశమై సంయుక్త నియోజకవర్గములను అంగీకరించుచు గావించిన తీర్మానముపై సభ్యుల ఇష్టాగోష్టి ప్రసంగములు జరుపుచుండిరి. రాజకీయ వైదీల విషయమై హోంమెంబరుగారు ఈ దినము ఒక ప్రకటనము గావించెదరని సభ్యులు తలచుచున్నారు.

మరల ఇటికరాట్టు పడవుకదా!

మరల వైనుండి ఇటికరాట్టుక్రిందపడకుండుటకై భవనము వైభాగమంతయు గుడ్డతోకప్పబడెను.

రాజకీయ వైదీల విడుదల

రాజకీయ వైదీల విడుదలగరించి హోంమెంబరుగారు ఈక్రిందిప్రకటనము గావించిరి:—నలుగురు వైదీలు విడుదల చేయబడుదురు. కొన్నివరతులపై వారు గ్రామములందు పోలీసుకాపులలో యుంచబడెదరు. ఈవిధమున క్రమముగ వైదీలందరు విడుదలచేయబడెదరు కాని అరాజకోద్యమము అధికమగునూచనలు కనుబడిన వారందరు మరల కారాగృహమునకు పంపబడెదరు. (ఆ. ప్రె.)

వేలం నోటీసు

ది గోదావరి స్పిన్నింగు అండు

వీవింగు మిల్లు, లిమిటెడ్

ప్రైమిల్లు తాలూకు యావద్దాస్తులన్ను ది 27-3-1927 ఆదివారం పగలు 10-00 లకు బిక్రీవోలు లైలాప్రేమనుకు సమీపములోనున్న పంపలపాక గ్రామంలో వేలం జరుపుటకు పాటదార్ల కోరికపైన తీరిగి వాయిదావేయబడినది. ప్రస్తుతం రు 35200-0-0 లపైన పాట నిచ్చియున్నది. వేలం ఆఫీస్లో చేరిన ఘామి, కట్టడుములు, మేషినరీయున్న కంపెనీఆఫీసు రిపోర్టుప్రకారం రు 189043-1-10 కిమ్మతు అయియున్నది. సవరులస్టి యాదిగన సంతకముచేసిన వారి యిష్టము సనుసరించి పాటదార్ల కోరికపైన యేక మొత్తముగా గాని వేరు వేరుగాగాని విక్రయించబడును. పాటదార్లు ముందుగా రు 100-0-0 ధరావతు కట్టవలెను. పాట ఖాయపరచబడిన వెంటనే క్రయదారు క్రయమొత్తం సొమ్ములో నూటికి రు 25-0-0 వంతుర చెల్లించవలెను. పాటదార్లు పాటకాల మందు ప్రయరించబడు యావస్తు వరతులను బద్దలైనవారుగా యొనరబడుదురు. వరతులు తెలుసుకొన గోరువారు యా దింప సంతకంచేసినవారికి వ్రాసి తెలుసుకొనవలెను.

రాజమండ్రి, } దేవత శ్రీరామమూర్తి, }
17-3-27. } క్లిక్డిటరు.

నోటీసు

మాజివిదీనుకులను భారత మైన కమిషను పద్ధతులపై విక్రయించుటకు ఏజంట్లుకావలెను. నమూనాలకు యితర వరతులకు ఇంగ్లీషులో వ్రాయుడు.

THE WEST COAST WVG. ESTT.
Cannanore, Malabar.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు గ్రంథములు

రాష్ట్రభాషాహిందీప్రథమపు స్తకము—	రామానంద.
శర్మగారు	0-3-0
శ్రీరామవిజయము (నాటకము)—శే. వెంకటరమణ.	
రావు గారు.	0-8-0
కారదాంబ, (స్త్రీధర్మబోధిని) నాటకము—టి. శ్రీనివా	
స రాఘవాచార్యులుగారు.	0-4-0
శబ్దకామిది (నిఘంటువు)—శిరోఘోషణము; వెంకటరంగాచా	
ర్యులుగారు. చాలఉపయోగకరము. జేబులోనిముడును.	1-4-0
ఆంధ్రోద్యమము—మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల అధ్య	
క్షుల ఉపన్యాసములు, తీర్మానములు చిత్రములుగలవు.	1-8-0
ఆరాధనవిధి—ముదిగొండ నాగలింగశాస్త్రిగారు	0-4-0
ఆత్మశిక్షాసాంఘము—పొరనంది జగన్నాథస్వామిగా	
రు. శరీరము విడిచినతరువాత ఆత్మస్థితినిగూర్చి చెప్పినది.	0-8-0
సత్యవత్సవ్యాసము—మల్లంపల్లి మల్లికార్జునశా	
స్త్రిగారు. అయిదాశ్వాసముల రసవత్ప్రబంధము. అద్భుతకల్పన	
ములతో నిండియున్నది.	1-0-0
గురుబోధామృతము (వేదసారగ్రంథము)—శ్రీమతి కట్ట	
మంచి తిరుమలమ్మగారు. భక్తిరసపరిపూరితము లగుపాటలు	0-4
తిలకు మహాశయనిజీవితము; సంపూర్ణోపన్యాసము	
లు—మానికొండ సత్యనారాయణశాస్త్రిగారు. డిమ్మి 420	
పుటలు.	2-4-0
తత్వమచంద్రికా (ప్రథమభాగము)—సన్నిధానము నూ	
ర్యనారాయణశాస్త్రిగారు.	1-0-0
సంగీత శమంతకమణి.	0-8-0
ఆంధ్రశబ్దచింతామణి (సటికము)—పొరనంది. రామ	
శాస్త్రిగారు	0-12-0
మహర్షి దేవేంద్రనాథ తామరగారి స్వీయచరిత్రము	
—మొక్కపాటి రామమూర్తిగారు. ప్రతిష్ఠక్రియు ముఖ్య	
ముగ జడువలసినది. డైవర్స్టుకాగితము. పుటలు 214 కాల్	
లికొలైండు. (కొన్నిప్రతులు మాత్రమే కలవు)	2-8-0
హిందీ తెలుగునిఘంటువు—పంచాంగ్నుల ఆదినారాయణ	
శాస్త్రిగారు (జేబులో నిమునునది.)	1-0-0
హిందీ మొదటివాచకము	0-6-0
హిందీ బాలశిక్ష	0-6-0
వీనిని చదివి తెనుగు తెలిసినవారు స్వయముగ హిందీ	
నేర్చుకొనవచ్చును. అన్నిగ్రంథములకును (తపాలాఖర్చులు ప్ర	
త్యేకము)	
శ్యామాసుందరము(నవల)—ఒంతలి సత్యనాథము గారు.	
నలువదేండ్లకు పూర్వ మాంధ్రదేశమును కలవరపడిచిన రంపయు	
ద్దమునకు సంబంధించినకథ యందు వర్ణింపబడినది. కథ, వర్ణన	
లు, పాత్రలు, హృద్యముల పాతకులమనముల నాకర్షించును.	1-0
బారీష్టరు పార్వతీశం (భా.1) మొక్కపాటి నరసింహశా	
స్త్రిగారు(సాహితీసమితి) హాస్యరసభరితమగుకథ.	1-4-0
(కవుల జీవితములు గల, శతకములు.	
(మంచి అచ్చు, దశసరి కాగితములు)	
శతకకవుల చరిత్ర—నం. సుబ్బారావు	3-0-0
కవిత్యతల్లవిచారము	2-0-0
సకలసీతీసమృతము	1-8-0
వృషాధిపశతకము	0-4-0
సర్వేశ్వర శతకము	0-4-0
దేవకీసందన శతకము	0-4-0
ఒంటిమిట్ట రఘువీరశతకము	0-4-0
అనిమారకము	0-10-0
నవనాళిచరిత్ర (ద్విపద)	0-12-0
ఆంధ్ర వాఙ్మయచరిత్రము	5-0-0
నారాయణ శతకము	0-4-0
కాళహస్తిశ్వర శతకము	0-4-0
దాశరథి శతకము	0-4-0
శ్రీరామలారకశతకము	0-4-0
పాస్తుఖర్చులు ప్రత్యేకము.	

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, నెం. 6, 7 తంబు శెట్టిపిథి, బార్డిలపుర, మద్రాసు

చీనాపరిస్థితులు

ఉత్తరదక్షిణ చీనానాయకుల

సంధి ప్రయత్నములు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతల)

లండన్, మార్చి 20:—స్వాంగ్ పేషన్ 10 మైళ్ల పొడవుగ

నున్నది, జాతీయపక్ష పైకివారు, ఇంకా పోలీసులనుండి దళితోచుచున్నది. తత్ఫలితముగానే పోలీసులను పోయిం గు చింగుగారికి 'రాయబారి'ని పంపి, నిక్షేపక్షకపంత్రి గా పా డవలనుకొనలేదు. స్వాంగ్ పేషన్ దీనినిజూడ చాంగ్ పేషన్, చాంగ్ పేషన్ పంపించుచున్నది. ఇంకా పోలీసులను కుదిరెనను చున్నది. కుదిరెనను, నెమోకునుకోపోవుచున్న 7 వేల స్వాంగ్ పేషన్ పైనికులు ప్రాంతపట్టాను కావలెనని, బ్రిటిషు సేనలు రేపు, దూరముగనున్న బ్రిటిషు ఇంజనీరు ఆక్రమించుకొనెదరు. దక్షిణ చీనా పైనికులు నగరముగో పటికి బోయినవెంటనే పో బరుచుకొనెదరు. ఉత్తరచీనా పైనికులు నీరినవలను అట్లు కొనుటలేదు. ప్రాంతపట్టాను ముఖ్యమం దారును మూసివేసిరి. అంతర్జాతీయ సెలెక్షన్లులో నున్న మార్గములనుగూడ ఏని మిషన్లందైనా మూసివేయవచ్చును దీనికి నెలకల వేలకొలది సాయుధ సైనికులు నిరాయుధులు గుంపులుగ కరుచున్నారు. స మ్మెలు వ్యాపించుటలేదు.

పూర్వ, చీనాపరిస్థితులు కమ్యూనిస్టుల హస్తగత మైనవి హ్యూంగ్ నాన్ తెలుపుచున్నది. సైనికవ్యవహారములు గూడ వీరిచేనే నివహించబడుచున్నట్లు. వీరికి బ్యూరోసింగుచీ గారి అండ ఎక్కువగానున్నది. ఇరవేపుడు హ్యూంగ్ పటాల మును నడుపుచున్నాడు. చివరకు పేషన్ గారి కీనియందు వి శ్వాసము లేనందున ఆసియా బ్యూరోసింగుగారికి ఆతిథ్యము సరిప డదు. హ్యూంగ్ లో కార్మికయువప్రదము భారముగ నున్నది. బ్రిటిషు ప్రతికూల పని చేయుచున్న చీనాపనిపెద్దను, అమెరికా ప్రతికూల పనిచేయుచున్న చీనా పనిపెద్దను తక్షణము మను మ్మెలు సమ్మెగట్ట నటుల చేయవలెననియు లేనిచో ఆతిథిని కాల్చిజంపెదమనియు భయపెట్టుచున్నారు. సమ్మె తప్పక గట్టవలెనని నెదరటం. ఇట్టిపంగతులందేని చింగ్ పేషన్ గారు ఉ త్తరచీనా పైనికులతో సంధిజేసికొనుటకు ప్రయత్నించవచ్చు ను. దీనివలన తన అధికారము అవగతముగ వీరదుననియు, క మ్యూనిస్టులను తోటిచేయవచ్చుననియు అనుకొనుచున్నాడు.

న్యూఢిల్లీ సతనము

రంగు, మార్చి 18:—ఉత్తరచీనా సేనలకును, దక్షిణ సే నలకు సంఘర్షణలు జరుగనున్నది. వ్యవహారములందు గో లగానున్నది. నమ్మకగలగురు బహు అపురూపము. కాని దాక్షిణాత్యము న్యూఢిల్లీను బట్టుకొనుటకు సేనలన్నిటిని కేం ద్రికరణము చేయుచున్నారు.

కాని స్వాంగ్ పేషన్ కార్మిక అల్లరు తెలులున్నను, నెమ్మదిగనే యుద్ధముచున్నాడు.

స్వాంగ్ పేషన్ మునిసిపల్ ఛైర్మన్ అమెరికన్ స్ట్రక్చర్ ట్రెడియూను రంగునిమిత్రము చేసిన ఏర్పాటులకెంతయు కొని యాడిరి. త్వరలోనే క్యాంబుసేనలు న్యూఢిల్లీను బట్టుకొను నట. దీనితో క్యాంబుసలకు స్వాంగ్ పేషన్ ఉత్తరచీనానుగల్పు వైల్దే వశమగును ఇదియే స్వాంగ్ పేషన్ ప్రాణాధారము.

జాతీయ పైనికులు స్వాంగ్ పేషన్ ప్రవేశించువరకు స్వాంగ్ పేషన్ సమ్మెనానను. సమ్మె అంతయు రాజకీయ సంబంధమైనది యూనియనువారే చెప్పుచున్నారు.

జాతీయవాదులలో చీక కల్లెననుచున్నారు. కాని అతివాదులకే జయము గల్గిననుచున్నారు.

తమ నాయకుని పరిభ్రమించుటకు క్యాంబు సైన్యాధి కారులు ఒప్పుకొందురాయని సందియముచున్నది. ఇంకను క్యాంబుసలు న్యూఢిల్లీను ముట్టించి భయపెట్టుచునే యు న్నారు. తంతులు తెగిపోవుటచే గాని త్రోవలో అడ్డుకొను టచేగాని స్వాంగ్ పేషన్ పంతులు తెలియుటలేదు. కాని ముఖ్య పైనికులు దీనినెరు. న్యూఢిల్లీ క్యాంబుసలచేజిక్కును. ప్రతిపక్ష సేనాధిపతుల ఏర్పాటుచే క్యాంబుసలు స్వాంగ్ పేషన్ రెండువిధముల ముట్టించుచున్నారు. 'న్యూఢిల్లీ'మీ చనే గురియుంచి 'టోక్యో' సరస్సుకుపోవుచున్నారు. దక్షిణ సేనలతో రాయబారములనుపట్టి చాంగ్ పేషన్ పంపించు రాయ బారములనుపట్టి యాంగ్ లోయనుండి పోవనున్నారు.

న్యూఢిల్లీలో వోల్టేజీ చేయుటచేతను బలాత్కారముగ అనుబంధము చాంగ్ పేషన్ పంపించుగారి పాలనము జనరంజకము గలేదు.

నర్దంబులో పరిపాలక పరిస్థితులు సగముగా వీరదీ యభివృద్ధిగాంచుచున్నవి. సరిహద్దు, ఆర్థికవిషయములగుడ సామ్రాజ్యసభలో స్పష్టముగ తెలిసినది.

థిల్లివార్తలు

వివిధరాజకీయకక్షలకు రాజీకుదుర్పు

ప్రయత్నములు

థిల్లి, మార్చి 20:—వివిధరాజకీయకక్షలు కలసి పనిచే సినగాని లాభములేదని కేంద్రశాసనసభలయందలి కాంగ్రెసుప క్షులసభ్యులు 18 మంది స్వరాజ్యపక్షపు నాయకునికిని కాం గ్రెసు అగ్రస్తులకును అగ్రపంపినట్లు తెలియుచున్నది. గౌహతి నిర్ణయముననుసరించి కేంద్రశాసనసభలయందు పనిజరుగవల యుననియు, రాష్ట్రపుపరిషత్తుల ననుసరించి తగుకార్యక్రమము ను నిర్ణయించుకొనుటకు రాష్ట్రీయశాసనసభాసభ్యులకు సంపూ ర్ణ స్వాతంత్ర్యము (మంత్రిపదవుల నంగీకరించుటతోసహా) ఇవ్వ వలయుననియు ఓరుకోరుచున్నారు. ఈనూతన ఆమోదింపబడిన అన్ని రాజకీయకక్షలకలసి పనిచేయుటకు అవకాశ మేర్పడునని తలచుచున్నారు.

భారత శాసనసభా సమావేశము ముగియులోపుగనే ఈ విషయమై ఆలోచించుటకు యావద్భారతకాంగ్రెసుసంఘ సమావేశము జరుపవలయునని అగ్రహారులు కోరుచున్నారు. (అ. ప్రె. స్పెషలు)

కలకత్తా, మార్చి 19:—ఈ ప్రభువు అఖిల భారత విద్యార్థివిషయక సంఘ సంఘమున కధ్యక్షులుగనుండుట కంగీ కరించిరి. వారు కర్ణాటక కిట్టావ్రాసిరి. "తమ స్పీచును ప్రయత్నింపవలసినదేయని చెప్పెదరు. ఇంతవరకు ప్రయ త్నింపబడకుండుటయే యశ్వర్యకరము. ప్రజల నిస్పృహయే దీనికిగారణము. నేను అగ్రస్తుమగానుండి తమ కేమైనసహ యము చేయగలిగిన అదియే నా పరమభాగ్య మని తలంతును." సంఘమునందు సర్ పి సి. రాయ, కాశీబాబు మహారాజా వారు, మిమెన్సింగ్ మహారాజావారు, రాజారీషేక్ష్మవాగారు, కల్లులు గిడ్డి గార్లున్నారు. బిహారు బరిస్టా మంత్రిగాడ సా నుభూతి తెలిపెను. (అ. ప్రె.)

మశీదుముందు వాద్యములు

63 హిందువుల అరెస్టు

బారీసాలు, మార్చి 20:—లక్నోలో గ్రామవాండు మశీదు మందుగ వాద్యములతో పోవ ప్రయత్నించినందులకు 63 వహాబ్బుదీయులు అరెస్టు చేయబడిరి. బారీసాలు జెయి లునందున్నవారిని బెయిలుపై విడుదలచేయు మనగా వారంగీ కరింపలేదు. ఏ ప్రె లు రెండు వేదిన విచారింపబడును. (అ. ప్రె.)

అలహాబాదు, మార్చి 20:—పయోనీరు పత్రికకు ఓండి యానుండి వైవాకు పోయిన అయిరోపి యుల కుటుంబముల నిండ్లాండుకు పంపబడినదిగోరుదు ఇంగ్లాండునుండి హుకుములు జారీయైనట్లు తెలిసినది.

బెంగళూరు, మార్చి 20:—కె. వట్టవనుగారు లండను రాబోవు నెలలో విద్యావిషయకమహాసభకు ప్రతినిధిగ బోవు చున్నారు.

అహమదాబాదు, మార్చి 19:—పూనా సి. ఐ. డి వారు నగిందాసు మగన్వాజుగారిని అరెస్టు చేసిరి. మిల్లసాక్షి అపహరించినందులకు అతనిని విచారింతురు.

మధుర, మార్చి 20:—శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యస్వామివిగ్రహము తలపగిలిపగిలియుండుటచే చాలసంచలనము గలిగినది. అది రాతి దిగాదనియు సున్నముతో చేయబడినదనియు చాలపాతిదనియు తెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

కూనూరు, మార్చి 20:—నిన్న వహాబ్బుము కోటగిరి యందు కైక్రీస్తవచేవలయువు వారి కోర్కెను మద్రాసుడివపు గారి గౌరవసత్కమన జరిగినది. దేవాలయ పాధాన్యమునుగూర్చి యాద్రోవూరి హుకు నవహాబ్బును నిచ్చిరి.

మాతృహత్య

హగినాను కేసు

బెంగళూరు, మార్చి 19:—నేడమిగిలిన 5 గురుప్రాసి హ్యవను సాక్షులనిచారాయముగిలినది. ముద్దాయి న్యాయాధి కారికిట్లు తెలిపెను. "తుపాకియు, తోటాయు నాపైబైలోను న్నవి. నేనొకసారి పిచ్చికుక్కనుదంపుటకు పశువైద్యులయ మునకు పోతిని. అక్కడకు పోకమునుపే కుక్కచచ్చియుండెను. తిరిగివచ్చునపు డొకపక్షికి గురిపెట్టితప్పితిని. ఆకాశిలోటాయే వానిలో కలిసియున్నది. మంగళవారమునాటికి వాయిదావేయ బడెను. (అ. ప్రె.)

హరిద్వార గురుకులోత్సవము

మీరాబాయిగారు (స్నేహకన్య)

ధ్వజారోహణమును జరుపుట

హరిద్వారమున గురుకులోత్సవ సందర్భమున భారత తం తుకారక సంఘమునా కేర్పరచిన ఖిద్దు ప్రదర్శనమున కం గముగ ప్రదర్శనకాలావరణమున యీనెల 15 వతేది సాయం కాలమున మహాత్ముని శిష్యురాలగు మీరాబాయిగారు శుద్ధఖిద్దు రను గరించి వచ్చెను. చాలమంది పాధువులను యితరులను గు రుకులోత్సవాధ్యక్షమును కుంభ మేళోత్సవము కొరకును హరిద్వార మువచ్చియుండిరి గాన వారందరును నచటికి వచ్చియుండిరి.

జాతీయ మేళమువారు భారతజాతీయ గీతమును వా యించిరి. మీరాబాయిగారికి పెక్కుమంది పుష్పమాలలను స మర్పించిరి జాతీయ వలంటీరుదళమునేనాని మీరాబాయిగా రిని ధ్వజారోహణ మొనరింపగోరెను. అంతట పుష్పమాలలలో మునిగియుండిన మీరాబాయిగారు హిందీభాషలో గంభీరో పన్యాసము నొసగెను. ప్రపంచమునందున్న అన్ని జాతీయపతా కములకం దెనుగూడ భారతజాతీయపతాకమునం దధికమగు సాంకేతికముకలదు. (హర్షము) హిందూకైక్రీస్తవ మహమ్మద్ యాదిమతములన్నియునందం దిమిడియున్నవి. రాట్టుము ప్రపంచ మునకు శాంతిసందేశము నొసగుచున్నది. ఈపతాకము మనజా తీయతకు చిహ్న మగుట మాత్రమేగాక భారతదేశమునకు మన ముచేయవలసిన నేవనుగూడ నదిమనకు జ్ఞాపకముచేయుచున్నది. ఖిద్దునుకట్టకపోయినను యితరమతములను ద్వేషించిననుగూడ నీవతాకము నురూర్చి మన ముహ్మంగుటకన్నదల్మే యగుదుము అనిమీరాబాయిగారు నుడివిరి.

పిమ్మట మంగళవాద్యములు మ్రోగుచుండగను పుష్ప వృష్టికురియుచుండగను మీరాబాయిగారు జాతీయపతాకము నెగురవేసిరి. వలంటీరులగు యువకులు జాతీయగీతములను పాడిరి. కాంగ్రెసుగురుకుల ప్రధానాచార్యులగు ఆచార్యరామ దేవుగారు రాట్టుమునుగూర్చి గంభీరోపన్యాసము నొసగిరి. పాక్వీరిపద్ధతి నిరసించుచు శాస్త్రములలోనుండి చాలాశోకములనుగూడ చది విరి.

పిమ్మట మీరాబాయి స్నేహకన్యగారి చరిత్రను యిం ద్రాగారు సంప్రహముగా వివరించిరి. ఆమె సత్యాన్వేషణము కొరకు చేసిన సౌప్రత్యాగము నింద్రాగారు వివరించుచుండగా నిరింతరమున హర్షగ్రస్తులు చెలరచుండెను. మీరాబాయిగారి నభినందించుచు చంద్ర రఘువీరవారాయణ సింగుగారుగూడ నుపన్యసించిరి.

పొలాచీ మ్యునిసిపాలిటీ

మహాత్ముడు పొలాచికి వచ్చినపుడు సన్మాన పత్రముల ను సమర్పించవలె నను తీర్మానము మ్యునిసిపల్ సంఘసభలో నామోదింపబడెను. (శ్రీ ప్రెసు)

బొంబాయి మార్చి 21:—ఆర్యసమాజప్రచారకుడు ఉ మెస్సీంగుగారికి సంవత్సరముకనవరకమును నూరు రూపాయల జరిమానాయువిధించిరి.

కలకత్తా, మార్చి 19:—నేటిదినము వంగరాష్ట్రశాసన సభలో పోలీసు డిమాండుపై చర్చజరిగెను. డిమాండుమొత్తము తగ్గించుటకై మాడకోత లుపపాదించబడెను గాని ఒక్కటి యిం ఆమోదింపబడలేదు. పోలీసు డిమాండుపై చర్చ ముగియక పూర్వమే సభ సోమవారమువరకు ఆవుదలచేయబడెను.

స్ట్రెట్టు, మార్చి 19:—మశీదుముందు వాద్యములతోనే హోలీపండుగ శాంతముగ నడచినది. మహమ్మదీయులు వాద్య ముల సహించిరి.

కలకత్తా, మార్చి 19:—నేడు హిందూమతను అగ్రీసులో కెండు హైందవేతర కుటుంబములు ఒకబడిపంతులుఇరువురువిద్య నేర్చిన స్త్రీలు ముగ్గురు బిడ్డలను హైందవులైరి. కలకత్తాలో వారు గౌరవ కుటుంబీకుల సంబంధములు గలవారు.

కలకత్తా, మార్చి 19:—హాస్య అనువారిఇల్లు సోదాచేసి పోలీసువారు మందుగుండు సామానును ఒక విస్ఫోటన కైఫీ లును పట్టుకొనిరి. హాస్యగారిని జెయిలునందుంచిరి.

డక్కన్, మార్చి 18:—ప్రభుత్వ వైద్య పాఠశాలయందు ఉన్నత తరగతి విద్యార్థి పాటాసియంపై నెడు తీసికొని ఆత్మ హత్య చేసికొనెను. పరీక్షలో ఆతడు దొంగతనము చేయుచుండ పట్టి వెడలగొట్టిరి.

శృంగార గ్రంథమాల.

వెలువడినది.

ప్రథమకుసుమము.

వెలువడినది.

సర్వాంగసుందరమయిన యిట్టి శృంగార ప్రబంధమితవలన
కాంక్షలు కనిపించి యెరుగరని సుఖభావముగ చెప్పుచున్నాము.

శృంగార రాధామాధవం.

ఇందు రాధామాధవుల శృంగారలీలలు, రాధామాధవుల ప్రణమాను
రాగము, రాధావిరహము, శుకసందేశము, రాధామాధవుల సంవా
దము, సవతులసంభాషణములు, రాధాగోక్తులు, మాధవుని మంద
లింపులు నిందు నెఱజూతనపు నేర్పుతో నిర్వహింపబడినవి. రాధికా
సాంత్యసరచనకిది మేలుబంతి. అత్యద్భుతమగు రాధామాధవుల శృం
గార చిత్రములతో సునర్ణాక్షరములుగల కాలికొబ్బెండుతో ఇద
రైటుపేజరుపై ముచ్చటగూర్చు సచ్చుకూర్పుతో విరాజిల్లుచున్నది.

మెల పోస్తేజితో రు. 2-6-0

మేనేజరు, శృంగార గ్రంథమాల, పోస్టుబాక్సు 110, మద్రాసు.

మదరాసు రాజకీయములు

ఇండిపెండెంటు మంత్రి వర్గము కాంగ్రెసు పక్షము
వారి ధర్మము

ఎక్స్ ప్రెజిడెంట్ మాండునందుకోత-దాని అడ్డము

మరల యెన్ని నీలు జరుపుటకు రాష్ట్రమువారు
సంసిద్ధులై యున్నారు

జార్జి జోసెఫ్ గారు

మద్రాసు, మార్చి 20:—సంప్రార్థ వార్తాపాపనిధానమును
అమలునందుచున్నవలయునని కోరుచు ఎక్స్ ప్రెజిడెంట్
దుపాదింపబడినకోత ఆమోదింపబడినది. తత్ఫలితముగ ఏర్ప
డిన పరిస్థితులనుగూర్చి ఆలోచింపవలెను. ఎక్స్ ప్రెజిడెంట్
నందు కోత ఆమోదింపబడగానే మంత్రివర్గమువారు తమఉద్యో
గములకు రాజీనామ ఇచ్చియుండెదరని నమ్ముచున్నాను. గవ
ర్నరుగారు ఈరాజీనామాను అంగీకరింపలేవనిపూడ నమ్ముచు
న్నాను. ఇట్టిపరిస్థితులలో ఉద్యోగములకు రాజీనామ ఇచ్చుట
గౌరవముతో కూడిన పద్ధతినని చెప్పక తప్పదు. డిమాండు
త్తము తగ్గింపబడిన మంత్రివర్గము రాజీనామ ఇచ్చుట ఆత్మగౌ
రవమును నూచించు సాంప్రదాయము. మద్రాసు మంత్రివర్గము
వారు వేరు విధమున ప్రవర్తించి యుండును.

రాష్ట్రపు పరిస్థితుల ననుసరించి గవర్నరుగారు రాజీనామాలను
అంగీకరింపకుండుటకూడ సరియగు పద్ధతయే యని చెప్పుచున్నాను.
కాని ఈసందర్భమున ఒక హెచ్చరిక తెలుపవలసి
యున్నది. చిన్నకోత ఆమోదింపబడుట ఒకవిషయము మరియు
పెద్ద మొత్తములు తగ్గింపబడుట నేరువిషయము. ఒకచిన్న
కోతను గవర్నరుగారు నిర్లక్ష్యమునవర్తనచేయును. కాని పెద్దది
గొప్ప మొత్తములు తగ్గింపబడిన రాజకీయసాంప్రదాయముల
ననుసరించి గవర్నరుగారు చర్య తీసుకొనకతప్పదు. ఈపరిస్థితుల
నన్నిటిని గుర్తించి అపొషమనవర్తన వాయవ్యము నామ
సంకటావలంబెట్టిగారు కడచిన గవర్నరును కొత్తవర్తన చేసిరి.
రిజిస్ట్రేషను డిమాండును గౌరవంగా మొనరిగారు ప్రతిపా
దించిరి. రిజిస్ట్రేషను డిమాండు తగ్గిన మరల బడ్జెటునందు లోటు
ఏర్పడునని ప్రభుత్వమువారు తేలిపిరి. ఈసందర్భపు బడ్జెటు

నందు నిలవ ఏర్పడుటచే రిజిస్ట్రేషను డిమాండు తగ్గించవచ్చునని
వెంటావలం బెట్టిగారు నూచించిరి. మంత్రిగారేమియు సమా
ధానము చెప్పజాలకపోయిరి. కాని వెంటావలంబెట్టిగారు తన
ఉపపాదనము నవసంహరించుకొన యత్నించిరి. జస్టిసుపక్ష
మునా రిండులకు అంగీకరింపలేదు. కడకు కానసభయందలి
అధిక సంఖ్యాపక్ష అనుమతిపై వెంటావలంబెట్టిగారు కోత ఉప
సంహరించుకొనబడెను.

వెంటావలం బెట్టిగారు అతనిపక్షమువారు ఈఉపపా
దనమును ఉపసంహరించుకొనకున్న మంత్రివర్గము మరల ఓడి
పోయెడిది. అప్పుడు తప్పక మంత్రులు రాజీనామ ఇవ్వవలసి
యుండెడిది. ఈసందర్భములలో వెంటావలం బెట్టిగారు చేసిన
పని సమయోచితముగ నున్నదని నాఅభిప్రాయము.

కాంగ్రెసుపక్షమువారు మంత్రివర్గములనుగాని ప్రభుత్వ
మువారిని ఇతర ఉద్యోగములనుగాని అంగీకరింపజూపనియు
ఇతరపక్షములవారు మంత్రివర్గముల నేర్పరుముటకూడ ప్రతి
ఘటించవలయు ననియు, గౌరవతీ కాంగ్రెసునందు తీర్మానిం
పబడెను. కడచిన గవర్నరుగారు సుబ్బరామయ్యగారి మంత్రివర్గము
అంతముండి యుండవచ్చును. కాని కాంగ్రెసుపక్షమువారు
నేరువుచుగ ప్రవర్తించిరి.

కర్తవ్యమేమి? మదరాసు రాజధానియందు ప్రత్యేక
పరిస్థితుల ననుసరించి సామి వెంటావలంబెట్టిగారు కడచిన
గురువారమునాటివలెనే కాంగ్రెసు నిర్ణయమునకు వ్యతిరేకముగ
ప్రవర్తించవలయునని కోరుచున్నాను. మంత్రివర్గము నోడగొట్టి
తానే మంత్రివర్గము నేర్పరుముట ఉచితము. కాని ఏకారాము
చేతనను కాంగ్రెసువారు ఉద్యోగముల నంగీకరింప ఇష్టము
లేకున్న కాంగ్రెసుపక్షమువారు ప్రస్తుతమున్న మంత్రిలను
బలపరచును రిజర్వేషనుకాని సరియైనందుముట వారిధర్మము.
ఈపద్ధతి క్రమమో కావో చెప్పజాలకు గాని న్యాయప్రభుత్వ
మును ఆగ్రాహకులైకొనియే ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానమును
ప్రతిఘటించుటయగును.

కాంగ్రెసుపక్షమువారు నేరువుచుగ ప్రవర్తించిన మ
రల ఎన్ని కలజరుగవలసిన అనవరమేర్పడును. ప్రస్తుతమున్న
మంత్రివర్గము ఓడిపోయి, కాంగ్రెసువారు మంత్రివర్గమునంగీ
కరింపకున్న గవర్నరుగారు పాపగలురాజుగారిని ఆహ్వానించి,
మంత్రివర్గ మేర్పరుపవలయునని వారిని కోరెదరు. మరల ఎన్ని
కలు జరుగవలయునని పాపగలురాజుగారు కోరెదరు. ప్రస్తుత
ము నూతననిన్ని కలు జరుప రాష్ట్రమువారు సంసిద్ధులైయున్నా
రు అనువిషయమును గమనించి పనిచేయవలెను. (ఫ్రీప్రెస్)

ఆత్మ హత్య

తగులబడుచున్న భార్యను భర్త కీటికిలోసుంజే
పారవేయుట

అహమ్మదాబాదు, మార్చి 21:—నిన్న మధ్యాహ్నము
జమ్నాదాసు సోతీలాలుభార్య బాయిలక్ష్మి బట్టలపై కిరసనా
యలు పోషికాని అంటించుకొనెను. భర్తతోపారాజీ అంటిం
చుకొని నమ్ముటకు నిశ్చయించి ఇట్లుచేసెను. అంటుకొనిన భా
ర్యను “ఇట్లుంటుకొననున్న భయముచే కీటికిలోసుంజే భర్త యా
మెను పొందెనగా ఆసుపత్రి లింపొయిరి. ఉపయమున ఆమె
మరణించెను. (ఫ్రీప్రెస్.)

కొన్నూరు, మార్చి 19:—శ్రీసక్లత్వాలాగారు ఉదయ
మున ఇక్కడకు వచ్చిరి. మహ్మదు సభాసభ్యులును కన్యానిష్ఠు
సంఘకార్యదర్శియు హజరు మోహినీగార్లు వారిని ఆనరించి
రి. తరువాత సక్లత్వాలాగారు మిల్లుపనివాండ్రుగౌరములమాచి
అయిదోసెయు లట్టిప్రదేశముల తమ కుక్కలపై నుంపరనిరి.
బహిరంగసభలో మధ్యాహ్నము ముసల్మానించి పురపాలకసంఘము
వారి స్వాగతప్రత మందుకొందరు. రాత్రి డిల్లీ పోయెదరు.
సోమవారం బాన్సిలోనుండి బొంబాయి వెళ్లెదరు. ఆ. ప్రె.

రంగూను, మార్చి 19:—బర్మారంతాంగ ఉద్యోగ స
భవారు పైలుగారికి సాగవంకచ్చిరి. ఒకనెండి సిగరెట్టు పెట్టె
యు, పుస్తకముల పెట్టుకొనుట కుపయోగించు నుడికైయు
వారి కిచ్చి బహూకరించిరి. కొన్నిలు ఉద్యోగసంఘమువారు
కానసభభావర్తల పొందుదేయించి వారికి బహుమతినిచ్చిరి.

బొంబాయి, మార్చి 19:—రాయల్ కమిషను వారు
బొంబాయి 24 వ తేదీన వచ్చురు.

బొంబాయి, మార్చి 19:—సందేపు సుప్రముగల అరెస్ట్
యును జియిజెన బిన్ కాలెగారు నేడు కోర్టునకు తీసుకొనిరా
బడిరి. పందేపు స్వయం నోకదానిని ఈతడు నంపెనట. గుడ్డ
పువారు జియిజెన దానిని సంప్రయం మంచి వానిని తరిమె
నట.

మత వైషమ్యములు అంతమొందు సూచనలు

హిందువులకు మహమ్మదీయులకు రాజీ కుదురుట

సంయుక్త నియోజకవర్గములను మహమ్మదీయులు అంగీకరించుట

సాంఘిక సంఘర్షణ మంత మొందింప ఒకసంఘ మేర్పడుట

ధర్మి, మార్చి 20:— ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్య మవసరమాకాదా అను విషయమై చర్చ సలుపుటకు దాదాపు 30 నుండి మహమ్మదీయ నాయకులు జైల్లము హోటలునందు సేదీదినము సమావేశమైరి. జిన్నాగారు, మహమ్మదాబాదు మహారాజగారు, సర్ మహమ్మదు హఫీజగారు, సర్ అబ్దులు కయాముగారు, డాక్టరు అహ్మద్, ముఫ్తలూన మహమ్మదాలిగారు, హాజిగజనఖర్, ఆ ఖానుగారు, ముఫ్తలూన మహమ్మదుయామాబు గారు, జన్మహసీదు ఇమాముగారు మరికొందరు ప్రముఖులు సభకు సన్నియుండిరి.

జిన్నాగారు అధ్యక్షుని పదవిని స్వీకరించిరి. ప్రస్తుతమున్న హిందూ మహమ్మదీయ ఒడంబడికను సవరించువిషయమై కాంగ్రెసు అధ్యక్షులగు శ్రీ సు శ్రీనివాసఅయ్యంగారు గావించిన మాన నిలపై చర్చ జరిగెను. ప్రత్యేక సాంఘిక నియోజకవర్గముల సంతకమొందించి సంయుక్త నియోజకవర్గము లేర్పడవలయుననుట శ్రీనివాసఅయ్యంగారి మానని సారాంశముగ నుండెను. చర్చ సందర్భమున మహమ్మదీయ నాయకులు వ్యక్తి అభిప్రాయము లను ప్రకటించిరి. ఇటీవల వై.కె.ఎస్.ఎస్. సభలో సర్ శంకరను గారి తీర్మానముపై జరిగిన చర్చ అధికముగ ప్రస్తావనకు లేబడెను.

సంయుక్త నియోజకవర్గములు ఆమోదింపబడుట

ధర్మి, మార్చి 20:— చర్చ జరిగిన పిమ్మట కొన్నివరతులపై సంయుక్త నియోజకవర్గములను అంగీకరింపవచ్చునని సభవారు ఏకగ్రీవముగ తీర్మానించుకొనిరి. సింఘను బొంబాయి రాష్ట్రమునుండి విడదీసి ప్రత్యేక రాష్ట్రముగ నేర్పరచవలయుననియు, సరిహద్దురాష్ట్రములందు సంస్కరణములను ప్రవేశపెట్టవలయు ననియు సభవారు కోరిరి. ఈరెండు వరతులను హిందువులు అంగీకరించిన అన్ని రాష్ట్రములందు సంయుక్త నియోజకవర్గముల నేర్పరచు విషయమై మహమ్మదీయులు అంగీకరించెదరు. హిందువులు అధికసంఖ్యాకులుగ నున్న రాష్ట్రములలో మహమ్మదీయుల కివ్వబడు హక్కులను, మహమ్మదీయులు అధిక సంఖ్యాకులుగ నున్న (బెంగాలు, పంజాబు, సరిహద్దు) రాష్ట్రములందు హిందువుల కొనగవలయునని తీర్మానింపబడెను. పంజాబునందును బెంగాలునందును రెండుసంఘముల జనసంఖ్య ననుసరించి ప్రాతినిధ్యము నిర్ణయింపబడవలెను. శీఘ్రశాసన సభకు కూడ సంయుక్త నియోజకవర్గములే యుండువచ్చును గాని మూడవవంతు స్థానములను మహమ్మదీయులకు ప్రత్యేకింపవలెను. ఈవరతులను సభవారు నూచించిరి.

దేశమునందలి వివిధమహమ్మదీయ ప్రతిష్ఠాపనలు ఈ వరతులను అంగీకరింపవలసియున్నది. ఈసూచనలు రెండు సంఘములవారు తప్పక అంగీకరించెదరని పలువురు నమ్మచున్నారు.

ఈసమావేశమునందే ఉద్యోగముల విషయము గురించియు, మత సాంఘిక సాంప్రదాయములకు సంబంధించిన టిల్లుల విషయమై శాసనసభ్యులవలంబింపవలసిన విధానము గురించియు చర్చ జరిగెను గాని ఎట్టితీర్మానము గావించబడలేదు.

(ఆ. ప్రె.)

సాంఘిక సంఘర్షణ

మంత మొందించుట

కలకత్తాలో ఒక సంఘమేర్పడుట

కలకత్తా, మార్చి 20:— దేశమునందు వ్యాపించుచున్న సాంఘికవర్గ వైషమ్యములను అంత మొందించుటకై కలకత్తాలో 'మిత్రసంఘము' స్థాపించుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఈసాంఘిక విభేదములు జాతీయతాభివృద్ధికి ఆటంకముగ నున్నవి. రిటేండరాఫ్ టాగూరు, సిన్హాప్రభువు, ముఫ్తలూన అబ్దుల్ కలాం అబదు, 0వతండు జార్జి హువెల్లు, రెవరెండు

బిష్ప్ వాల్సు, అంగారక ధర్మసాల, మహామహాపాధ్యాయ హరిప్రసాదశాస్త్రి, సర్ జగదీశచంద్ర బోసు, సర్ ఆర్. యాన్. ముక్తర్, యస్. కుదాబస్సు, మయూరభంజ మహారాజీ, ప్రాఫసర్ యదునాథ సర్కారు, యస్. కె. దత్త, ప్రాఫ సర్ యస్. రాధాకృష్ణను, బిషివ చంద్రపాలు, రామానంద చటర్జీ, హరేంద్రనాథదత్తు, ముఫ్తీవాహేద్ హుసేన్, ప్రాఫసరు భంకారూరు, పండిత సీతానాథ తత్వభాషను, సత్యానందబోసు, డాక్టరు మైత్ర మున్నగు ప్రముఖుల సంతక ములపై ఈక్రింది ప్రకటనము గావించబడినది:—

“దేశమున సాంఘికవర్గ వైషమ్యములు తీవ్రరూపము దాల్చుచున్నవి. జాతీయతాభివృద్ధికి దేశసాభాగ్యాభివృద్ధికిని ఆటంకకరముగ నున్నవి. అన్ని మతముల ఎడల గౌరవము, మానవసేవ, వైభక్తి ప్రజలయందు వ్యాపించినగాని విపరీత పరిస్థితులు అంతమొందవు. ఈక్షేత్రముతో మిత్రసంఘము స్థాపింపబడుచున్నది అన్ని మతములవారు ఈఉద్ద్యమ విజయమునకు తోడ్పడి, సాంఘిక సంఘర్షణను నంతమొందించి మానవసౌభ్రాతృత్వభావములను వ్యాపింప చేయవలయునని కోరుచున్నాము”

మిత్రసంఘపు ప్రారంభసమావేశము 22వ తేది మంగళవారము జరుగును (ఆ. ప్రె. స్పెషలు)

కార్మిక సమావేశము

నల్లత్వాలాగారి యుద్దేశము

కాన్పూరు, మార్చి 19—ఉదయమున నల్లత్వాలాగారు ధర్మినుండిచ్చి రాత్రి 10గి వెళ్లిరి మూడునాలుగుగంటలు కార్మికుల ఇంట్ల మాచి కార్మికపరిషత్తుల గ్రహించిరి. వారిభోజన వసతులనుగూర్చి తెలిసికొనిరి.

వస్త్రధారణ సభా కార్యదర్శి యాధిపత్యమున జరిగినమహా కార్మిక సభయందు నల్లత్వాలాగారు పాల్గొనిరి. సేను రివేల మెళ్లనుండి కార్మికుల కితిగతుల తెలిసికొనుటకునా దేశమందు పుంచిపరిస్థితులు చేమారు మాన్యుల నాలోచించుటకు భారతీయుడుగ వచ్చియున్నాను. సేను మీకు తెలియకున్నను మీ వృత్తి యందు మీకు సో దరులైన రహ్మా ఇంగ్లాండు కార్మికులు మీ కంపిన సందేశమున “భారతదేశమందలి కార్మికులందరును ఐకమత్యము నంది బలవత్తమైన కార్మికసంఘముగా నేర్పడవలెను.”

ఇంగ్లాండు అమెరికాలలోను ఇతరపాశ్చాత్యదేశములందలి కార్మికపరిషత్తులను తేలి వాటితో సరిపోల్చగా భారతపరిస్థితులు భయంకరములనిరి. పనిజేయుచుకొనువారు ఎక్కువ ధార్యులని చెప్పరారు కాని కార్మికులు చాల కట్టుబట్టుములను లోనై చక్కని సంఘసర్కారుగలవారు గావున యజమానులు కార్మికులపట్ల వివశలసినవారైరి. యజమానులు అన్ని దేశములందును కార్మికుల కొల్లగొట్టువారే. వారియపాయములనుండి రక్షించుకొనుట కొకేమార్గముగలదు. అదియే సంఘసర్కారు. నిర్వాణాంతరము గాని వారికి తెలియదు. యజమానుల వంశగల కత్తియదియొక్కటే.

రాజకీయ నాయకులు కార్మికసంఘ నిర్మాణము లేనిది లేనిది జాతికి కత్తి గ్రహింపవలెను. దేశమునకు స్వాతంత్ర్యము రాజాలదు.

కార్మికు లందరును వస్త్రధారణ సభలో సభ్యులు గావరెననిరి

పురపాలక సంఘమువారు నల్లత్వాలాగారికి సాయంకాలము స్వాగతమిచ్చిరి. (ప్రీ ప్రెసు)

కర్నూలు మార్చి 19—కర్నూలు పురపాలకసంఘము వారు నిన్న ఆంధ్రరాష్ట్రముగారికిని హబిబుల్లా రాయభారమువారి కి కృతజ్ఞత తెలుపుచు ఈ రాజీ ఉండవలసినంత తృప్తికరముగ లేదనిరి ప్రభుత్వమువారిని అనధికారి నే ఏజెంటుగా నియమింపవలసినదని కోరిరి.

హిందూరహధిలో మార్చి 18—రాత్రి 8-35 నేమిషములకు రైల్వే డికోని ఇంజను 11 బండ్లు పట్టాలు తప్పి ముక్కముక్కలయ్యెను. రైను కడ్డముగ పడినందువలన రేపు సాయంత్రమునుండి రైల్వే యథాప్రకారముగ నడువగలవు. (ఆ. ప్రె.)

భారతీయుల జంతువులవలె ప్రదర్శించుట

ఇస్పాడు మూడుకంపెనీల కిదియే వృత్తి

బొంబాయి మార్చి 21:— బొంబాయి క్రానికలు పత్రిక నేడు ముఫ్తరు ప్రదర్శింపబడిన భారతీయుల జూచినవారు వ్రాసినవ్యాసమును ప్రకటించినది.

ఇదివరలో ఈప్రదర్శనమును పూనికొనినవా డొక్కడే-కార్మికోగన్నాచి ఇప్పుడీ పనిని మరియొకపురు చేయుచున్నారు. హాంబర్గ్ వైల్లింగ్ జంతుప్రదర్శనవనమున కారల్ షుగెన్నాచీవ్ వారును, బెర్లిన్ సర్కిసువ రును ప్రదర్శించుచున్నారు. చినుకొడ్డులలో జర్మనుల హాస్యముకొరకును భారతీయుల ప్రదర్శించుచున్నారు. వారికి వృత్తియు ఆహారము వినిన చాల భయంకరముగనండును. కార్యక్రమముందు ఆశ్చర్యమును గలుగజేయుటకు బర్మనుల ప్రదర్శింతురు. (ప్రీ ప్రెసు)

తండ్రి తొమ్మిదేండ్లు కనుపడకుండుట

కూతురు ఆస్తికై దావా చేయుట

మధుర, మార్చి 18—పార్వతియమ్మకన్యనామె తండ్రి తొమ్మిదేండ్లునుండి కానరాకుండుటచేత తా నొక్కతయే కుమారియగుటచేతను హిందూశాస్త్రప్రకారము తండ్రి మరణించినట్లు పరిగణించి ఆస్తి తనకిమ్మిదిదావాచేసెను. దీనికోటి వారసులు పార్వతియమ్మ సవలినాయనమ్మయు పార్వతియమ్మతండ్రికి వరుసతమ్ముడగు కస్తూరి నెంకటాచలపతి అయ్యరును ప్రతివాదులు దావా జరుగుచుండగ ప్రతివాదు లొకనిని పట్టుకొని ఆతడు కస్తూరిరామనాథయ్యని తెలుపజేయుటకును టుల తెలిసికొని పార్వతియమ్మ తక్షణము ఆతని తెప్పించి విచారింపవలసినదిగ పిటిషను చేసెను. 16 వ తేదీన రామనాథయ్యరు లేబడెను. ఆతనికి మహారాష్ట్రము తప్ప దక్షిణ భావ లేవియు రావనిలేరెను. ఆతడు మహారాష్ట్రమున ప్రమాణము చేసెను. వాగ్దానమును మహారాష్ట్రమున చెప్పిమహారాష్ట్రముననే సంతకము చేసెను. తనకు కూతురుగాని కుమార్తెలుగానిలేరనియు వాది తనకూతురుగాదనియు తెలిపెను. ఆతనిపేరు రామాలాలు. భారత్ శ్రీనివాస్ శంభాజీల కుటుంబములవాడిని తెలిపెను. తాను రామేశ్వరము యాత్రకై బోవుచుండ ప్రతివాది కలిసికొనెనని తెలిపెను కేసు 6 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడెను. (ప్రీ ప్రెసు)

ఆస్తినిస్థానమున కిత్తరరాజ్యములపై నానలేదు

బారన్ కారల్ గస్టల్ గారి అభిప్రాయములు

బొంబాయి మార్చి 21—మూడేండ్లు ఆస్తిని ప్రభుత్వమున పనిచేసిన బారన్ కారల్ గస్టల్ గారు ఆస్తినిస్థానమున కిత్తర రాజ్యములపై నానలేదు. ఈ దేశము లోక్విబర్గండు వంటిది. అని తెలిపిరి. (ప్రీ ప్రెసు)

పునా మార్చి 18—ఇస్లాము నేనకుల సంఘము దిన దినాభివృద్ధియగుచున్నది. ఒక ప్రాథమిక పాఠశాలను స్థాపించిరి. దానిలో 38 బాలికలును 28 బాలురును చదువుచున్నారు కార్యనిర్వాహకవర్గమువారిొక పత్రిక ప్రచురింప తీర్మానించిరి. (ప్రీ ప్రెసు)

హైదరాబాదు మార్చి 18—నైజాము సైనికశాఖయందు మొత్తము 20 వేల సైన్యము గలదు. అందు రిగ్యులర్లు 7112, ఇన్ ఫర్మర్లు 12,586 మంది యున్నారు. ఈ సాంలునకు ఖర్చు 6079910 రూపాయలు. సైనిక కళాశాలను తెరచుటకు నైజాముగా రనుజ్జ నొసగిరి. ప్రభుసంతానమునకు, ప్రత్యేకదళ మేర్పాటు చేసిరి. (ప్రీ ప్రెసు)

ఇందూరు మార్చి 21:— ఇందూరు అల్లరులందరి ముద్దాయిల తరపున వాదించుటకు పైపుద్దీను కిష్టాగారిక్కడకు వచ్చిరి.

మధ్యపరగణాల శాసనసభయందలి కాంగ్రెసుజాతీయ పక్షములనుండి కొందరుచీలిపోయి డిమోక్రాటికు పార్టీ నేర్పరచిరి. డాక్టరుభేద గుల్లాల్గారు ప్రధాన మెహత కేరుగార్లు ఈపక్షమునందు ప్రముఖులుగ నున్నారు. ప్రభుత్వమువారి నెదిరించుటకై ఈపక్ష మేర్పడినది.

మహా మనత వహించిన నిజాం సర్కారువారి ఇనుపదారి

(వట్టములప్రకారం ఇంగ్లాండులో స్థాపించబడినది)

భద్రాచలం శ్రీరామనవమి వ్రతము

శ్రీరామనవమి వ్రతమునకు పోదలచిన యాత్రీకులు భద్రాచలమునకు ౨౦ మైళ్లుమాత్రం దూరములోవున్న, నైజాంరైల్వే కొత్తగూడెం స్టేషనుకు టికెట్లు తీసుకోవలయును

వ్రతవ కాలములో బెజవాడ కొత్తగూడెంలమధ్య ప్రతిదినమున్ను, అవసరమునుబట్టి యింకా యెక్కువ తరుచుగానున్న రైల్వే నడవబడుచు చాలినంత మంచి నీటిసదుపాయమున్ను, ఆహార పదార్థములున్ను కొత్తగూడెం వద్ద యేర్పాటు చేయబడినవి.

ట్రాఫిక్ మ్యానేజరు ఆఫీసు,

శికింద్రాబాదు గె-వ, మార్చి, ౧౯౨౭

బి. వెడ్డి

ట్రాఫిక్ మ్యానేజరు

SAMUEL & Co. Engineers.
San Thome, Madras
ఆయిల్ ఇంజనులు, పంపులు, రైస్ హెల్లర్లు, మెల్లర్లు, ఆయిల్ మిల్లులు, చేతకుమిల్లులు, అచ్చుమిషనులు, ఇనుముపోతలు మొదలగునవి నొంగుముగా అందచేయబడును. ధరల వివరములకును, కేటలాగునకును వ్రాయుడు
సామ్యుయల్ ఆండు కంపెనీ, ఇంజనీర్లు
3487 శాఖోము, మద్రాసు.

ఆటంకవరచుటకుదురువు

ఒకసారి } ఈ రెండు సుగుణములు గలిగినట్టి } దీని
దీనిని } లోకామయహర స్మారిమాత్రలు } నిజమును
ఉపయోగించి } గ్రహింపుడు }

Regd TradeMark
అమూల్యమైన ఓషధులు, కస్తూరి కుంకుమపువ్వు మొదలగునవిచ్చెల్ల శాస్త్రోక్తముగా తయారుచేయబడినవి
సాధారణముగా పలువిధ జ్వరములు, జలుబు, దగ్గు, అజీర్ణము, పిల్లలపడికము, ప్రక్కల ఈడ్పు, అజీర్ణ భేది, ప్లేగు, కడుపుబ్బరము, బలహీనత, అగ్నిమాంద్యము, వలబద్ధము, అజీర్ణచే గలుగు కడుపునొప్పి మొదలగువాటికి వజ్రాయుధము వంటిది అనుపాన పత్రముకూడవలయును కాల, దేశ, లింగ వేరును భేదము లేక అనేక సంల రములనుండి వాడబడి, ప్రశంసించబడుచున్నది పసిబిడ్డలకు, బాలింతలకు అమృతమువంటిది
250-300 మాత్రలుగల బుడి 1 కి ధర 0 4 0, పోష్టుఖర్చు 0 4 0, పోష్టుఖర్చుతో సహా 6 కి ధర 1 8 0, 12 కి 2 18 0, 25 కి రూ 5 8 0
ముఖ్యగమనింపు:— మా కస్తూరి మాత్రలవల గలుగుచున్న అమోఘమైన గుణమును చూచి బజారునందు అనేక కృత్రిమ కస్తూరి మాత్రలు విక్రయించబడుచున్నది మోసపోకుండుటకై మా వర్తక గుణులునుచూచి తీయుడు ప్రతివూరిలోను ప్రతి దుకాణమునందు దొరకును బిమగరత్న పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, ప్రొఫెసరు,
శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, మైసూరు

రక్తశోష
Deschiens' syrup
1228
శిశువుల ఉపయోగము
ఇది, ఆరోగ్యము, బలము, నిద్రాశీలము, 30,000 ముఖ్యమైన ఔషధములు, టెన్సియన్, టానిక్
అను మాత్రము, గుణవింతము - ఎల్లదినం వినియోగించు
To be had of all Chemists (Wholesale C. T. HARI & Co., 174, Broadway Madras.

వనోపధిశబ్దార్థనిఘంటువు.

మూలకలయొక్క 85000 సంస్కృతశబ్దములకు తెలుగు అర్థములు కలవు క్యాలికోరైడు వెల రూ. 3-4-0 లు
ఇందు సమస్తఖనిజములు తుదిచేసి భస్మములుచేయు యూర్యాని ఆయుర్వేదవిధానములగులవు
రూ 1-౬ రు. 500 కిమ్యతుగల భస్మములు కూడ గలవు క్యాలికోరైడు వెల రూ. 2-0-0
2454 రెడ్డి సోదరులు, రాయవరము, గోదావరి.

శ్రీరామతీర్థస్వాములవారి వేదాంతోపదేశములు

అవ్వారి హనుమయ్య-శ్రీరామకృష్ణాశ్రమము గుంటూరు

(9)
1 విద్యార్థి బ్రహ్మచర్యాశ్రమమును పూర్తిజేయు లోపల జీవితసిద్ధాంతముల ననేకములను గ్రహింపగలుగుటయే గాక, సంస్కృతభాషాపరిచయము శాస్త్రపరిజ్ఞానముగల వాడై, గురుసమ్రాపాది సాధనలచే నొకొండుక బాహ్యోన్మి యనిగ్రహము, కాయశుద్ధి గలవాడగును స్వానుభవములన, తాను పరించిన సిద్ధాంతములను జీవితమున క్రియారూపమున మార్పుటకు తగిన బుద్ధిబలము, శ్రేయసాహసాదులను గలిగి పరిపూర్ణ శ్రీరామోగ్యమును గలిగినజీవితము సఫలీకృత మగునని నిస్సంశయముగ జెప్పవచ్చును స్వానుభవముకొరకు విద్యార్థి దేశయాత్రము జేయవలెను దేశయానమువలన ప్రపంచమున వ్యక్తి వికాసమునకు గావలసిన యవకాశమున్నియు గ్రహింపవచ్చును అనేకావకాశ సముదాయపరిచయము కలిగిననే గాని మన జీవిత నిర్వాహకార్యక్రమము నేర్పరచుకొనజాలము దేశయానము మానవుని క్రియా శక్తిని వృద్ధి పొందించును ప్రేమను పెంపొందించును అనుభవము నభివృద్ధి పరచును నిగ్రహ తత్వమును నిర్దుష్టముగ జేయును కోపము నడంచును కాయశక్తిలను సహింపజేయును వినయవిభింత్యలను విస్తరింపజేయును భగవద్విశ్వాసము పురికొల్పబడును స్వయంసహాయార్థము గుఱియును
2 దేశయానము దృక్పథవిశాలమునకు మూడవమెట్టు దేశయానమైన తిరువాతనే క్రియాశక్తివిజృంభణమును, కార్య దీక్షయును మనయం దుదయించును హృదయాంతర్గతమగు శక్తులన్నియును, నవరసభావములును, విచక్షణా పరిజ్ఞానమును, ఆసక్తియును, శ్రద్ధాభక్తులును గలిగిన జీవిత మత్యంతసారవంతమైనదైయుండి, సామరస్యమును, సహనమును, ప్రేమను ప్రదర్శించుచుండును జీవితసిద్ధాంతపరిచయము క్రియారూపమును దాల్చుట కట్టి వ్యక్తి కేయిబృందములు కలుగవు అట్టివాడు గృహస్థాశ్రమమును స్వీకరించి, లోకముననున్న సర్వస్వము పరమేశ్వరసాక్షాత్కారముగ బావించి, ప్రేమానంద మహాసముద్రమున నోలూడుచుండును గృహస్థాశ్రమస్వీకారము, మానవ ప్రేమావిజృంభణము, మత్సారావకము, విద్యాపరిపూరియైననే గాని సక్రమవికాసము నొందజాలవు
3 భగవంతుని సాక్షాత్కారమును బొందుటయే మతము భగవత్సాక్షాత్కారమును పొందుట కనంతమార్గములు గలవు భగవత్సాక్షాత్కారమే సృష్టి యుద్దేశ్యము సృష్టింపబడిన ప్రతి వస్తువునకును, వ్యక్తిత్వము ప్రధానలక్షణమై యున్నది వ్యక్తిత్వవిభేదము లేకుండ సృష్టింపబడిన, ప్రపంచమంతయు ఒకే నమోనాలో నుండియుండెడిది కాని మానవునిబోలిన మానవులుగాని, జంతువును సర్వవిధములబోలిన జంతువుగాని, వృక్షమునకు సరియగు నకలగు వృక్షముగాని లోకమున నెచ్చటను గానరాదు వ్యక్తివిభేద మున్నను మానవులందరు పరమేశ్వర కళావిరాజితులే భగవత్సాక్షాత్కారమే మానవముఖ్యలక్ష్యము కావున బహిర్గతవ్యాపకముగా నానావిధవ్యక్తిత్వమునకు విం చిన యేకత్వమే ప్రపంచమునకు ముఖ్యమని తెలియజేయుటయే మానవసహజముగ ప్రేమయొక్క యుద్దేశ్యము
4 మానవజీవితమునకు నిర్వాశక్తి ముఖ్యలక్షణమైయున్నది మానవులందరు ప్రపంచరంగమున పాల్గొని యథాశక్తికి ప్రపంచనిర్వాహమునం దుపయోగపడవలసియున్నది సువ్యక్తముగ జీవితము పరమేశ్వర రోడ్దేశ్యమును గ్రహింపగలియున్నది వ్యక్తివికాసము గలిగిననేగాని, పురుషనియం దిమిడియున్న శక్తులన్నియును పనిజేయజాలవు జ్ఞానశక్తి, క్రియ శక్తి, బావ శక్తి, యామాడుశక్తుల సంపుటియే మానవ వికాసమునకు ముఖ్యస్థానము సంకల్పము, మానవునికిని పశువునకును గల భేదమును స్పష్టపరుపగలదు సూర్యునకు లేడనునలె, చంద్రునకు కళలలె, పుష్పమునకు కమ్మనివాసలలె, జీవితమునకు సంకల్పము ముఖ్యచైతన్యమైయున్నది సంకల్పము మానవుని శక్తుల నన్నిటి ననుసరించి పూర్వాపరసంబంధ మాలోచించి మానవుని నడుపుటకు తగిన సాధనమైయున్నది సత్సంకల్పము లోకని నిర్వాహకేతువైయున్నది సంకల్పము ఆత్మసామ్రాజ్యసాధన సోపానములలో ముఖ్యస్థానము నలంకరించియున్నది సత్సంకల్పస్వాతంత్ర్యతను గుర్తించినవారు ధన్యులు
5 మానవుడు ఆత్మ, మనశ్చక్రీరాదులతో గూడియున్నాడు ఆత్మ సర్వశక్తివంతమైయున్నది ఆత్మవికాసము ననుసరించి, బుద్ధివికాసముండును బుద్ధి ప్రపంచసంబంధముగలిగించుకొని, అనవసర విషయములకు తావోసంగిన, క్రిమక్రమముగ దానినైజము సహితము మారిపోవును భగవత్ప్రసక్తి ప్రధానలక్షణముగాగల మనస్సు వ్యక్తివికాసమున కనుకూలముగాకుండును. మనస్సు ననుసరించి మానవశరీరముండును సదృశప్రేరితనకు సక్రమోగ్యయుతమగు శరీరముండును, శరీరమును, మనస్సును

యాన్త్ర-ప్రభి ఆరోగ్యము గాంచుట
 దుగ్గి, మార్చి 17:—వెల్లింగ్టన్ లో ఆసుటచే యాన్త్ర-ప్రభి ఆరోగ్యము చాల బాగున్నది. ఆదివారమునకు అచట నేయుండి ఆస్పత్రిలోను భర్తతో బయలుదేరును.

బి-1, ఎక్స్-1 అంతర్జాతీయవిషయమై రహస్యములను బయల్పెట్టెనని విరామము జేసిన కాలిఫోర్నియాలోని ఆ రహస్యచేసి బామినీయక చెజిసాలలోయించిరి, విచారణజరుగు వరకు.

ష్యాంగుపానమ్మ

బ్రిటిషు సేనల నువయోగించుట

న్యాయాంగును బట్టుకొనిరనుట

దుగ్గి, మార్చి 17:—కార్మిక ఆందోళనలు సమ్మెను ప్రకటించిరట. కాని అంతగా తక్షణమెవరును సమ్మెలో జేరలేదు. సమ్మె విస్తరించుననే అందరును భయపడుచున్నారు. నిన్న రాత్రి పార్లమెంటులోగూడ సమ్మె మరల ప్రారంభమగు నని అనుకొనిరి. విశ్వాసముతో పనిచేయుపని పెద్దలను, పని వాండ్రను జంతుప్రయత్నములు ఎక్కువగుచున్నవని చాంబర్లె నుగారు తెలిపిరి. వారినిగాపాడుభారము ముఖ్యముగ మునిసిపలువారిది. అచట వేరేపనినిమి త్తమున్న బ్రిటిషు సేనలను ఇందుల కుపయోగించుట పొడిగాదనిరి.

హ్యూంబోల్ట్ గ్రామమును క్రొత్తమిశ్రమ కమిషనువారికి నెమ్మదిగ అప్పరితేకుండ ఇచ్చివేసిరి. ఇందులో బ్రిటిషుసభ్యులు హ్యూంబోల్ట్ నర్తకులున్నారు. పారిశ్రామిక ఆరాజకమెక్కువగుచున్నది.

ష్యాంగుపానా చీనా ట్రాడుఫ్ ఫో ఇన్ ఫ్లెక్టరుభార్య ను నేటియుదయమున ముంటిచగ్గర కాల్చిచంపిరి. హంతకులు పారిపోయిరి.

బాతీయ నైస్యములు నెమ్మదిగ నగరములను ఆక్రమించు కొనుటకు వీలగునట్లు పిషూచేసుగారు ఏర్పాటుజేయుచున్నారు.

ఉప్పు పన్ను

మీదవచ్చు ఆదాయమును దక్షిణ చీనా ఉత్తర చీనా యుద్ధ నాయకులే కబళించుటచే చాల చిక్కు ఏర్పడుచున్నది. ఒక్క బహిషలో మాత్రము ఉప్పుపన్ను మిగులుచున్నది. ప్రభుత్వమునకు దక్కుచున్నది. అదిగూడ ఇప్పుడు భయంకరమగు చున్నది. ఈ ఆదాయమును బుచ్చుకొనువారితో ఏదైన ఏర్పాటుజేస్తేనేగాని ఈ ఏడు ఇన్వెంటరీని అప్పును ఎట్లు తీర్చినలెనో తెలియకున్న దనుచున్నారు.

ష్యాంగుపానా రక్షక నైస్యమును బహి బ్రిటిషుప్రభుత్వ మువారు బ్రిటిషు ప్రజలను గాపాడినందులకు కామన్వెల్త్ లో ఆభినందించిరి.

బ్రిటిషు సేనలు చీనా వాంఠములో ఏవత్తుమితో జేరకుండ బ్రిటిషు ప్రజలను వారిసొత్తునే గాపాడుటకు పాటు బడుచున్నారనిరి.

ఒక్కబ్రిటనే గాక జపాను, ఫ్రాంసు, అమెరికా న్యాయముగూడ సేనలంపెను. చీనావారికి బ్రిటిషు నైస్యకులమీద మంచి యభిప్రాయమే గల్గెను. దీనికి ఉంటేనే అల్లరులులేకుం డ తమ పని నెప్పునని బ్రిటిషు సేనలకు తోచెను.

సర్వకైలీలయములు, పరమేశ్వరకళా ప్రవర్తనమున కాలవా లములు, మానవునియందిమిడియున్న శస్త్రలన్నియును సంకల్ప మను మాహాత్మ్యి లోకైయుండును. సంకల్పము వివేక విచారణ ల ననుసరించియుండును. లోకానుభవమును, సవనద్యవేకము, సుఖదుఃఖవిచారణ యనునవి మానవసంకల్పమును మార్చుచుం డును. సంకల్పము సర్వశక్తులను ప్రేరేపించును. మనజీవిత ముఖ్యోద్దేశ్యములను నెరవేర్చుకొనుట కుచిత్రముగ రీతి పున సంకల్పమును మార్చుకొనవచ్చును.

కో కొటైన్

అసలు నెయ్యికి బదులుగా తయారు చేయబడినది.

కొబ్బరికాయనుండి మాత్రమే తయారు చేయబడినది ఇందులో కలపటము లేదని పూచీ నిచ్చెదము

కో కొటైన్

గడచిన 20 సంవత్సరములనుండి హిందూ దేశమునందు అంతటను ప్రజలందరివలనను ఆమో దించబడి, ఉపయోగించబడుచున్న పరిశుద్ధమైన చల్లకాయలనుండి తయారు చేయబడిన పదార్థము వంటకములన్నిటికిని కోకొటైన్ ను ఉపయోగింపుడు. భజారునందున్న యిదే మాదిరి వస్తువులన్నిటికంటెను సరసమైనది.

సోల్ మాన్యు ఫ్యాక్చరరులు, బెప్టె ఆంథు కో, లిమిటెడ్, మద్రాసు, పుణె, ఛౌరీ.

మరియు

స్పెన్సరు ఆంథు కో, లిమిటెడ్ కు

సంబంధించిన బ్రాంచీలన్నిటియందును, ముఖ్యమైన పలనరుకుల దుకాణము లం దును దొరకును.

చీనాపనివాం డ్రెంఠయు ఉత్సాహముతో సేనలకు కామగిన పన్నయినంతను ఇంట్లోట్టి ఇచ్చుట కావలసిన సరు కు ను స స్త యి జే యు ట ను జే యు చు న్నా రు ప్రతికూలదర్శన ముగించుచున్నారు సర్వవిధముల నైస్యము లకు చెదాడుగ నున్నారు

న్యాయోపత్తు ము పదిహేనువన్న ట్టుండుటచే మరింత భీభత్సము గా నున్నది నేడు మరల ఇంకొకహత్య జరిగినది ష్యాంగులసేనల దక్షిణదేశసేనలను అంతేతీవ్రమగ ఎదుర్కొ నుం దేదట ఇందులో చాలయధ మున్నదనుచున్నారు న్యాయం కింక పదిహేయినదన్న క్యాంబలలకు ష్యాంగుపా దక్షిణదన్న మాత్రే దీనివలన ష్యాంగుపా పికింగులై త్వవారి వశమగును

జాతీయసేనలు పూకియంగునుగూడ బట్టుకొనిరి నుంగరు సాయుధ చీనావ్యక్తులు గెడ్డిగారిఇంట్లో ప్రవేశించి ఆతని చీనానాకరులను ఇంట్లోపెట్టి తాళమువేసి ఆతని కాళ్లు కట్టివేసిరి ముఖముమీద తుమీదగొట్టిరి చెతుపాకితో అరుచు వారిచెతికి ఒకచెక్కు నిచ్చినతర్వాత దానినిమార్చుకొని పదవీవేసిరి మిశ్రమన్యాయస్థానము నెత్తివేయుటచే విదేశపా త్రిసుకు సేరసులను వెనెలొట్టుటకు అధికారములేకుండుటచే ఈ కారములు జరుగుచున్నవట

“ఇంగ్లండున్నే హితులు”

ఇండియాసంఘము

నవాబు డెరా షిస్టాల్లుఖానుగారిసూచన నంగీకరించుట

లండన్, మార్చి 18 — ఇంగ్లండున్నే హితులు ఇండియా సంఘము నేర్పరచిన, ఇండియానుగూర్చి ప్రజలుచున్న అజ్ఞా నమును హానినిబారిద్రోలుటకు ఇదంతయు తోడ్పడునని నవాబు డెరా షిస్టాల్లుఖాన్ గారిన్న సలహాను మార్చి 18న పోస్టు ఆమో దించుచున్నది దీనికవలయు సామగ్రిసంతయు ఇంగ్లండులో గలవనిరి ఇండియాలో పనిచేసి విరామముజేసిన అంగ్లేయు లందరూ ఇంగ్లండులోనున్నారు ఇండియాలో ఇప్పుడు జరు గుచున్న సంగతుల నంగీకరించని స్వదేశ సంస్థానాధీశ్వరులు, ప్రభుత్వ క్రింద రాయబారుల భారతీయులు ఎందరూయున్నారు జరిగిర ఒకసంఘముగ ఏర్పడుట మంచిదనుచున్నారు

ట్రీనిడాడు వ్యవసాయకాశాల పోషకులుగ నుండు టకు సార్వభౌముడు అంగీకరించెను

పర్ పొన్రియెకుగారు చనిపోయిరి.

వైమానిక ప్రచారము

ఖర్చుతప్ప మరొకటి గాదు

లాభము లేదు

లండన్, మార్చి 18 — గ్రేటు బెల్జియము అనుగ్రంథములో వైమానికప్రచారము నైస్యకరమేజాగాని, వర్తక రూపేజాగాని ప్రయోజనములేదనినియోను అనుపేరుతో వ్రాసిరి వ్యాపారరీత్యాజాచెదమంటిమా, అది డబ్బుబర్చుగాని వే రొకటిగాదు నాకాదశవిషయములో అంటిమా అది నిర్భక్త ము ఈ గ్రంథమునకు సుప్రసిద్ధ నాకాదశదత్తులెవరో ఉపా ధాతము వ్రాసిరట ఈ విషయమై అందరును ఆలోచించుచు న్నారట విమానములు తీసికొనుకాలముకంటె తక్కువగా పొగయోడలు పోయియుండెడి వనుచున్నారు

స్వరాజ్యయులు ప్రభుత్వమునకు సహాయపడుట

(ఇండియను డెయిలీమెయిలు-బొంబాయి)

అసోసియేటెడ్ ప్రెసువార్తయందు పానగలు రాజా గారిని సందర్శించి వారి యభిప్రాయములు ప్రకటించబడెను ఈ వార్తయందు నూతనవిషయములు తెలియుచున్నవి మద్రాసు కావనశిలో స్వరాజ్యయులు ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధాన మును బలపరచుచున్నారని చెల్లడిజేయుటకు రిజిస్ట్రేషను డి మాండ్సునందొకకోత నూచించబడెను పాపము వారు తటస్థు లుగనుండి యాచలలో దగుల్కూనిరి స్వరాజ్యయులు ద్వంద్వ విధానమునే పడగొట్టదలచినచో జస్టిస్సువారు మంచి యవకాశ మునొసంగి యుండిరిని రాజాగారముచున్నారు జస్టిసువారితో గలసి మంత్రులు రాజీనామాచుచున్నట్లు బలవంతపెట్టి ద్వంద్వ విధానమును నాశనముజేసియుండురు స్వరాజ్యయులు మం త్రుల వెనుక స్థానము నేర్పాటుజేయవలెనని జస్టిసులు వారు అధ్యక్షుని గోరనున్నారు దీనివల్ల స్వరాజ్యయులసం గతి బాగుగ బయలుపడును మంత్రుల జీతముల విషయమున గూడ స్వరాజ్యయులు తటస్థముగ నుండిరట ఇంతవరకు వచ్చినపిదప వారిలో నాయకుడొకడు అవకాశము దొరికినచెం టనే మంత్రులలో దూరినచో ఆశ్చర్యపడె నవసరములేదు

లాహోరు, మార్చి 19 — గవర్నరుగారు పర్ ఎడ్వర్డు మాక్ గానుగారి చాయాపటమును బహిరంగపరచిరి.

నిడదవోలు తాలూకా ప్రజాసభ

నిడదవోలు తాలూకా ప్రజాసభ యీ నెల 18 వ తేదీన ఆంధ్రగోర్యాల విద్యాలయములో సమావేశమయ్యింది. శ్రీయుత రాంపల్లి వెంకయ్యగారు (ప్రేక్షకులు) అధ్యక్షత వహించిరి. సభకు పలువురు దయచేసిరి. సభయం దీదిగువతీర్మానములు చేర్చింపబడి ఆమోదింపబడెను.

(1) నిడదవోలు తాలూకా ప్రజాసభకర్తవ్యముకొరకు కృషిచేయుటకును యిబ్బందులను నివారించుటకు చర్యజరుపుటకును వివిధగ్రామములలో సాంఘిక కీర్తితము పెంపొందించుటకును తాలూకా ప్రజాసభమును స్థాపించుటకు తీర్మానించడమైనది.

(2) నిడదవోలు తాలూకా ప్రజాసభమునకు కొవ్వారు ముఖ్యసామగ్గానుండవలెను. సదరు సభమునకు శ్రీయుత మామిడిన్న వెంకట సుబ్బారావుగారు అధ్యక్షులుగను శ్రీయుత రాంపల్లి వెంకయ్యగారు కార్యదర్శిగను ఎన్నుకొనడమైనది.

(3) ఎడ్వర్డువైక్లవ్ రిగారి కారణమునందర్భవములోయీ తాలూకా ప్రజాసభనుండి వసూలుచేయబడి తహసీల్దార్ గారి పేర నేవింగ్సు బాంకులో నిల్వయున్న మొత్తమును తాలూకా ప్రజాసభకు వినియోగించుటకు ఒక పురమందిరమును కొవ్వారులో ఏర్పాటుచేయుటకు యిప్పించివలసినదిగా రివిన్యూ అధికారులను కోరడమైనది.

(4) ఈ విషయములో అవసరమైన చర్యజరుపుటకు ఈ క్రిందివారిని ఉపసభ్యులుగా నేర్పాటు చేయడమైనది.

(1) చదలవాడ గోపినాథముగారు (2) రాంపల్లి వెంకయ్యగారు (3) కంకమిది రామన్నగారు వీరిలో గోపినాథముగారిని కమిటీకి కన్వీనరుగా నేర్పాటుచేసి సదరు సొమ్ము తీసుకొనుటకు అధికారమివ్వడమైనది. సదరు సొమ్మును నేవింగ్సు బాంకులో నుంచవలెను.

(5) ఈ గ్రామములో గ్రామోద్యోగులకు బసలుదొరకక, యిబ్బందిపడుచుండుటచేతను యిక్కడనున్న తదితర సంతాపనలకు తగు వసతి లేక పొవుటచేతను వీటికి తగు ఏర్పాటుచేయుటకు విరివిగా ధనసహాయము చేయుటకు తాలూకావాసులను కోరడమైనది.

(7) కొవ్వారులో తెలిగ్రాపు ఆఫీసు అత్యవసరముగాన వెంటనే ఏర్పాటుచేయుటకు పోస్టు తెలిగ్రాపు అధికారులను కోరడమైనది.

(8) కొవ్వారు రైల్వేస్టేషనులో ప్రయాణికుల సౌకర్యార్థము మంచినీటినిచ్చుటకు ఒకమనిషిని ఏర్పాటుచేయవలసినదిగా రైల్వే అధికారులను కోరడమైనది.

(9) గోదావరి బ్రిడ్జిమీద రహదారి నాపుచేయుటవలన ప్రజలకు యిబ్బందికలుగుచున్నది. గావున వెంటనే తిరిగి రహదారి ప్రారంభించవలసినదిగా రైల్వేవారిని కోరడమైనది.

(ఒక విలేఖరి.)

ఒక జ్యోతిషనమస్య — దివాను బహదూర్ గోవిందదాసు చతుర్ముఖదాసుగారు సంభాషణసందర్భమున నొక శాస్త్రసంబంధమును వెల్లెచ్చిరి. పంచాంగగణనకారులగు సిద్ధాంతలుగాని ఆగమవేత్తలును పండితులుగాని పరిష్కరించెదరుగాక!

మన దేవసానములో నవగ్రహముల రాశిప్రతిమలుంబడుచున్నది. తెలుగు, తమిళ పంచాంగములలో తుదను గ్రహముల బొమ్మలు తప్పకముద్రింపబడియుండును. ఆరాశి ప్రతిమలలోను అచ్చుబొమ్మలలోనుగూడ రాహు కేతువుల ప్రతిమలు వ్యాసకృత స్కాంధపురాణాంతర్గత నవగ్రహస్తోత్రములలోని వర్ణములకంటె భిన్నములుగ నున్నవి. రాహువును రాక్షసితలయు, కేతువును తలలేకుండ తోకయో మొండయోను చిహ్నములుగనుంచుచున్నారు. నవగ్రహస్తోత్రములో రాహువు అర్ధకాయ నామధేయుడుగను, కూర్మచిహ్నముగలవాడుగను వర్ణింపబడినాడు. కేతువు తారకగ్రహమై నామధేయుడుగను, పతాకచిహ్నము గలవాడుగను వర్ణింపబడినాడు.

ఈ విధముగ దేవాలయములలోను పంచాంగములలోను ఉపయోగింపబడుచున్న చిహ్నములకును నవగ్రహస్తోత్రములోని వర్ణనములకును భేదముండుటకు ఏదైనను కారణము దాగి లేదా?

ఈ ప్రశ్నకర్తా ప్రశంసాము తీర్చెదరుగాక.

చెన్నపురి బజారుధరలు

1927-వ నంబి మార్చి 21 తేదీ సోమవారము

1. ధాన్యములు.
దనియాలు బా 1-కి రు 85 0 0 మొదలు 112 8 0 వరకు
బియ్యముబస్తాలు

కుసుమ తెనాలివి ,, వ 42 గలవి రు 12 4 0 14 12 0
నెల్లూరివి ,, డిబ్బో ,, 15 8 0 16 0 0
డిల్లి ,, డిబ్బో ,, 16 4 0 17 0 0
రాగులు ర 164 బస్తా 1-కి ,, 9 10 0 10 0 0
నువ్వులు ,, ,, 22 0 00 25 0

2. ధాన్యము పవ్వులు.
కందులు బస్తా 1-కి ర 205 ,, 15 0 0 16 0 0
నెనగలు ,, డిబ్బో ,, 15 0 0 16 0 0
పెసలు ,, డిబ్బో ,, 16 0 0 17 0 0
మినుములు ,, డిబ్బో ,, 17 0 0 19 0 0
ఉలలు ,, ర 195 ,, 18 12 0 14 0 0

3. నూనెవస్తువులు.
నువ్వులనూనె బా 1-కి ,, 158 0 0 156 0 0
నెయ్యి మ 1-కి ,, 14 0 0 25 0 0
కొండాపురంవేరు నెనగపప్పు బా 1-కి ,, 54 0 0 56 0 0
ఇతరప్రదేశము ,, ,, 50 0 0 52 0 0
వేరు నెనగనూనెగానగ బా 1-కి రు 181 మి.మ.నూనె 128 0 0
ఆముదము బా 1-కి ,, 125 0 0 126 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు.
చాయపసుపు బా 1-కి ,, 68 0 0 70 0 0
కూరపసుపు ,, ,, 85 0 0 50 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరువి) బా 1-కి 122 0 0 140 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు 40,45
కాళహస్తీపాయకట్టు ,, ,, 50,55
బెల్లము బా 1-కి రు 40 0 0 60 0 0
చింతపండు బా 1-కి ,, 21 0 0 56 0 0

5. ఇనుము.
రట్టారకం బా 1-కి ,, 81 0 0 82 8 0
చదరం ,, 81 0 0 82 0 0
రవుండు ,, 27 0 0 88 0 0

6. నూలు.
నెం 20 బెన్ని సింహం యీ ,, 7 2 0
నెం 6 బెన్ని ధర ,, 4 6 0
నెం 24 ,, సింహం ,, 7 4 0
నెం 24 ,, లాకి ,, 6 4 0
నెం 60 ,, కారం బెన్ని ,, 9 2 0
నెం 40 ,, ,, 10 0 0
నెం 44 ,, ,, 5 3 0
నెం 20 1/2 న్యూకాటన్ ,, 6 9 0
నెం 14 1/2 ,, ,, 5 14 0
నెం 12 1/2 చూళ ,, 6 0 0
నెం 16 1/2 ,, ,, 6 6 0

7. దూది.
బోండానెట్టు బారవ 1-కి రు 800 0 0
తల్పూరుదూది ,, ,, 145 0 0

8. లోహములు.
నెం 100 తులంకి ,, 59 2 0 59 4 0
అంగార, తులము 1-కి ,, 21 0 0 21 2 0
పరమ 1-కి ,, 18 7 0
బిడి బా 1-కి ,, 234 0 0 238 0 0
బిడి బిడి ,, 254 0 0 258 0 0

2113 ('సంజీవి' రక్షతాయతు) (2)
Mesmerised Talisman.
దీని ధరించిన స్త్రీలు, కలరా, స్కర్బులము మొదలైనవి సోకవు. వ్యాధులు, ఆపదలు, గండములు తొలగును. విశ్వర్యము, ఆరోగ్యము, బలము, బుద్ధివ్యుత్పత్తి, తెలివి, ఆందము నిచ్చును. పరీక్షలో జయము కలుగును. గొప్పవారి దయ లభించును. పని చేసేవారు వ్యాపారమున లాభమువచ్చును. అనేక మందిచే మెప్ప సాదినది. 1-కి రు 1-8, 2-కి రు 2-12, 3-కి రు 3-12, 6-కి రు 6, 12-కి రు 12, పోస్టేజి యిహం రు 1-12.
రతిరాజు వీర్యవృద్ధి చూర్ణము. — ఇంద్రియమును గట్టిపరచును. స్వప్నమందును, మూత్రములోను వీర్యము న్నీర్చుచున్న నిలుపును ముదిమిని, నపుంసకత్వమును పోగొట్టి యావన మొనంగును. ఎంతబలహీనుని కయిన నరములకు జలమునిచ్చి ఎక్కువ కామోద్రేకమును కలిగించి మునుపటికన్న అనేకరెట్లు సంతోషమును మిచ్చును. డబ్బి రు 2 పోస్టేజి వేరు. పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, ఒంగోలు, (గుంటూరుజిల్లా)

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

జనవరినరుకు (21-3-27)

ఇరుపదిగజముల టేన్, ధరలు
కారికకొమ్మలు — 22 X 22 మంగిసమార్కు (ఓ) రు 8-12 సరాసరి రకము రు 7-12
కారికకొమ్మలు — 22 X 22 వేరు రకములు (బి) రు 8-4-0 సరాసరిరకము రు 7-4-0

తెలుపుముల్లు — 1708 (నెట్) రు 12-11-0 గ్లాస్ గో 8000 (నెట్) రు 12-9-0 ఎత్ ఎత్ 78 రు 8-0-0 ఇ. పి. 78 రు 8-6-0, 881888 రు 13-4-0, 8973 రు 7-11-0 1702 రు 10-12, 380 రు 8-4-0, Z 78 రు 10-12, Z. Z 78 రు 8-0-0 7663 రు 8-0-0 G A 88 రు 6-14, G G 78 రు 8-2
కైట్ మ. టింగులు H K-62 రు 17-0-0 C 40,000 రు 22-8-0 B B B రు 16-4-0

నూలు
40 నెంబరు, నీమ (5 పాల్ కట్టు) — ట్రాక్ — రు 4-13-0, చలువ (కొంగ) రు 8-4, చువ (ఎనిటి క్లెట్) రు 7-12-0 సవరను 40 నెంబరు జపాను (పదిపానుకట్టు) — నత్తత్రము రు 10-8-0 60 నెంబరు నీమ (5 పాల్ కట్టు) అడకతెర రు 16-0-0 నెమలి రు 16-4, గడ్డిబండి రు ఎడ్డు గడ్డియారము రు 8-2-0, పెన్నిత్ రు 60 నెంబరు జపాను (పది పానుకట్టు) — నీలంచె రు 16-8-0

లోహములు
ఇనుము — బెల్జియను చట్టకమ్మిలు ఒక బారువకు ధర రు 32
ఇత్తడిరేకు — జర్మను (డిబ్ మాస్) రు 23 1/2, రాగిరేకు రు 25 1/2

టిక్ రేకు — 90 మొదలు 95 వరకు ఉన్న కేస్ ఒకటికి రు 22-0 రు 22-8
కలాయి పెంతురేకు — 24" గేజి 6" 7" 15-0-0 8" 9" 10" రు 14-8-0

సిమెంట్ పీచాకు నెల —
నార్వే ఆవుమార్కు రు 11-8-0 రు 11-10 నెమలి రు 10-4 0

చక్కెర
(రెడి) రు 32-8-0 మార్చి 32-8-0 వాయిదా ధరలు ఏప్రిల్ రు 33-0
వేరు సెనగపప్పులు
మార్చి ధరలు — "మిషిన్" రు 55-0-0
సాదాపాను రు
వేరు సెనగనూనె
"గానుగ" రు 181 "రెస్" రు 128

ఆముదము
(గ్రామధర) రు 125
పదును చేసినతోలు రు 1 టిక్కి
ఎడ్డుతోలు (8 1/2 మొదలు 9 రతులు) రు 0 13 6 రు 0 14 0
" (తేలిక) రు 1 0 8 రు 1 0 6
" బెంగుసూరు (8 1/2 మొదలు 9) రు 0 14 0 రు 0 14 8
" " (తేలికైనరకము) రు 1 0 8 రు 1 1 0
" (విజయనగరం 7 1/2) రు 0 14 0 రు 0 14 9
" (ఏలూరు 7, 7 1/2) రు 0 15 0 రు 0 15 3
గేదతోలు రు 0 10 8 రు 0 10 9
గేదమాడతోలు రు 1 0 0 రు 1 1 3
ఆవుమాడతోలు రు 1 12 6 రు 1 18 6

మదనకామేశ్వరి లేహ్యము
బలహీనులపాలిటి కల్పవృక్షము — మేహము, నిక్కాక నిస త్తువ, శుక్లనష్టము, అతిమూత్రస్థు మొదలగువాటిని హరించి మంచి బలమును, వీర్యవృద్ధిని, షంభోగ శక్తిని, సంతాన గలిగించును. 2 డబ్బీలు చాలు. 20 రులముల డబ్బి 1-4-0.
పాలకు గంధి లేహ్యము — రక్తశుద్ధికి శ్రేష్టమయినది. పవామేహము, మేహమోడలు, మచ్చలు, యితరవర్మకోగములు క్లిష్టతలలు, మొదలగు వాటిని హరించును. 4 డబ్బీలు చాలు. 20 రుల డబ్బి రు 1-4-0. పి. పి. ఖర్చులు వేరు. 75 పి. పి. పి. అందుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిడేట్, (నెల్లూరుజిల్లా)

నిరపాయ కర మైన ఎరాస్ మిక్ సబ్బు బిళ్లలు

ప్రతి ఒక్కరికి తగినవి-బిడ్డలకు స్నానముచేయుటకు-తల్లికి యవ్వనమునందున్న అందము

శాశ్వతముగక యుండుటకును, తండ్రికి పరిశుద్ధ మిచ్చుటకును శ్రేష్ఠమైనది. మిక్కిలి సున్నితముగా సువాసనచేర్చబడినది. మితవ్యయము గలది. అరిగి పోయినవస్తువుకూడ మొదటనుండి నల్ల మంచి సువాసన గలిగియుండును.

ఈ రకము, ఇతర సుప్రసిద్ధమైన ఎరాస్ మిక్ రకములు అన్ని దుకాణములందును దొరకును. 2039

“ఎరాస్ మిక్” అత్తరు తయారుచేయునట్టి వారిచే లండన్, పారిసులో తయారుచేయబడును. 2

నీకాలమును, ఆదాయమును, ఆయుర్దాయమును భీమాచేసికొనుము

డాక్టరు వి. యం. మ్యాలిక్ యం. ఏ. యం. డి. బి. యల్ గారి ఇక్ మిక్ కుక్కరుతో ప్రతి దినము నీ ఆహారమును నండుటవలెను.

ఉపయోగించుట సులభము ప్రతి దినమున సాకార్యము. పరిశుద్ధమైనది, ఆరోగ్యకరమైనదియు. ఇప్పటికే 3 లక్షలకు పైనే వుపయోగములలో నున్నది.

మధున వ్యాపారాలకు ప్రత్యేకధరలు. మాచిత్రముల కేటలాగునకు వ్రాయుడు.

మెరికోను బి. బి. 889

ఇక్ మిక్ కుక్కరు కో,

టెలిగ్రాము “ఇక్ మిక్ కుక్కరు” కలకత్తా.

29 కాలేజీబిడ్డ, కలకత్తా.

చదువుడు!

యోచింపుడు!!

కొనుడు!!!

కగత్సినీద్దించెదిన

కామినియా నూనె (రిజిస్టరు చేయబడినది)

ఉష్ణద్రవముల కిది అపూర్వమైన వాసనద్రవ్యము. ఇది వెంట్రుకలు ఊడిపోవడం కాపాడును, వారి బొక్క అభివృద్ధిని, సాగమును పెంచును. పుష్టయందు గలగునుటకు పారద్రోలును, బుట్టలను మాన్పును రంగుమారిన వెంట్రుకలకు మామూలు రంగును గలిగింపును.

దీనియందు మనోహరమైన నువాసన గలదు. ఉపయోగించిన తరువాత మెదడుకు ఉత్సాహమును, చురుకైనమును, మంచియోచనను గలిగింపును. వేసకు వేలమంది దీనిని ఉపయోగించి, దీనిచే గలగు అపారమైన అత్యుత్కృత గుణమును గురించి చాల గొప్పగా వాగడియున్నారు.

ఈ దిగువ తెలుపబడిన యోగ్యతాపత్రికను చదువుడు.

దివాళిచందు భండారి, అమృతపర పంజాబునండి (వాసినది:—

“మీ కామినియా నూనెను పరిశీలించితిని. ఇది వెంట్రుకలు పెరుగుటకు, అందముగా నుండుటకు చాల ఉపయోగకరము. వి. పి. మూలముగా 4 బుడ్లను దయచేసి పంపుడు.

దీనిని ఉపయోగించుటకు మరువకుడు. ఇవ్వజే గీనిని కొనుడు.

1 బుడ్లి ధర రూ 1-0-0 పాన్డుఖర్చు 0-5-0 ప్రత్యేకము
2 “ “ 2-10-0 “ “ 0-12-0 “

హెచ్చరిక:—కామినియా నూనె ప్రతి గ్రామమునందును, గ్రామమునందును నందు వాగరిక మై యుండు ప్రతిదినాభిమానునందు తప్పక దొరకును. కొందరు ఏ రకము తెలియనివర్తకములు గల తప్పువర్తకము నిచ్చి “ఇది పరమము, శ్రేష్ఠమైనది” చెప్పుదురు. అందుల వారికి గొప్ప లాభము గలదని తెలుసుకొనుదు గాన అట్టి చల్లని వ్యాపారతంత్రములకు మీరూ జాగ్రత్తము. ఎప్పటికిని కామినియా నూనె తప్ప వా రెదియు వాడగూడ దని నిరవచయకొనుదు

అత్తరుల లన్నిటికి రాజావంటిది

ఓటో దిల్ బహారు

చాడినా గంధరచే చాల గొప్పగొప్పగా ప్రశంసించబడినది. చేతిరు మాలయందు కొన్ని చుక్కలను వేసిన కొత్తగా గోసిన వువ్వుములపై మీ చుట్టుప్రక్కలకు చాడి వాసన వ్యాపించును. 191. 24 సారి వాడుదు.

ఈనాటి మీ తెచ్చునును దీనికే గానుదును

1 కొన్ను బుడ్లి 1-0-0 ధర రూ 2-0-0; వి. పి. ఖర్చులు అదే 0-5-0 ప్రత్యేకము. కాంపెట్ బుడ్లి 1-0-0
2 “ “ “ “ 1-4-0; “ “ “ “ 0-5-0 “ ధర అ. 0-2-0

సోల్ వజంట్లు:—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్ కంపెనీ,

128

985. హమ్మూ మశీదు మార్కెట్టు, బొంబాయి.

AMRUTANJAN

BEST INDIAN PAIN BALM.

Price Annas 10 only.

AMRUTANJAN DEPOT.

BOMBAY & MADRAS.

No. 315.

A Soap of exquisite fragrance. Made from the purest materials only, and the finest Sandalwood Oil

Made by GOODWIN'S, MANCHESTER

Agents P. HOLT & Co., Ltd.

P. O. BOX 237

MADRAS

Chittoory Rangaiah, Cocanada.

మా న స్థా ల్లా సి నీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

వెలస.లభము! (పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము) గుణమధికము! శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి పైతృకాకల కీమాత్రలు దివ్యామృతము అజీర్ణము, అరుచి, ఆవులంతలు, అగ్నిహంద్యము, అతిహాసము, ఎక్కిళ్లు, పర్యాంగముల యందు బలక్షయము, పిక్కులు, పార్శ్వములు, కీళ్లు, ప్రేళ్లు, అస్థులు మొదలగువానియందు గలిగిడి నో వ్యలను పోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు చేర్చును ఈమాత్రలు మేహాశ్మశ్మలను కేటానేమాన్యును ఇందు ఆనేక ఓషధులు చేరినవి అనుభవముగల ఔషధ మగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు చిరునామా — (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

ముఖ్యమైన మూడువిషయములు

ఆరోగ్యము, విశ్వర్యము, ధనము వీటినే మానవు డెప్పుడు కాంక్షించును వీటిని సంపాదించుటకు మరేమియు కష్టపడనవసరములేదు అయితే 150 పుటలు గల

కా మ శా స్త్ర ము ను

చదివినచాలును ఒకకార ప్రాసిన మీకు యానామగా తపాల్ ఖర్చులేక పంపబడును

ఆంధ్రకన్య గ్రహస్థానస్థి, 26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

బ్రాంఛి:—మెయిన్ రోడ్డు, కాకినాడ.